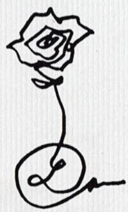
ผ้าสีสุดท้าย

พระเทพญาณมหามุนี วิ. (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

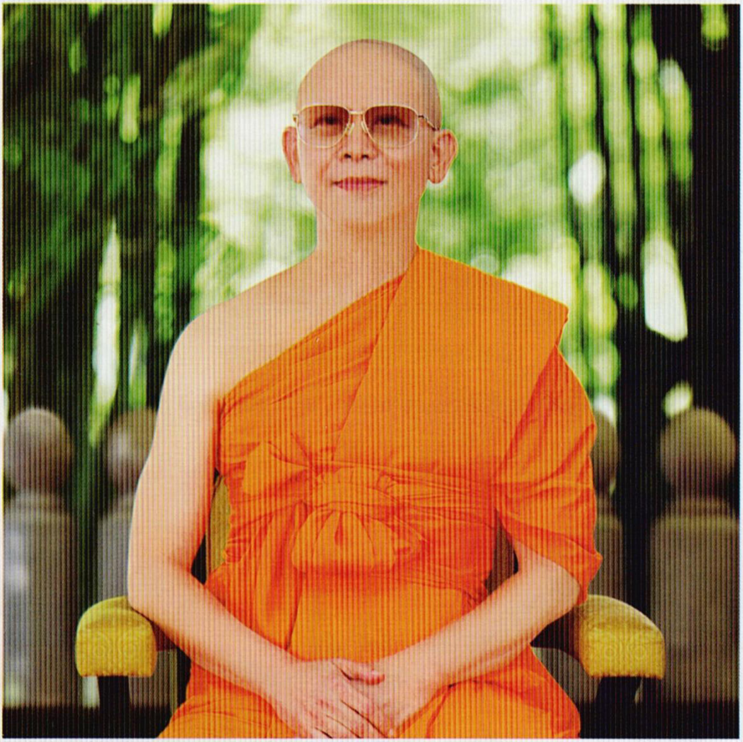

ในวาระอุปสมบทอุทิศชีวิต
สามเณรเปรียญธรรม ๑๒ รูป

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันวิสาขบูชาที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

พระเทพญาณมหามุนี วิ.

(หลวงพ่อธัมมชโย)

เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

เอาชีวิตเป็นเดิมพัน

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๗

บุคคลอย่างลูกเณรเป็นบุคคลที่หาได้ยากมากๆ คนที่มาบวชว่าหายากแล้ว แต่บวชแล้วมีความตั้งใจอย่างลูกเณรยิ่งยากมากๆ เลย ที่มีความคิดอย่างนี้เหมือนนักบวชในสมัยพุทธกาล หรืออย่างน้อยเหมือนยุคโบราณกาลที่ผ่านมา

ถ้าลูกรักษามโนปณิธานที่ดีอย่างนี้ไว้ ลูกจะเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดี และเป็นกำลังใจให้กับผู้ที่จะมาบวชในภายหลังได้อย่างดีมากเลย

เมื่อตั้งใจ "บวชอุทิศชีวิต" แล้วต้องทำให้ตลอดรอดฝั่งนะลูกนะ

ต้องทำให้ได้ เพราะเท่ากับลูกได้ประกาศศึกที่จะตามต่อสู้กับพญามารแล้ว แม้จะยังไม่ได้เห็นพญามาร แต่ว่าเราตั้งใจที่จะบวชให้ได้ตลอดชีวิตจริงๆ นี้คืออายุของพระศาสนาที่แท้จริง ที่จะสืบอายุต่อๆ กันไป

ลูกเณรต้องบวชให้ได้สองชั้น บารมีของลูกทุกรูปไปถึงได้หมด ถ้าบารมีอ่อนๆ ยังมาไม่ถึงหลวงพ่อ หรือว่ามาถึงแล้ว แต่ถ้าบารมียังไม่แก่เต็มที่ก็อยู่ได้ไม่นาน ถ้าแก่เต็มที่ก็อยู่ได้ตลอดรอดฝั่ง ถ้าบวชได้สองชั้น ด้วยบารมีจะแก่กล้ามาก ลูกเณรจะต้องเป็นประเภทที่มีบารมีแก่กล้า

หลวงพ่อขออนุโมทนาบุญกับลูกเณร ที่ได้ตั้งใจบวชอุทิศชีวิต ลูกได้ประกาศศึกอย่างนี้แล้ว ลูกต้องนั่งธรรมะทุกวัน อย่าให้ขาดเลยแม้แต่เพียงวันเดียว ต้องห่างจากสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อการกุศลและประพฤติพรหมจรรย์ อีกทั้งต้องอธิษฐานจิตทุกวัน อย่าขาดเลยแม้แต่เพียงวันเดียวว่า

“เราจะต้องบวชให้ได้ตลอดชีวิต”
เอาชีวิตเป็นเดิมพัน
ต้องอย่างนี้ ถึงจะเอาตัวรอดได้

พระราชภาวนาจารย์ วิ.

(หลวงพ่อทัตตชีโว)

รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

บวชเพื่อฝึกตน

หลวงพ่อขออนุโมทนาบุญต่อการบวชของพวกเราทุกท่านด้วยนะ การบวชบังเกิดขึ้นในโลกนี้ได้ยาก เพราะจะต้องรอการบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นต้นของพระศาสนาเสียก่อน การบวชจึงจะมีขึ้นได้ แล้วเราก็ได้เรียนมาแล้วว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ใช้เวลานานมาก กว่าที่จะบำเพ็ญบารมีจนกระทั่งเต็มเปี่ยมจึงได้มาตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือถ้าจะพูดในเชิงวิชาเคมีและวิชาชีววิทยา ก็ต้องบอกว่า การบวชเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากอย่างยิ่ง เพราะจะต้องรอให้พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากลั่นธาตุทั้ง ๖ (ดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ วิญญาณ) กลั่นขันธ์ทั้ง ๕ (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ) ที่ประกอบขึ้นเป็นกายมนุษย์ให้บริสุทธิ์ถึงที่สุดเสียก่อน แล้วจึงจะมีการบวชเกิดขึ้นในวัฏสังสารนี้ได้

การกลั่นธาตุทั้ง ๖ ขันธ์ทั้ง ๕ นั้น กว่าจะบริสุทธิ์ได้พอเพียงที่จะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องใช้เวลาอย่าง

น้อย ๒๐ อสงไขยกับ ๑ แสนมหากัป คือ เริ่มตั้งแต่ลงมือกลั่นธาตุทั้ง ๖ ขันธ์ทั้ง ๕ แบบเงียบๆ โดยไม่บอกให้ใครรู้ มีเฉพาะตัวเองรู้อยู่ลำพังๆ นานอยู่ถึง ๗ อสงไขย

เมื่อถึงเวลาที่ธาตุทั้ง ๖ ขันธ์ทั้ง ๕ สะอาด บริสุทธิ์มาได้ในระดับหนึ่งแล้วจึงกล้าประกาศให้คนอื่นรู้ จากนั้นก็ทำความดีไปทุกรูปแบบ เท่าที่สติปัญญาจะพึงมี ซึ่งใช้เวลาต่อมาอีก ๙ อสงไขย รวมเป็น ๑๖ อสงไขย

เมื่อครบ ๑๖ อสงไขยแล้ว ธาตุทั้ง ๖ ขันธ์ทั้ง ๕ บริสุทธิ์ขึ้นมามากแล้ว แม้ยังบริสุทธิ์ไม่ถึงที่สุด แต่ว่าบริสุทธิ์มาเกินครึ่ง มาได้ค่อนทางแล้ว ก็จะมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใดพระองค์หนึ่งทรงมาพบเข้า แล้วก็จะช่วยพยากรณ์ให้ เป็นการให้กำลังใจพร้อมทั้งให้การรับรองว่า อีกไม่นานจะได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแน่นอน

เมื่อครั้งที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรายังเป็นพระโพธิสัตว์ พระทีปังกรพุทธเจ้าทรงพยากรณ์ให้ว่า "อีกแค่ ๔ อสงไขยกับ ๑ แสนมหากัปเท่านั้น เธอก็จะได้มาเป็นพระพุทธเจ้าอย่างกับเรา" เมื่อพระโพธิสัตว์ได้ยินดังนั้นแล้ว ก็ดีใจเหมือนอย่างกับจะได้ตรัสรู้ในวันพรุ่งนี้ แล้ว

ก็บำเพ็ญบารมีเรื่อยไป จนกระทั่งได้มาเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ปัจจุบัน จากนั้นการบวชจึงบังเกิดขึ้นในโลกนี้

ผู้ที่มาเกิดในยุคที่โลกมีพระพุทธศาสนาบังเกิดขึ้น ก็ต้องบอกว่า คนๆ นั้นโชคดีอย่างมหาศาล แต่การจะมาบวชได้คนๆ นั้นจะต้องมีความโชคดีมากกว่านั้น คือ ต้องมีความโชคดีติดตัวมาถึง ๖ ประการ

๑. ต้องได้เกิดในยุคที่โลกยังมีพระพุทธศาสนาหลงเหลืออยู่

๒. ต้องได้เกิดเป็นมนุษย์ เพราะถ้าเกิดเป็นเทวดา เป็นสัตว์เดรัจฉานก็บวชไม่ได้

๓. ต้องได้เกิดในประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา

๔. ต้องได้เกิดในตระกูลที่พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เป็นสัมมาทิฐิ นอกจากไม่ขัดขวางการบวชของลูกหลานแล้ว ยังสนับสนุนให้ออกบวชอีกด้วย

๕. ต้องมีร่างกายที่เอื้ออำนวยต่อการบวชตามพระธรรมวินัย ไม่ง่อยเปลี้ยเสียขา ตาไม่บอด หูไม่หนวก พระศาสนาจึงอนุญาตให้บวชได้

๖. ผู้บวชเองต้องเป็นผู้มีสัมมาทิฐิ มองเห็นภัยในวัฏสงสาร จึงมีศรัทธาออกบวชในพระศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราได้รู้ตัวไว้เถิดว่า เรานั้นเป็นบุคคลที่มีโชคดีอย่างยิ่ง ขอให้ตั้งใจรักษาความมีโชคดีนี้ไว้ให้ดี เพื่อจะได้เป็นการกลั่นธาตุ กลั่นบารมี ให้สะอาดบริสุทธิ์ยิ่งๆ ขึ้นไป

การบวชครั้งนี้ เพื่อให้ความมีโชคดีของเรานี้เป็นโชคต่อโชค เป็นบุญต่อบุญ เป็นบารมีต่อบารมี เราก็ต้องรู้เป้าหมายว่า การบวชที่แท้จริงนั้นคือ การถางทางไปพระนิพพาน เพราะการออกบวชในพระพุทธศาสนา ทำให้มีโอกาสปฏิบัติฝึกตนตามอริยมรรคมีองค์ ๘ ได้ง่ายกว่าการใช้ชีวิตอยู่ทางโลก

อริยมรรคมีองค์ ๘ ได้แก่

๑. สัมมาทิฐิ คือ ความเป็นผู้มีความเห็นถูกต้องร่องรอยตามความเป็นจริงในเรื่องชีวิต โลก พระนิพพาน

๒. สัมมาสังกัปปะ คือ มีความคิดหรือมีความดำริในทางที่ชอบ เพื่อจะปราบกิเลสให้หมดไป

๓. สัมมาวาจา คือ เมื่อบวชแล้วจะฝึกตนเองให้สามารถพูดด้วยถ้อยคำที่ถูกต้อง ที่ชอบที่ควรได้ง่าย

๔. สัมมากัมมันตา คือ การงานชอบ เมื่อบวชแล้ว การงานหยาบๆ ทางโลกก็ได้ยกเว้นไป จะได้ทำแต่การงานละเอียดๆ คือ การอบรมตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระวังมือ ระวังเท้า ไม่ให้ไปทำความผิดหรือทำความเดือดร้อนแก่ตนเองและผู้อื่น

๕. สัมมาอาชีวะ คือ การบวชทำให้เราเว้นอาชีพที่หยาบๆ ทางโลก เหลือแต่เพียงบิณฑบาตเลี้ยงชีพ รับแต่ของที่เขาเต็มใจถวาย ไม่รับของที่เขาไม่เต็มใจสละให้ เป็นการดำเนินชีวิตที่ไม่มีบาปเจือปนเลย

๖. สัมมาวายามะ คือ มีความเพียรชอบ บวชแล้วมีโอกาสที่จะทำความเพียรอันยิ่งใหญ่ นั่นคือ การแก้ไขนิสัยที่ไม่ดีให้สิ้นไป

๗. สัมมาสติ คือ ความระลึกชอบ เป็นการฝึกความไม่เผลอสติ ความไม่ประมาท ความไม่เลินเล่อ ความไม่ปล่อยใจให้ล่องลอยไปที่อื่น และให้นึกให้คิดแต่ในสิ่งที่ดีที่งามตลอดเวลา

๘. สัมมาสมาธิ คือ การตั้งใจมั่นชอบ หรือการรวมใจให้หยุดนิ่งที่ศูนย์กลางกาย เพื่อเข้าถึงธรรมกาย เพื่อเข้าถึงพระนิพพาน

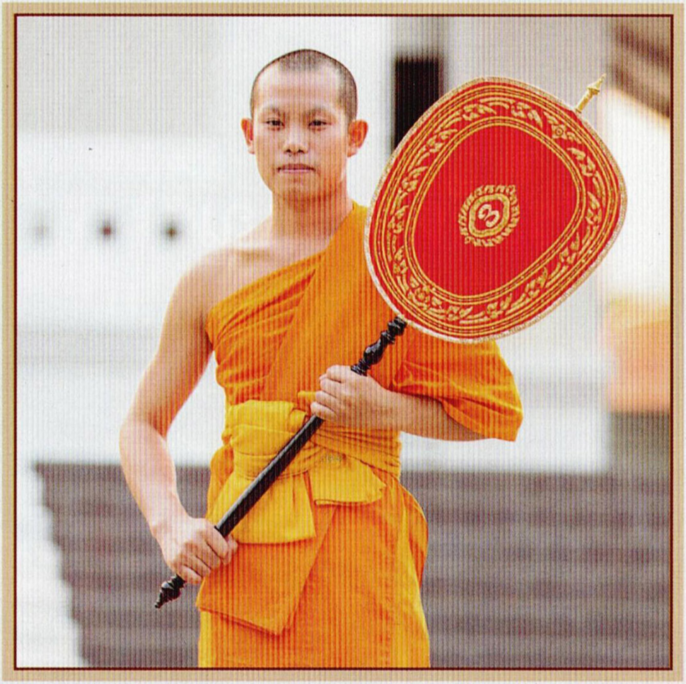
อริยมรรคทั้ง ๘ ประการนี้ เมื่อบวชแล้วจะมีโอกาสทำได้ยิ่งๆ ขึ้นไป ถ้าปฏิบัติดีจะเป็นการถางทางไปพระนิพพาน เพราะฉะนั้นขอให้ลูกทุกรูป ตั้งใจฝึกตนให้ดี นับตั้งแต่วินาทีนี้เป็นต้นไป เราจะได้บุญยิ่งๆ ขึ้นไป และก็จะได้กลั่นธาตุ กลั่นบารมีให้สะอาดยิ่งๆ ขึ้นตามไปด้วย ถ้าลูกทุกรูปเข้าใจอย่างนี้ หลวงพ่อก็ชื่นใจ และขออนุโมทนาบุญกับพวกเราด้วย

ขออำนาจบุญกุศลที่พวกเราจะตั้งใจบวชอุทิศในพระพุทธศาสนานี้ จงคุ้มครองปกป้องรักษาพวกเรา ให้ปราศจากเสียซึ่งสรรพทุกข์ สรรพโศก สรรพโรค สรรพภัย อันตรายใดๆ อย่าได้มาแผ้วพาน จิตใจร่าเริงอาจหาญที่จะปฏิบัติตามธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ยิ่งๆ ขึ้นไป เมื่อปฏิบัติธรรมแล้วก็ให้เข้าถึงพระธรรมกายโดยง่าย ให้ถางทางไปพระนิพพานได้โดยง่าย จงทุกท่านทุกประการเทอญ

พระราชภาวนาจารย์

ประวัติสามเณรเปรียญธรรม

๑

สามเณร	เอกมงคล สมานวงศ์ ป.ธ. ๕
ฉายา	มงฺคลชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันเป็นมงคล
เกิด	วันอาทิตย์ที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	สุขเกษม สมานวงศ์
มารดา	มยุรี สมานวงศ์
ภูมิลำเนา	จ. พะเยา
บรรพชา	๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๓	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
พ.ศ. ๒๕๕๔	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๒
	ทำหน้าที่ถวายการต้อนรับพระราชาคณะ
พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร
	เลขานุการศูนย์สาสน์กิจกรรม
	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๓
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร
	หัวหน้าศูนย์นราภิวัฒน์

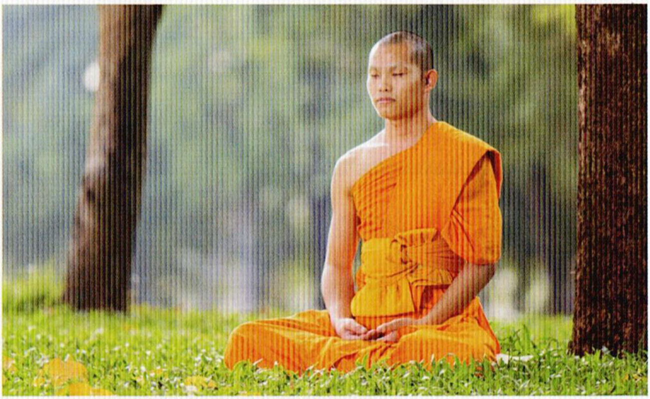
คติธรรม

ปิยโต ชายเต โสโก ปิยโต ชายเต ภยํ
ปิยโต มุตฺตโกเยว อโสโก จาภโย อโถฯ
มีรักจึงโศก มีรักจึงกลัว
ผู้พ้นจากรัก ไร้โศกแลไร้กลัว.

ความรู้สึกจากใจ

จากเด็กเล็กเด็กน้อยละลอยล่อง
สู่ทางธรรมทางทองอันผ่องใส
จากโยมพ่อโยมแม่มาแต่ไกล
หวังเพียงได้ตามพ่อสู่สุดธรรม

กลางคืนมีดวงจันทร์ กลางวันมีดวงอาทิตย์ ชีวิตเฉกเช่นม่านเมฆผ่านตาทุกวันคืน เวลาผ่านไปใบไม้ใบหญ้าล้วนเปลี่ยนสี... ทุกคนล้วนมีความคิดเป็นของตัวเอง สามเณรก็เช่นกัน แต่ต่างกันที่เป้าหมายที่เลือกเดิน การบวชอุทิศชีวิตเป็นหนทางที่ประเสริฐ ภาระหน้าที่ของพระของสามเณรล้วนแต่เป็นบุญกุศล ซึ่งเป็นชีวิตที่มีความสุข ไม่ต้องแสวงหาอะไรมากมาย โยมพ่อ โยมแม่ ได้บุญใหญ่ที่ถวายลูกชายไว้ในพระศาสนา ให้เป็นลูกของพระพุทธเจ้า ลูกของพระเดช

พระคุณหลวงพ่อ เมื่อได้เริ่มต้นแล้วควรบุกตะลุยไปข้างหน้า มิอาจลังเล ต้องมุ่งมั่นตั้งใจ มิพักเฝ้าถามตัวเองว่า “เกิดมาเพื่อสิ่งใด”

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสองที่ให้ทุกสิ่งแก่ลูกเณร กราบขอบพระคุณพระพี่เลี้ยงที่คอยอบรมพร่ำสอนตั้งแต่ต้นจนถึงทุกวันนี้ ขอบคุณโยมพ่อโยมแม่ที่ให้กำเนิดกายเนื้อมาสร้างบารมี และให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้งคณะญาติโยมที่ให้การสนับสนุน สามเณรปลื้มปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง ขออนุโมทนาสาธุการ บุญรักษาคุ้มครอง

สามเณร	ศราวุธย์ สองเมือง ป.ธ. ๓
ฉายา	สรณชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันเป็นที่พึ่ง
เกิด	วันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	ธีรยุทธ สองเมือง
มารดา	ฉวี สองเมือง
ภูมิลำเนา	กรุงเทพมหานคร
บรรพชา	๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์ธรรมปฏิบัติ หัวหน้าโครงการสามเณรปฏิบัติธรรม เข้าพรรษา ชมรมหยุดเป็นตัวสำเร็จ

คติธรรม นิ่งสงบ สยบทุกสิ่ง

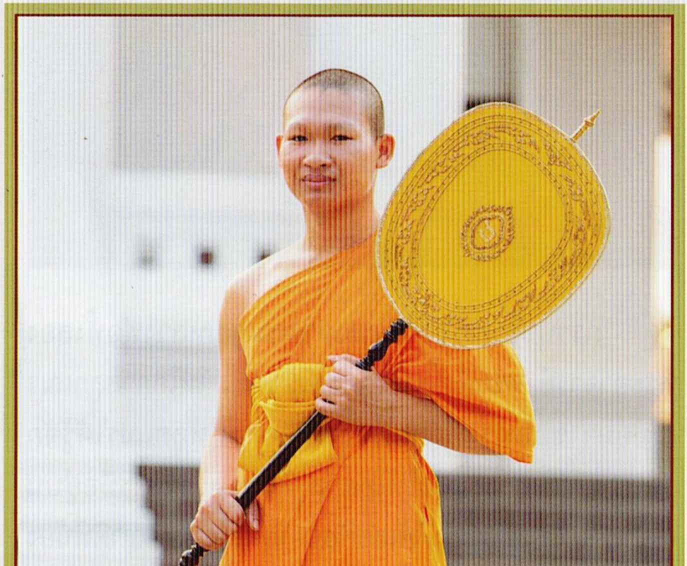
ความรู้สึกจากใจ

"เหล่ากอสมณะ" คำนี้ยังอยู่ในใจลูกเณรเสมอ ลูกเณรดีใจที่ได้บวชตั้งแต่ยังเยาว์วัย แม้บางคนจะบอกว่า เป็นผู้ด้อยโอกาสในการศึกษาทางโลก แต่ลูกเณรไม่รู้สึกเสียดายเลย กลับคิดถึงคำสอนของหลวงพ่อตลอดเวลาว่า "สามเณรคือผู้มีบุญ ผู้ได้โอกาส" ทำให้ลูกเณรมีกำลังใจในการสร้างบารมีมากระทั่งถึงวันได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุอุทิศชีวิตไว้ในพระพุทธศาสนา

ในวันนี้ ลูกเณรได้ถึงจุดๆ หนึ่งที่พิสูจน์ตัวเองแล้วว่าพร้อมที่จะก้าวไปสู่ภาวะใหม่ เพราะการบวชนี้เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก และยิ่งไปกว่านั้นเป็นการบวชที่ได้รับความเมตตาจากหลวงพ่อด้วยแล้ว ยิ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลยจริงๆ

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงที่อบรมพร่ำสอน ให้โอกาสลูกเณรเสมอมา ขอบพระคุณหลวงลุงที่ชักชวนให้ลูกเณรได้รู้จักวัดพระธรรมกาย และให้โอกาสลูกเณรสร้างบารมีอยู่บนเส้นทางนี้ และที่ขาดไม่ได้เลยคือ โยมพ่อ โยมแม่ ญาติพี่น้อง และญาติโยมทุกท่านที่เป็นกองทุนหนุนแรงใจ ให้สามเณรมาถึงจุดๆ นี้ได้ อนุโมทนาบุญครับ

๓

สามเณร	จิรายุ โพธิ์ศรีทอง ป.ธ. ๗
ฉายา	โพธิชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยปัญญาเป็นเครื่องรู้
เกิด	วันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	ณรงค์ โพธิ์ศรีทอง
มารดา	ไพบูลย์ โพธิ์ศรีทอง
ภูมิลำเนา	จ. กาญจนบุรี
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

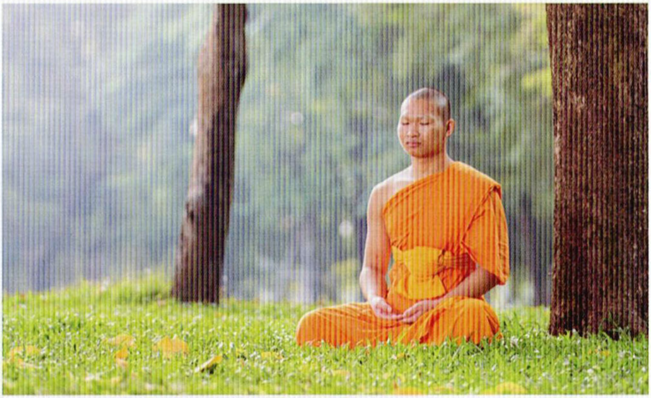
ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๑	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี พี่เลี้ยงอบรมสามเณรมัชฌิมธรรมทายาท
พ.ศ. ๒๕๕๒	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์สารพิชา
พ.ศ. ๒๕๕๓	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สาสน์กิจกรรม พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
พ.ศ. ๒๕๕๔	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพิชา พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย

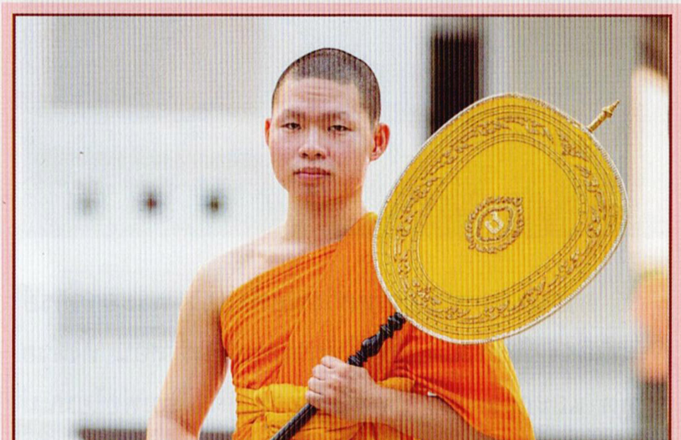
พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร รองหัวหน้าศูนย์พัฒนาการ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๓
พ.ศ. ๒๕๕๖	รองประธานสามเณร ฝ่ายโรงเรียน พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. แพร่ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๓
พ.ศ. ๒๕๕๗	วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
คติธรรม	ขนฺตี พลํ ว ยตีนํ ความอดทนเป็นกำลังของผู้บำเพ็ญพรตทั้งหลาย

ความรู้สึกจากใจ

หากย้อนกลับไปเมื่อ ๘ ปีที่แล้ว สามเณรคิดว่า สามเณรตัดสินใจถูกต้องแล้วที่มาบวชเรียนต่อที่วัดพระธรรมกายนี้ เป็นความรู้สึกจากใจของสามเณร เพราะการได้เข้ามาอยู่ในวัดพระธรรมกาย ทำให้สามเณรรู้ว่า เราเป็นผู้ได้โอกาส ในขณะที่มนุษย์ ๗ พันกว่าล้านคนบนโลกใบนี้ ไม่ได้มีโอกาสเฉกเช่นสามเณร ที่ได้บวชตั้งแต่ยังเยาว์วัย ได้ศึกษาธรรมวินัย ได้พบครูบาอาจารย์ที่ดีที่สุดในโลก และได้เจริญรอยตามปณิธานของท่านที่จะรื้อสัตว์ขนสัตว์ไปสู่ที่สุดแห่งธรรม

กราบขอบพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่เป็นแบบอย่างให้การอบรมพร่ำสอน ทั้งด้วยคำพูด และการกระทำ อนุโมทนาบุญกับโยมพ่อโยมแม่ที่ให้โอกาสให้เกิดมาสร้างบารมี และให้ได้บวชตั้งแต่เยาว์วัย และอนุโมทนาบุญกับญาติโยมทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมด้วยดีตลอดมา

สามเณร	ศุภณัฐ ดวงจันทร์ ป.ธ. ๗
ฉายา	จนฺทชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะประดุจชัยชนะแห่งพระจันทร์
เกิด	วันอาทิตย์ที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕
บิดา	สัตยาพร ดวงจันทร์
มารดา	ศิระประภา ไผ่โสภา
ภูมิลำเนา	จ. สงขลา
บรรพชา	๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๔๘ สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๕๒ - พ.ศ. ๒๕๕๓

พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.เชียงใหม่

พ.ศ. ๒๕๕๔ พี่เลี้ยงอบรมสามเณร

โครงการยุวเปรียญธรรม รุ่น ๑

คณะกรรมการสามเณร

เลขานุการศูนย์สารสนเทศ

พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการสามเณร

เลขานุการศูนย์ประธาน

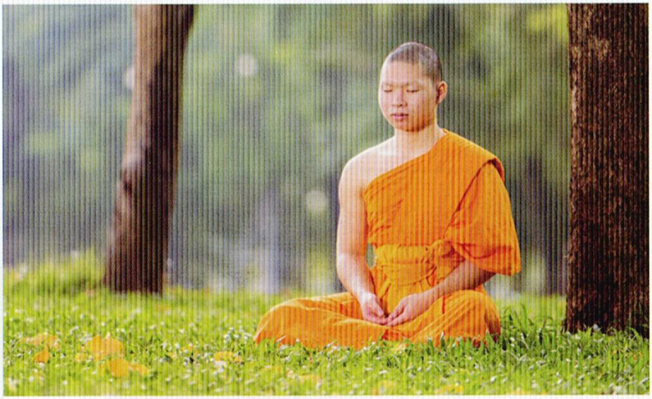
พ.ศ. ๒๕๕๕ - พ.ศ. ๒๕๕๖
พี่เลี้ยงอบรมสามเณร
โครงการหน่อแก้วเปรียญธรรม รุ่น ๑ - ๒

พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสามเณร
หัวหน้าศูนย์สารพิชา

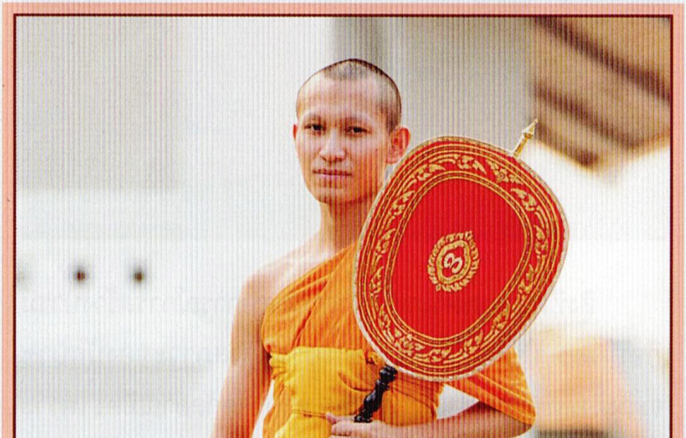
คติธรรม ทันทีที่เรารู้จักการหยุดนิ่ง
เราก็พบกับความสุขมากมาย
ไม่มีสิ้นสุด

ความรู้สึกจากใจ

นับตั้งแต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานได้ ๒,๕๔๘ ปี ซึ่งเป็นปีที่สามเณรเข้ามาสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ นับเป็นก้าวแรกที่ทำให้ชีวิตของเด็กชาวบ้านคนหนึ่งเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง และตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นช่วงเวลาแห่งความยากลำบากในการเฝ้าเพียรฝึกฝนอบรมตนเอง แต่เมื่อมองย้อนกลับไปในระยะเวลา ๙ ปีที่ผ่านมานั้น สามเณรไม่เคยนึกเสียดายเลย เพราะในแต่ละวันนั้นล้วนเป็นไปพร้อมกับการสร้างบารมีและอุปนิสัยดีๆ ที่เพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น

สิ่งที่สามเณรตระหนักจากประสบการณ์การสร้างบารมีเกือบ ๑๐ ปีนั้น คือ การสร้างบารมีในสภาวะของนักบวชจะถึงฝั่งแห่งความสำเร็จไม่ได้เลย หากขาดกัลยาณมิตร เพราะกัลยาณมิตรเป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์ ตั้งแต่กัลยาณมิตรคนแรก คือ มารดา บิดา ตลอดจนพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ญาติสนิทมิตรสหาย สาธุชนทุกท่าน ล้วนได้ชื่อว่าเป็นกัลยาณมิตรของสามเณรทั้งสิ้น และกัลยาณมิตรผู้เลิศที่สุด คือ พระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง ผู้คอยแนะนำพร่ำสอนให้สามเณรเป็นผู้ปลอดภัยในวัฏสงสารอันยาวไกล และสุดท้ายนี้ขอให้ผู้มีส่วนสนับสนุนสามเณรทุกท่านจงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญในการบวชอุทิศชีวิตของสามเณรในครั้งนี้ จงทุกประการเทอญ

๕

สามเณร พิเชษฐ์ ชินมา ป.ธ. ๕

ฉายา โยคชโย

คำแปล ผู้มีชัยชนะด้วยความเพียร

เกิด วันอาทิตย์ที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

บิดา สัน ชินมา

มารดา บุ อุ่นอก

ภูมิลำเนา จ. อุบลราชธานี

บรรพชา ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๔

สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ

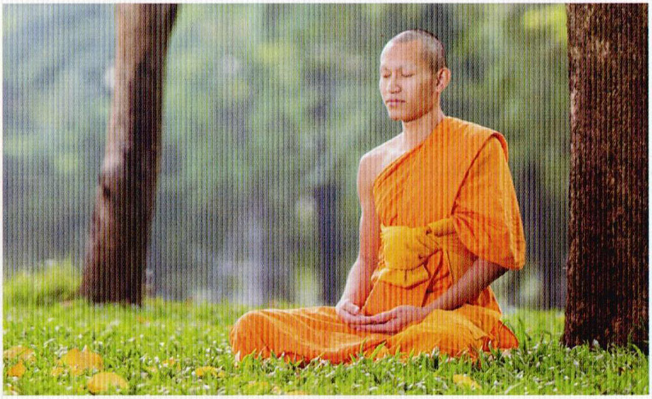
พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์พัฒนาการ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรหน่อแก้วเปรียญธรรม

คติธรรม ความรักไม่ได้สร้างความสุข
ความทุกข์ไม่ได้สร้างความเศร้า
ความเดียวดายไม่ได้สร้างความเหงา
ทุกอย่างที่เกิดขึ้นล้วนเป็นผลจาก
การกระทำของตัวเราทั้งสิ้น

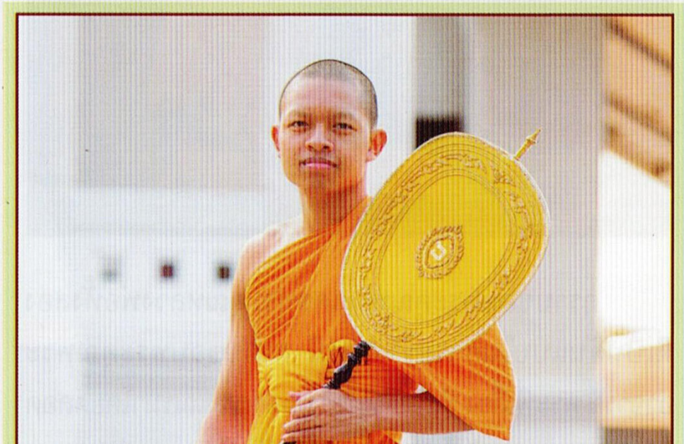
ความรู้สึกจากใจ

คำถามที่ว่า เราเกิดมาทำไม เกิดมาเพื่ออะไร ตายแล้วจะไปไหน ชีวิตหลังความตายเป็นเช่นไร เป้าหมายชีวิตคืออะไร ทุกๆ คำถามเหล่านี้ก็ได้รับคำตอบ เมื่อได้ก้าวเข้ามาสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นสามเณรผู้เป็นหน่อเนื้อเชื้อไขของพระพุทธองค์

จากวันนั้นจนถึงวันนี้ เป็นเวลาถึง ๖ ปี ที่สามเณรรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะในแต่ละวันได้ฝึกฝนอบรมตนเอง ผ่านบทฝึกกิจวัตรกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้สามเณรเป็นสามเณรดี มีความเคารพ วินัย และอดทน มีเป้าหมายชีวิตที่แน่นอน และพร้อมที่จะสั่งสมบุญ สร้างบารมีในเส้นทางแห่งการประพฤติพรหมจรรย์ตลอดไป

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง ที่เป็นต้นแบบในการสร้างบารมี กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยให้กำลังใจแก่สามเณรมาโดยตลอด ขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อโยมแม่ ที่ให้โอกาสแก่สามเณรเพื่อมาสร้างบารมีแต่เยาว์วัย และขออนุโมทนาบุญกับศรัทธาสาธุชนผู้คอยให้การสนับสนุนทุกๆ ท่าน

๖

สามเณร ชินวัฒน์ ภาระดีไพเราะห์ ป.ธ. ๖

ฉายา วาทชโย

คำแปล ผู้มีชัยชนะด้วยการกล่าวธรรม

เกิด วันอังคารที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖

บิดา สุขชัย ภาระดีไพเราะห์

มารดา สุรีย์ เหล็กกระทุ่ม

ภูมิลำเนา จ. สุราษฎร์ธานี

บรรพชา ๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. พิษณุโลก
พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย

พ.ศ. ๒๕๕๓ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย

พ.ศ. ๒๕๕๔ คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพิชา

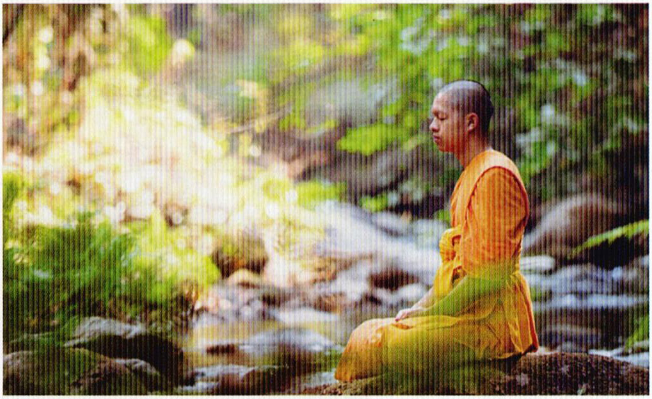
พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการสามเณร ศูนย์นราภิวัฒน์

พ.ศ. ๒๕๕๖ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน
ศูนย์อบรมธรรมทายาทสะเมิง จ. เชียงใหม่
รองประธานสามเณร

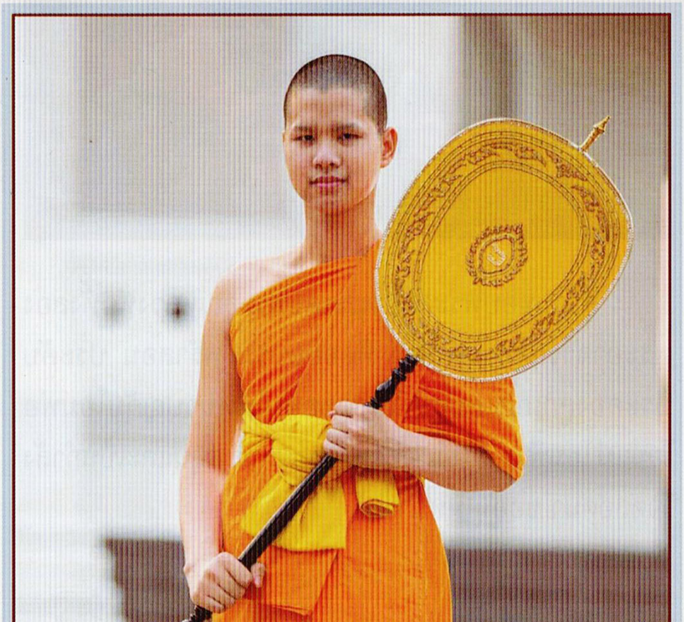
คติธรรม ใจใส ใจสบายทำอะไรก็สำเร็จ
ถ้าใจอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๗
ทำอะไรก็สำเร็จอย่างสบาย

ความรู้สึกจากใจ

พระเดชพระคุณหลวงพ่อจะคอยตอกย้ำลูกๆ สามเณรอยู่เสมอว่า “ลูกเณรคือผู้ได้โอกาส” ได้โอกาสในการสร้างบุญสร้างบารมี ศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมตั้งแต่เด็ก เป็นเวลา ๘ ปีเต็มที่ลูกเณรได้รับการอบรมพร่ำสอนจากพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง และได้รับคำสอนอันมีคุณค่าจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ผ่านบทฝึกต่างๆ นานา ล้วนแต่เป็นสิ่งที่มีค่าอย่างยิ่ง ทำให้ได้รู้คุณค่าของชีวิต เวลาแห่งการสร้างบารมีผ่านไปอย่างรวดเร็ว เพราะในที่สุด วันที่ลูกสามเณรจะบวชเป็นพระภิกษุก็มาถึง เมื่อหวนนึกย้อนกลับไปก็ยิ่งปลื้มปีติยินดีที่ได้มาสร้างบารมีกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อ และคิดอยู่เสมอว่า เราตัดสินใจถูกต้องแล้วที่เลือกเดินตามทางของผู้ชนะ

กราบขอบพระคุณ พระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยอบรม พร่ำสอน ประคับประคองลูกเณรเสมอมา และขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อ โยมแม่ โยมพี่ ญาติโยมทุกท่านที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจตลอดมา ขออนุโมทนา

สามเณร วชิรวิทย์ ปัญญาสมบัติ ป.ธ. ๖

ฉายา วุฑฺฒชโย

คำแปล ผู้มีชัยชนะอันเจริญรุ่งเรืองแล้ว

เกิด วันจันทร์ที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖

บิดา ชัยรัตน์ รสองุ่น

มารดา จำนงค์ ปัญญาสมบัติ

ภูมิลำเนา กรุงเทพมหานคร

บรรพชา ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๐ สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

พ.ศ. ๒๕๕๓ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. ชุมพร

พ.ศ. ๒๕๕๔ อนุกรรมการสามเณร ศูนย์สาสน์กิจกรรม
ถวายการต้อนรับพระราชาคณะ

พ.ศ. ๒๕๕๕ เลขานุการคณะกรรมการสามเณร
ศูนย์ธรรมปฏิบัติ
พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. เชียงใหม่
พี่เลี้ยงอบรมสามเณรนวกะ ๒

พ.ศ. ๒๕๕๖ คณะกรรมการสามเณร
รองหัวหน้าศูนย์ธรรมปฏิบัติ
รองหัวหน้าชมรมหยุดเป็นตัวสำเร็จ

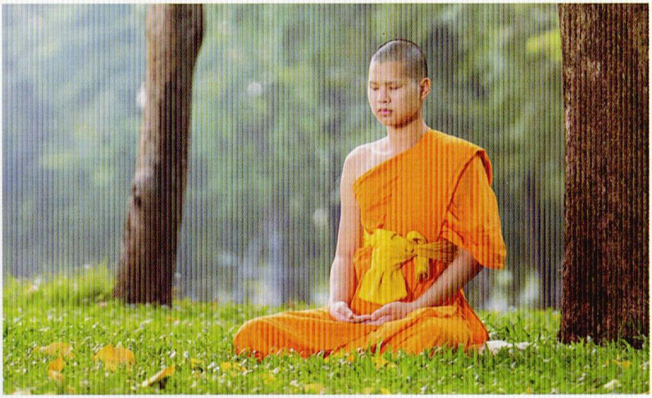
พ.ศ. ๒๕๕๗ วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง

คติธรรม "จริง" คำเดียวสำเร็จทุกอย่าง

ความรู้สึกจากใจ

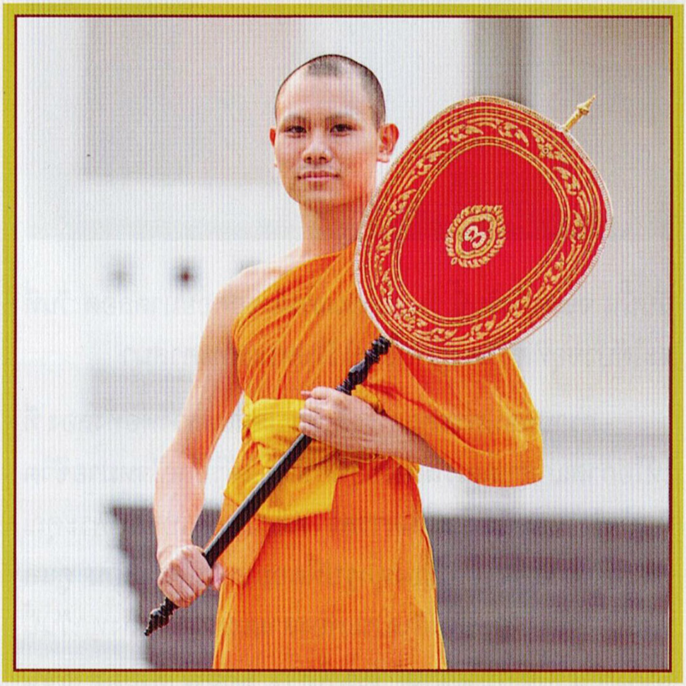
ลูกเณรรู้สึกดีใจมากที่ได้มาถึงจุดๆ นี้ วันที่ลูกเณรจะได้บวชอุทิศชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ใฝ่ฝันและรอคอยมาตลอด เริ่มต้นจากโยมแม่ ที่คอยเป็นกัลยาณมิตร พาเข้าวัดตั้งแต่ยังเด็กทำให้ได้ซึมซับบรรยากาศและมีความรู้สึกผูกพันกับวัด จนโยมแม่ได้พามาบวชสามเณรภาคฤดูร้อนในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และชักชวนให้บวชเรียนต่อ เป็นสามเณรวัดพระธรรมกาย ตลอด ๙ ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่วันแรกก็ได้รับบทฝึกมากมาย ทั้งเรื่องความสะอาด ระเบียบ สุภาพ ตรงต่อเวลา สมาธิและสิ่งดีๆ อีกมากมาย ที่ทำให้สามเณรมีเป้าหมายชีวิต มีมโนปณิธานที่แน่วแน่ที่จะบวชอุทิศชีวิตและรับใช้งานพระพุทธศาสนา

พระอาจารย์มักสอนเสมอว่า "หนทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน" เพชรแท้กว่าจะเป็นเพชรได้นั้น ต้องผ่านการทับถมขัดเกลาเป็นเวลานาน กว่าจะได้เพชรสักเม็ด นานฉันใด สามเณรก็เช่นเดียวกัน กว่าจะงดงามรุ่งเรืองในพระศาสนาได้ก็ต้องผ่านการอบรมพร่ำสอน บ่มนิสัยและขัดเกลาตนเอง

ฉันนั้น จนมาถึงวันนี้ วันที่สามเณรเฝ้ารอคอยมาตลอด วันที่จะได้บวชอุทิศชีวิต ถวายชีวิตไว้ในพระพุทธศาสนา

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง ที่ให้โอกาสแก่สามเณรได้บวชอุทิศชีวิต ได้รู้จักเป้าหมายชีวิตที่แท้จริง และปณิธานในการสร้างบารมี กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยอบรมพร่ำสอน ดูแล เป็นกำลังใจ และประคับประคองสามเณรมาจนถึงทุกวันนี้ อนุโมทนาบุญกับโยมแม่ โยมพี่สาว และญาติโยมสาธุชนทั้งหลายที่คอยสนับสนุน อุปัฏฐาก ค้ำจุน และเป็นกำลังใจ ทำให้สามเณรมาถึงจุดๆ นี้ได้ ขออนุโมทนาบุญครับ

สามเณร	กันตณัฐ วรุณวงศ์ชัย ป.ธ. ๕
ฉายา	พฺยตฺตชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยความฉลาด
เกิด	วันจันทร์ที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	เกษมสันต์ วรุณวงศ์ชัย
มารดา	พรพิสุทธิ์ วรุณวงศ์ชัย
ภูมิลำเนา	จ. นนทบุรี
บรรพชา	๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘

ประสบการณ์การสร้างบารมี

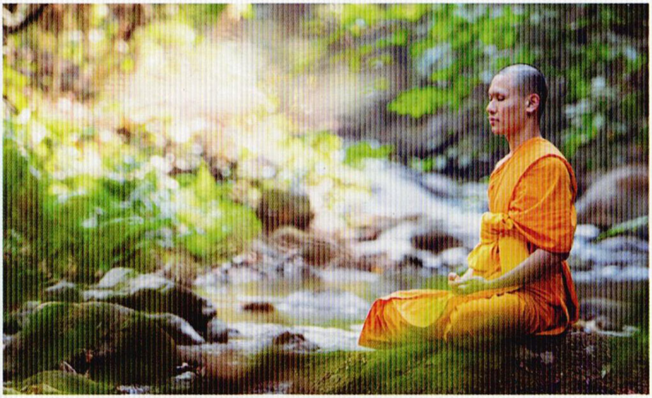
พ.ศ. ๒๕๕๓	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดทวีพูลรังสรรค์ จ. นครนายก
	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๔	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรยุวเปรียญธรรม รุ่นที่ ๑
	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๕	พี่เลี้ยงอบรมสามเณร หน่อแก้วเปรียญธรรม รุ่นที่ ๑
	เลขานุการคณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ

พ.ศ. ๒๕๕๖ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน
วัดมงคลนิมิตร จ. ภูเก็ต
คณะกรรมการสามเณร
หัวหน้าศูนย์สารสนเทศ

คติธรรม ถ้าท้อก็เป็นเพียงถ่าน
ถ้าผ่านจึงจะเป็นเพชร

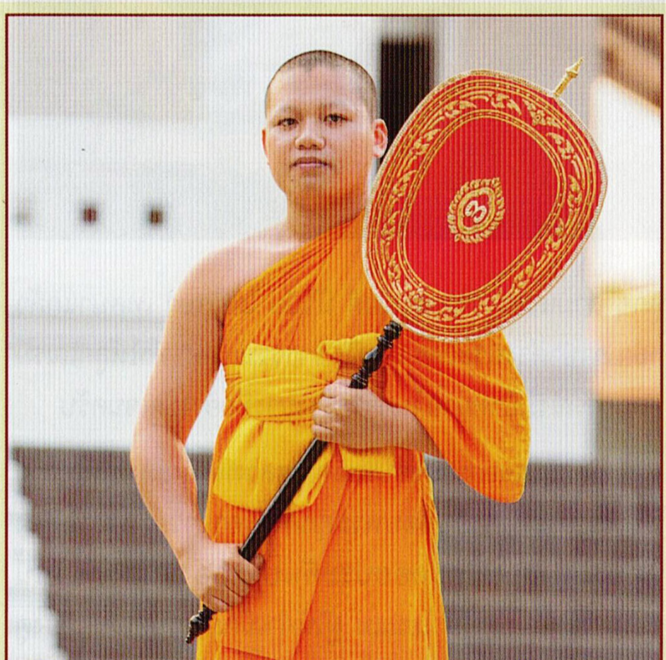
ความรู้สึกจากใจ

ลูกเณรรู้สึกปลื้มปีติใจที่ได้สร้างบารมี เป็นลูกเณรของพระเดชพระคุณหลวงพ่อ ตลอดระยะเวลา ๙ ปี พระพี่เลี้ยงได้เป็นตัวแทนพระเดชพระคุณหลวงพ่อฝึกความเคารพ วินัย และความอดทน ให้ลูกเณรพร้อมสำหรับการเป็นพระภิกษุที่แท้จริง แม้บางครั้งลูกเณรจะท้อบ้าง แต่หลวงพ่อก็ให้กำลังใจลูกเณรอยู่เสมอว่า "ลูกเณรคือผู้ได้โอกาส ไม่ใช่ผู้ด้อยโอกาส" ได้โอกาสในการสร้างบุญ สร้างบารมี ไม่ต้องไปลองผิดลองถูกแล้วค่อยมาบวชเมื่อสังขารไม่อำนวยแล้ว เพราะถึงตอนนั้น ก็คงจะไม่มีเรี่ยวแรงในการบำเพ็ญสมณธรรม การสร้างบารมีก็อาจจะติดขัด แต่ลูกเณรได้บวชตั้งแต่ยังเยาว์วัย ได้รู้ความจริงของชีวิตว่า เราเกิดมาเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง แสวงบุญสร้างบารมี และพระเดชพระคุณหลวงพ่อได้ให้คำขวัญแก่

ลูกๆ สามเณรว่า “สามเณรดี มีวินัย ใฝ่ศึกษา เทศนาแกล้วกล้า ภาษาต่างประเทศ และวิชชาธรรมกาย” ทำให้ลูกเณรมีอุดมการณ์ มีเป้าหมาย ในการสร้างบารมีอย่างชัดเจนครับ

ลูกเณรขอกราบขอบพระคุณหลวงพ่อทั้งสองที่ให้โอกาสได้สร้างบารมี กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงที่อบรมสั่งสอนและคอยประคับประคองจนถึงทุกวันนี้ ขอบพระคุณโยมพ่อ โยมแม่ ผู้ให้กำเนิดกายเนื้อและเลี้ยงดูลูกเณรจนได้มาบวชเป็นสามเณร กระทั่งได้บวชอุทิศชีวิตในวันนี้ และสุดท้ายขอบคุณญาติโยมทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจสามเณรตลอดมา

สามเณร วีระพล หมื่นหาวงค์ ป.ธ. ๔

ฉายา วีรชโย

คำแปล ผู้มีชัยชนะดุจชัยชนะของผู้กล้า

เกิด วันอังคารที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

บิดา วิชัย หมื่นหาวงค์

มารดา วันเพ็ญ หมื่นหาวงค์

ภูมิลำเนา จ. ร้อยเอ็ด

บรรพชา ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒ สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน
วัดธาตุนาใหญ่ จ. ร้อยเอ็ด

พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๔
ถวายการต้อนรับพระราชาคณะ

พ.ศ. ๒๕๕๕ คณะกรรมการสามเณร
ศูนย์ธรรมปฏิบัติ

พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖
พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่
วัดพระธรรมกาย

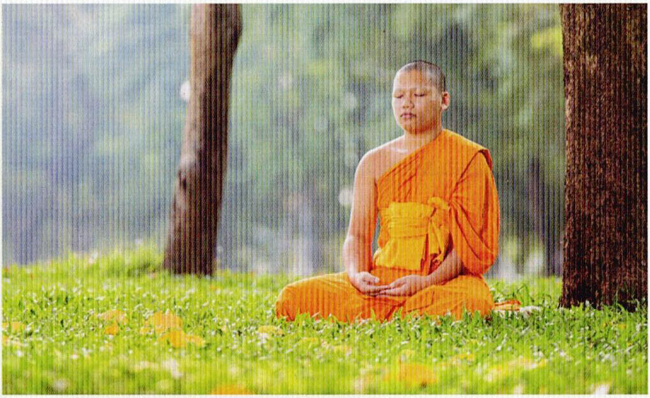
คติธรรม ลมหายใจของเรา

คืออายุพระพุทธศาสนา

ความรู้สึกจากใจ

การดำเนินชีวิตในเพศสามเณรของลูกเณรตลอดระยะเวลา ๘ ปีเต็ม เป็นชีวิตที่มีค่ามากที่สุด ต่างจากเด็กทั่วไป เพราะการบวชเป็นสามเณรนั้น ต้องใช้ความอดทนเป็นอย่างสูง ไม่ได้มีโอกาสเล่นซุกซนเหมือนเด็กทางโลก แต่ต้องใช้เวลาทั้งวันเป็นไปกับบุญกุศล จึงทำให้สามเณรรู้สึกว่า การใช้ชีวิตแบบสมณะต้องอดทน แต่กาลเวลาก็ผ่านไปไวเหมือนสายฟ้า

๘ ปี แห่งการครองเพศสามเณรนั้น ลูกเณรอบอุ่นที่ได้มีพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสองเป็นหลักชัย และเป็นกำลังใจในเวลาที่ท้อแท้ ตอนนี้กาลเวลาได้พิสูจน์การเดินทางแห่งสมณะน้อยอย่างลูกเณร พร้อมที่จะยกตนให้เป็นอายุพระพุทธศาสนา จึงตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยวในการอุปสมบทครั้งนี้

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยพร่ำสอน อนุโมทนาขอบคุณ โยมย่า โยมพ่อ โยมแม่ และกัลยาณมิตรทั่วโลกที่ให้การสนับสนุนตลอดมาจนถึงบัดนี้

๑๐

สามเณร	ทนงศักดิ์ เติมผล ป.ธ. ๕
ฉายา	เนกฺขมฺมชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยการออกบวช
เกิด	วันพฤหัสบดีที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	ธนกฤษ เติมผล
มารดา	ศิริมาพร วังวงศ์
ภูมิลำเนา	จ. พระนครศรีอยุธยา
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

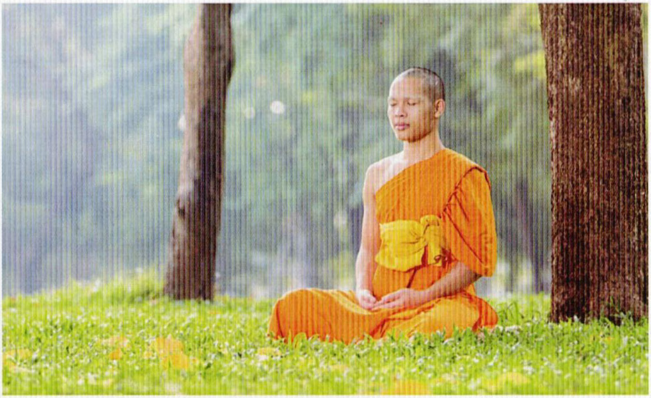
ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. นครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๕๓	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. ชุมพร
พ.ศ. ๒๕๕๔	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๕	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. พิษณุโลก คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์สาสน์กิจกรรม

คติธรรม คิดในสิ่งที่ทำ จำในสิ่งที่พูด
และพิสูจน์ด้วยการกระทำ

ความรู้สึกจากใจ

สามเณรคิดว่า การบวชอุทิศชีวิตเป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับผู้ที่รักการฝึกฝนอบรมตนเอง และเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการต่ออายุพระพุทธศาสนา รักษาพระธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้อยู่คู่โลกต่อไป เพื่อให้สรรพสัตว์ได้รู้จักกับกฎแห่งกรรม ด้วยเหตุนี้สามเณรจึงตัดสินใจบวชถวายชีวิตแก่พระศาสนา เพื่อฝึกฝนอบรมตนเองและเป็นต้นบุญต้นแบบให้แก่ชาวโลกครับ และอีกประการหนึ่ง ก็อยากจะพิสูจน์ธรรมะของพระพุทธองค์ด้วย เพราะสามเณรไม่ค่อยจะเชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่ได้พิสูจน์ และเพราะอยากจะทำตามคำชักชวนของพระพุทธองค์ที่ว่า "เอหิปสฺสิโก เธอมาพิสูจน์ มาศึกษาเถิด" เพราะฉะนั้นสามเณรจึงตั้งใจบวชอุทิศชีวิต และถวายชีวิตรับใช้งานพระพุทธศาสนา ศึกษาวิชชาธรรมกาย เพื่อเป็นที่พึ่งแก่ตนเองและเป็นพยานแก้ต่างให้พระพุทธศาสนาและเป็นต้นแบบแก่ชาวโลกตลอดชีวิตนี้ครับ

สุดท้ายนี้ ลูกเณรกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง ที่คอยชี้แนะพร่ำสอนลูกเณรเสมอมา และกราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยประคับประคอง ช่วยเหลือ แนะให้จำ ทำให้ดู และเป็นแบบอย่างที่ดี อนุโมทนาบุญกับญาติโยมที่คอยสนับสนุนแรงกาย แรงใจให้สามเณรได้สร้างบารมีอย่างสะดวกสบายมาจนถึงทุกวันนี้

๑๑

สามเณร	เทิดเกียรติ เวียงสิมมา ป.ธ. ๖
ฉายา	นาถชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยธรรมอันเป็นที่พึ่ง
เกิด	วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	เสถียร เวียงสิมมา
มารดา	ดวงตา บุปผามาลา
ภูมิลำเนา	จ. มหาสารคาม
บรรพชา	๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

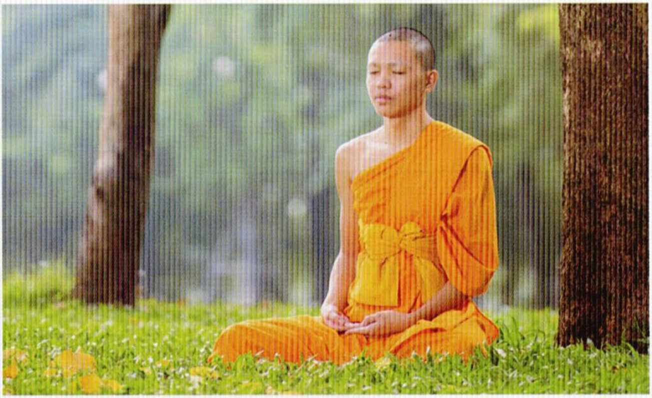
ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๓	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์สารพิชา
พ.ศ. ๒๕๕๔	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรยุวเปรียญธรรม
	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพิชา
พ.ศ. ๒๕๕๕	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.ราชบุรี
	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพิชา
	พี่เลี้ยงอบรมสามเณร นวกะ ๒
พ.ศ. ๒๕๕๖	คณะกรรมการสามเณร
	รองหัวหน้าศูนย์สารพิชา

พ.ศ. ๒๕๕๗	วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
คติธรรม	สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย
	การสั่งสมบุญนำสุขมาให้

ความรู้สึกจากใจ

สำหรับความรู้สึกจากใจ ลูกเณรคิดว่า ตัวเองโชคดีมากที่ได้มาบวชตั้งแต่เยาว์วัย ได้มาสร้างบารมีกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อและหมู่คณะ เพราะสามเณรเห็นเพื่อนรุ่นเดียวกันที่เคยเรียนด้วยกันตอนประถม บางคนก็เกเร เรียนไม่จบ บางคนก็ติดเหล้า เที่ยวกลางคืน ทำให้สามเณรคิดว่าถ้าไม่ได้มาบวชก็คงหนีไม่พ้นจากสิ่งเหล่านั้น เพราะสังคมทางโลกปัจจุบันยากที่จะบริสุทธิ์บริบูรณ์ ถึงแม้ใครจะมองว่า การบวชเรียนเป็นสิ่งที่ทำให้เสียอนาคตทางโลก หรือจะมองว่าสามเณรเป็นผู้ด้อยโอกาส แต่สำหรับสามเณรมีความคิดว่า การบวชเรียนทำให้มีแต่อนาคตที่ดีๆ และห่างไกลจากอนาคตที่ไม่ดี ทุกวันในเพศสามเณรก็ยังได้สั่งสมบารมีอบรมตัวเองอยู่ตลอด และด้อยโอกาสในการทำความชั่วตามที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อเคยกล่าวไว้

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง ที่เมตตาลูกๆ สามเณร ให้ทั้งการอบรมสั่งสอน ทั้งที่อยู่ที่พักอาศัย กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ที่ท่านชักชวนให้เข้าสู่เส้นทางการสร้างบารมี พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยอบรมสั่งสอน ขอบพระคุณโยมพ่อ โยมแม่ ที่ให้กำเนิดกายเนื้อมา และอนุโมทนาบุญกับญาติโยมที่ได้สนับสนุนตลอดมาครับ

๑๒

สามเณร	อธิวัฏ บุราณรมย์ ป.ธ. ๗
ฉายา	อธิชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันยิ่งใหญ่
เกิด	วันพุธที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖
บิดา	กฤษฎา บุราณรมย์
มารดา	สุพัตรา ลาลี
ภูมิลำเนา	จ. อุบลราชธานี
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๙

ประสบการณ์การสร้างบารมี

พ.ศ. ๒๕๕๒	พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. นครราชสีมา
พ.ศ. ๒๕๕๓	อนุกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการพี่เลี้ยงอบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
พ.ศ. ๒๕๕๔	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
พ.ศ. ๒๕๕๕	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สาสน์กิจกรรม พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. อุบลราชธานี

พ.ศ. ๒๕๕๖ พี่เลี้ยงอบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ. แพร่
ประธานสามเณร
สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี

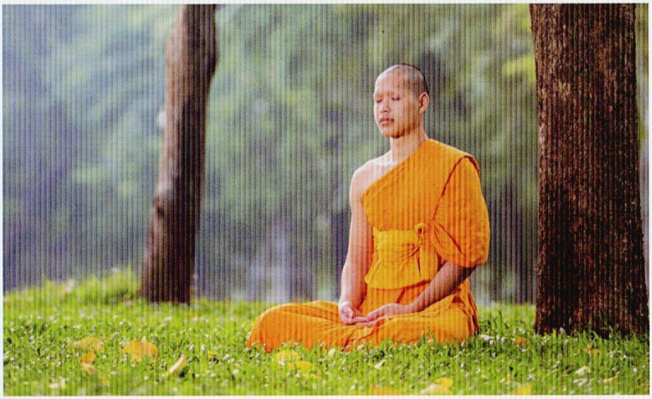
พ.ศ. ๒๕๕๗ วิทยากรอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง

คติธรรม เพชร คือ สุดยอดแห่งอัญมณี
บาลี คือ สุดยอดแห่งภาษา
ปิยวาจา คือ สุดยอดแห่งถ้อยวจี
เนกขัมมบารมี คือ สุดยอดบารมี
แห่งนักปราชญ์

ความรู้สึกจากใจ

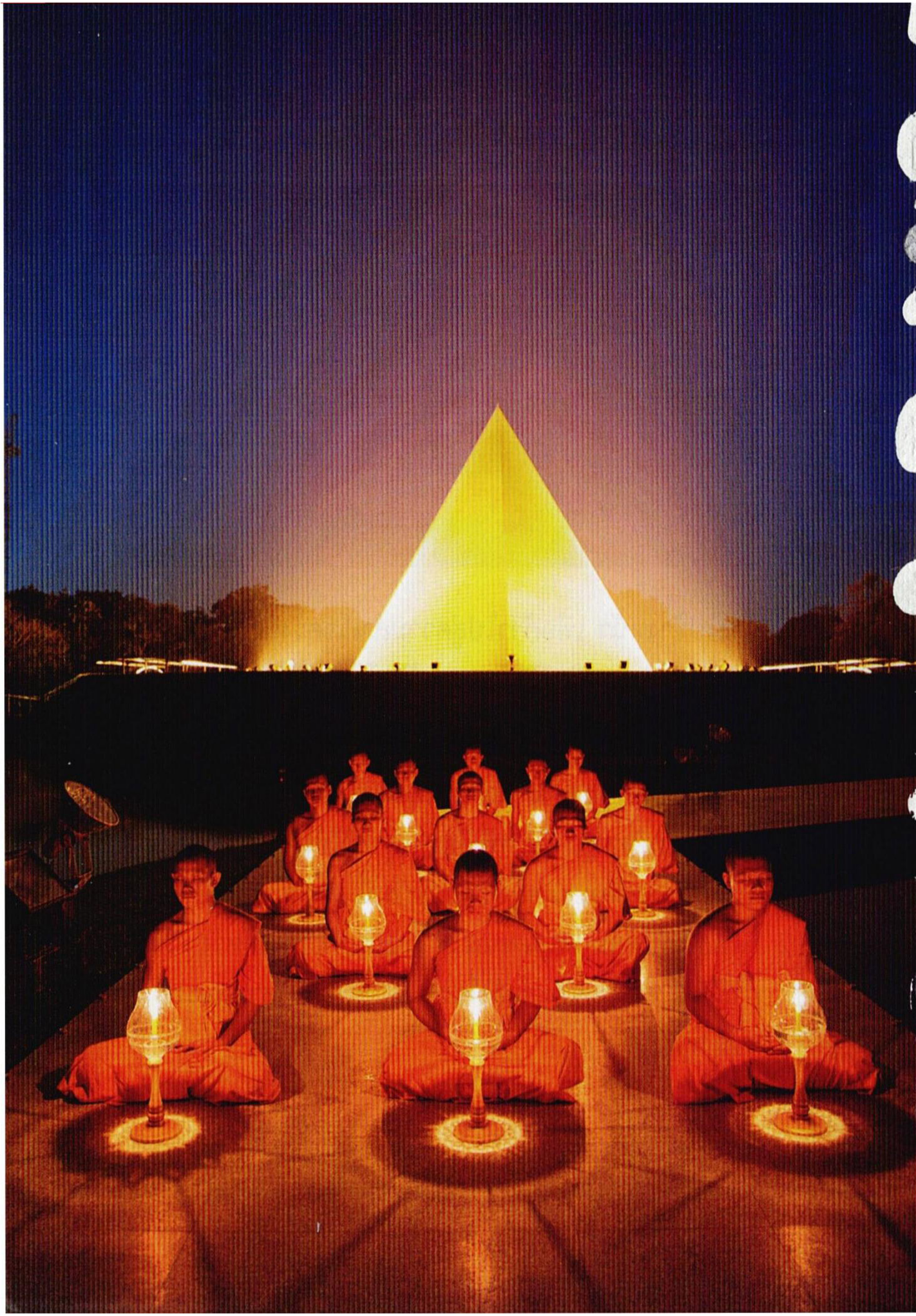
๘ ปีเต็มที่สามเณรได้ฝึกฝนอบรมตนเอง แม้จะผ่านมานานแล้ว แต่ลูกเณรรู้สึกว่าเหมือนผ่านมาเมื่อวาน อุปสรรคต่างๆ บทฝึกมากมายที่พระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระพี่เลี้ยงทุกรูป พี่เณรพี่เลี้ยงที่เคยมอบให้ จนถึงปัจจุบันนี้ยังอยู่ในใจเสมอ

ยิ่งเวลาผ่านไปเท่าไร ยิ่งทำให้ปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ เป้าหมายชีวิต อุดมการณ์ในการสร้างบารมียิ่งชัดเจนและหนักแน่น เหมือนกับว่าเวลาผ่านไปทำให้ลูกเณรพร้อมที่จะ

ก้าวไปข้างหน้า เพื่อก้าวไปสู่ความสำเร็จครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต คือ การได้บวชอุทิศชีวิต ลูกเณรรู้สึกโชคดีที่ได้เกิดมาเป็นลูกหลวงพ่อ ได้ฝึกตัว และรู้เป้าหมายที่แท้จริงของชีวิต

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อทั้งสอง พระอาจารย์ทุกรูป พี่เณรพี่เลี้ยงทุกรูป ที่ให้โอกาสบนเส้นทางธรรม ที่ประคับประคองมาจนถึงวันนี้ และญาติโยมสาธุชนทั้งหลายที่ได้สนับสนุนตลอดมา ในยามที่ท้อ ที่ผิดหวัง ที่หมดกำลังใจ รอยยิ้มและกำลังใจของทุกคนทำให้สามเณรอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้

ผ้าสีสุดท้าย

พระเทพญาณมหามุนี วิ. (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ พระเทพญาณมหามุนี (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)
พระราชภาวนาจารย์ (เผด็จ ทตฺตชีโว)

ที่ปรึกษา พระครูใบฎีกาอำนวยศักดิ์ มุนิสกฺโก, พระไชยยศ ยสวํโส
พระสมศักดิ์ จนฺทสีโล Ph.D., พระมหาเสถียร สุวณฺณธิโต ป.ธ. ๙
พระจุมพล ปุญฺญพโล, พระมหาสมบัติ อินฺทปญฺโญ ป.ธ. ๙
พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมุนิ ป.ธ. ๙, พระมหาธรรมรงค์ ธมฺมภาณี ป.ธ. ๙
พระมหายุทธศักดิ์ รตนชโย
วิชญา ไตรวิเชียร, เมตตา สุวชิตวงศ์

บรรณาธิการบริหาร ขวัญจิตต์ จิตสินธุ

เรียบเรียง จารุวรรณ วศินสกุล

กองบรรณาธิการ ศุภลักษณ์ พฤทธิพงศ์สิทธิ์, สุธิดา จินดากิจนุกูล
อรอนงค์ สาลีผล, อรอนงค์ เกิดรักษ์
จินดา ช่วยเกิด, สุพิชญา ศรีสุกุล

ประสานงาน วลัยลักษณ์ มงคลกาวิล, สุดปรารถนา จารุชาต

ภาพประกอบลายเส้น พระไชยยศ ยสวํโส

ปก เมตตา สุวชิตวงศ์ และ DM&S Advertising Co.,Ltd.

รูปเล่ม นิธิพร เพ็ชรทองศรี, กุลรดา เอกบุตร

พิมพ์ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๔
พิมพ์ครั้งที่ ๒ วันวิสาขบูชาที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗
จำนวนพิมพ์ ๑๒,๐๐๐ เล่ม
ลิขสิทธิ์ / ผู้จัดพิมพ์ มูลนิธิธรรมกาย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐
พิมพ์ที่ บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
พระเทพญาณมหามุนี วิ. (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย).
ผ้าสีสุดท้าย.-- พิมพ์ครั้งที่ ๒.-- ปทุมธานี : มูลนิธิธรรมกาย, ๒๕๕๗.
๑๓๔ หน้า.
๑. ธรรมเทศนา. I. พระไชยยศ ยสวํโส, ผู้วาดภาพประกอบ. II. ชื่อเรื่อง.
๒๙๔.๓๐๔
ISBN : ๙๗๘-๖๑๖-๗๒๐๐-๖๐-๖

ผาสุดทัย

คำแนะนำก่อนอ่าน

เนื่องจากหนังสือ "ผ้าสีสุดท้าย" ได้มีการพิมพ์เพื่อเผยแพร่ทั้งภายในวัดพระธรรมกาย และอาจจะมีการนำไปแนะนำยังที่สาธารณชน

๑. หากท่านเป็นพระภิกษุ สามเณร หรืออุบาสก อุบาสิกา ที่อยู่อาศัยหรือเคยไปวัดพระธรรมกายแล้ว เชื่อว่าจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อชีวิตการสร้างความดี เป็นกำลังใจที่จะสั่งสมบุญบารมีอย่างมหาศาล

๒. กรณีที่ท่านผู้อ่านยังไม่เคยไปวัดพระธรรมกาย หรืออาจจะรู้จักวัดพระธรรมกายจากสื่อธุรกิจข่าวสารต่างๆ หากท่านจำเป็นต้องอ่าน หรืออ่านด้วยสาเหตุประการใดก็ตาม คณะผู้จัดทำไม่ได้มีวัตถุประสงค์จะให้ต้องเชื่อทันที อันอาจจะเป็นการฝืนจิตใจของท่าน หากใคร่ขอแนะนำให้ท่าน ทำความรู้สึกว่าวัดพระธรรมกายเหมือนเช่นครอบครัวหนึ่ง หนังสือเล่มนี้ก็คือบันทึกคำสอนของพ่อแม่หรือหัวหน้าครอบครัวที่ได้สั่งสอนอบรมลูกหลานและสมาชิกภายใน

ครอบครัว ซึ่งเชื่อว่าจะสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ แนวคำสอน และอุดมการณ์ของหมู่คณะวัดพระธรรมกายได้ และยังเป็นข้อมูลที่ท่านจะได้รับรู้โดยตรง โดยไม่ผ่านการถ่ายทอดจากสื่อธุรกิจหรือข่าวสารใดๆ

ขอให้ข้อสังเกตว่า บันทึกคำสอนดังกล่าวนี้ ไม่ได้มีการให้โดยมีการเตรียมร่างเนื้อหา หรือเปิดตำราอ่านเป็นบทๆ หรือให้กันตามธรรมเนียมเพื่อเป็นพิธีการ แต่เป็นโอวาทที่เกิดขึ้นตามเหตุการณ์อย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งมีมาอย่างต่อเนื่องหลายปี

ส่วนความเชื่อและกุศลศรัทธาใดๆ จากการได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ขอจงเกิดจากสัมมาทิฐิและวิจารณญาณของทุกท่านเทอญ

คณะผู้จัดทำ

คำนำ

ชีวิตของนักบวช ผู้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นชีวิตที่ประเสริฐ เป็นชีวิตที่มีคุณค่ายิ่งต่อมวลมนุษยชาติ เพราะต้องใช้กำลังใจ และความเสียสละอย่างมาก ที่ต้องละทิ้งความสะดวกสบายในทางโลก มาฝึกฝนอบรมกาย วาจา ใจ ศึกษาพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อให้เข้าถึงพระรัตนตรัยภายใน ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุด แล้วประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างของชาวโลก เพื่อนำพาสรรพสัตว์ทั้งหลายให้ค้นหาความจริงของชีวิตและพ้นภัยในวัฏสงสาร

พระเดชพระคุณพระเทพญาณมหามุนี (หลวงพ่อธัมมชโย) ตระหนักถึงความจริงข้อนี้ จึงอบรมสั่งสอนพระภิกษุสามเณรลูกๆ ของท่าน ให้รักชีวิตการเป็นนักบวช ให้มีความภูมิใจที่ครองผ้ากาสาวพัสตร์ อันเป็นเครื่องแบบสุดท้าย ให้หมั่นอบรมบ่มตนเอง ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ด้วยศีล สมาธิ ปัญญา และให้ถึงพร้อมด้วยปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ อย่างสม่ำเสมอ

ในวาระอันเป็นมหามงคลที่สามเณรเปรียญธรรมจำนวน ๑๒ รูป เข้าพิธีอุปสมบทอุทิศชีวิตในวันวิสาขบูชานี้ คณะผู้จัดทำขอน้อมนำโอวาทอันทรงคุณค่าของพระเดชพระคุณหลวงพ่อจากหนังสือ "ผ้าสีสุดท้าย" มาจัดพิมพ์เพื่อมอบเป็นธรรมบรรณาการแก่ผู้มาร่วมงานบวชอุทิศชีวิตในครั้งนี้

เชื่อว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้อ่านทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับนักสร้างบารมีที่อยู่ในเพศสมณะ และผู้ที่มีเป้าหมายจะก้าวเข้าสู่เพศสมณะในอนาคต

สุดท้ายนี้คณะผู้จัดทำขออนุโมทนาบุญกับเจ้าภาพทุกท่าน และผู้มีส่วนในความสำเร็จของหนังสือเล่มนี้มา ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ
กองวิชาการ ๐๑
๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

สารบัญ

บทนำ

ชีวิตนักบวช เป็นชีวิตที่ประเสริฐที่สุด วิเศษที่สุด ถูกต้องที่สุด ไม่มีชีวิตใดจะเสมอเหมือนได้เลย ดังจะเห็นได้จากบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลายในกาลก่อน ไม่ว่าจะเป็นพระราชา มหากษัตริย์ เศรษฐี มหาเศรษฐี ทุกชนชั้น ต่างละทิ้งความสะดวกสบายทางโลก มาครองเพศสมณะ ผ้าชุดสุดท้าย สีสุดท้าย ซึ่งเป็นธงชัยของพระอรหันต์ เพื่อมาแสวงหาอริยทรัพย์ภายในที่ให้ความสุขที่แท้จริง ที่ละเอียดอ่อนประณีตกว่า

ในพระไตรปิฎกพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงสรรเสริญชีวิตประพฤติพรหมจรรย์ไว้หลายตอน ซึ่งจะหยิบยกมากล่าวเพียงบางตอนดังต่อไปนี้

[๑] พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสเล่าว่า

"ภิกษุทั้งหลาย เราเป็นผู้ละเอียดอ่อนอย่างยิ่ง เป็นสุขุมาลชาติ ได้รับการบำรุงบำเรออย่างเหลือล้น ดังเราจะเล่าให้ฟัง

พระบิดาของเราโปรดให้เขาขุดสระ ๓ สระในพระราชนิเวศน์ สระหนึ่งปลูกอุบล คือ บัวเขียว สระหนึ่งปลูกปทุม คือ บัวหลวง สระหนึ่งปลูกบุณฑริก คือ บัวขาว เพื่อเราโดยเฉพาะ

เรามิใช่ว่าใช้แต่ไม้แก่นจันทน์อย่างเดียวที่มาจากเมืองกาสี (พาราณสี) แม้ผ้าโพกศีรษะ เสื้อผ้านุ่งห่ม ก็ล้วนมาจากเมืองกาสี

เขาคอยกั้นเศวตฉัตรให้เรา เพื่อมิให้ความหนาวความร้อน ละอองหญ้าหรือน้ำค้าง ถูกต้องกายของเราทั้งกลางวันกลางคืน เรามีปราสาท ๓ หลัง หลังหนึ่งสำหรับฤดูหนาว หลังหนึ่งสำหรับฤดูร้อน และหลังหนึ่งสำหรับฤดูฝน เราอยู่บนปราสาทสำหรับฤดูฝนตลอด ๔ เดือน ให้เขาบำเรออยู่ด้วยดนตรีอันปราศจากบุรุษ ไม่ได้ลงจากปราสาทเลย ทั้งปราสาทมีแต่สตรีสาวสวยที่เขาคัดแล้วทั้งนั้น

ในพระราชนิเวศน์ของพระบิดาเรา ให้ข้าวสาลีเจือด้วยเนื้อแก่ทาสกรรมกรและคนอาศัย แต่ที่อื่นเขาให้ข้าวปลายเกรียนกับน้ำผักดองแก่ทาสกรรมกรและคนอาศัย”

“ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเราเพียบพร้อมด้วยอำนาจ และเป็นสุขุมาลชาติเช่นนี้ ก็ยังได้คิดว่า ปุถุชนที่มิได้ฟังธรรม ตัว

เองเป็นผู้มีความแก่ ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ ครั้นเห็นคนอื่นแก่ก็อึดอัด ระอา ชิงชัง ลืมตัวว่า แม้ตัวเองก็จะต้องแก่ ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ การที่เราผู้มีความแก่ ไม่ล่วงพ้นความแก่ไปได้ เห็นบุคคลอื่นแก่แล้วอึดอัด ระอา ชิงชังนั้น ไม่สมควรแก่เราเลย เมื่อเราได้พิจารณาเช่นนี้แล้ว ความมัวเมาในความหนุ่มของเราก็หายไปสิ้น”

“ภิกษุทั้งหลาย ปุถุชนผู้มิได้ฟังธรรม ตัวเองก็จะต้องเจ็บไข้ ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ ครั้นเห็นคนอื่นเจ็บไข้ก็อึดอัด ระอา ชิงชัง ลืมตัวว่า แม้ตัวเองก็จะต้องเจ็บไข้ ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ การที่เราผู้มีความเจ็บไข้ ไม่ล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปได้ เห็นบุคคลอื่นเจ็บไข้แล้วอึดอัด ระอา ชิงชังนั้น ไม่สมควรแก่เราเลย เมื่อเราได้พิจารณาเช่นนี้แล้ว ความมัวเมาในความไม่มีโรคของเราก็หายไปสิ้น”

“ภิกษุทั้งหลาย ปุถุชนผู้มิได้ฟังธรรม ตัวเองก็จะต้องตาย ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ ครั้นเห็นคนอื่นตายก็อึดอัด ระอา ชิงชัง ลืมตัวว่า แม้ตัวเองก็จะต้องตาย ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ การที่เราผู้มีความตาย ไม่ล่วงพ้นความตายไปได้ เห็นบุคคลอื่นตายแล้วอึดอัด ระอา ชิงชังนั้น ไม่สมควรแก่เราเลย

เมื่อเราได้พิจารณาเช่นนี้แล้ว ความมัวเมาในชีวิตความเป็นอยู่ของเราก็หายไปสิ้น”

๒ “ภิกษุทั้งหลาย การแสวงหาที่ไม่ประเสริฐเป็นไฉน คนบางคนในโลกนี้

ตนเองมีความเกิดเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเกิดเป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความแก่เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความแก่เป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความตายเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความตายเป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความโศกเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความโศกเป็นธรรมดานั่นแล

ตนเองมีความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ก็ยังแสวงหาสิ่งที่มีความเศร้าหมองเป็นธรรมดานั่นแล”

“ภิกษุทั้งหลาย ก็อะไรเล่าเป็นสิ่งที่มีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมองเป็นธรรมดา ภิกษุทั้งหลาย บุตร ภรรยา ทาสชายหญิงนั่นแหละมีสภาพของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมองเป็นธรรมดา”

“ภิกษุทั้งหลาย เมื่อเรายังไม่ได้ตรัสรู้ ยังเป็นโพธิสัตว์อยู่ ทำไมหนอ เราซึ่งมีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมองเป็นธรรมดาอยู่รอบด้านนี้ ทำไมจึงยังไปแสวงหาสิ่งที่เป็นอย่างนี้อีก ครั้นได้รู้สึกถึงโทษของสิ่งเหล่านี้แล้ว เราพึงแสวงหาพระนิพพานอันไม่มีความเกิด แก่ เจ็บ ตาย ความโศก ความเศร้าหมอง อันเป็นธรรมที่เกษมจากเครื่องร้อยรัด ไม่มีธรรมอื่นยิ่งกว่า”

[๓] “ดูก่อนภารทวาชะ เมื่อเรายังไม่ได้ตรัสรู้ ยังเป็นโพธิสัตว์อยู่ ความคิดได้เกิดขึ้นกับเราว่า ชีวิตฆราวาสคับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี การบรรพชาเป็นทางปลอดโปร่ง การที่บุคคลผู้ครองเรือนจะประพฤติพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์โดยส่วนเดียว ดุจสังข์ขัดนั้น ไม่ใช่ทำได้ง่าย อย่ากระนั้นเลย เราพึงปลงผมและหนวด นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต”

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสถึงสิริราชสมบัติของพระองค์ด้วยฐานะเพียงเท่านี้ ในขณะที่ตรัสก็หาได้ตรัสด้วยความลำพองพระทัยไม่ แต่ตรัสเพื่อทรงแสดงถึงลักษณะความไม่ประมาทของพระองค์ว่า "เราตถาคต แม้สถิตอยู่ในราชสมบัติเห็นปานนี้ ก็ยังไม่ประมาทเลย" ทั้งยังแสดงให้รู้ว่า ความสุขสมบูรณ์ที่สุดของมนุษย์ หาได้อยู่ที่วัตถุบำรุงบำเรอภายนอก กลับทรงชี้ให้เห็นคุณค่าของชีวิตเพื่อการสร้างบารมี ครองกายด้วยผ้ากาสายะอันเป็นผ้าสีสุดท้าย และผมทรงสุดท้าย เพื่อเป้าหมายอันสูงสุดคือพระนิพพาน

---

[๑] *องฺ.ติก.(บาลี) ๒๐/๔๗๘/๑๘๓*

[๒] *ม.มู.(บาลี) ๑๒/๓๑๔-๓๑๖/๓๑๒*

[๓] *ม.ม.(บาลี) ๑๓/๗๓๘/๖๖๙*

พระพุทธบัญชาให้แต่งจีวร

สมัยนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระนครราชคฤห์ตามพระพุทธาภิรมย์แล้ว เสด็จพระพุทธดำเนินไปทักขิณาคิรีชนบท ทอดพระเนตรเห็นนาของชาวมคธ ซึ่งเขาพูนดินขึ้นเป็นคันนาสี่เหลี่ยม พูนคันนายาวทั้งด้านยาวและด้านกว้าง คั่นในระหว่างด้วยคันนาสั้นๆ เชื่อมต่อกันเหมือนทางสี่แพร่ง ตามที่ซึ่งคันนาตัดผ่านกัน ทรงรับสั่งกับพระอานนท์ว่า

"อานนท์ เธอเห็นนาของชาวมคธซึ่งเขาพูนดินขึ้นเป็นคันนาสี่เหลี่ยม ยาวทั้งด้านยาวและด้านกว้าง คั่นระหว่างด้วยคันนาสั้นๆ เชื่อมกันเหมือนทางสี่แพร่ง ตามที่ซึ่งคันนาตัดผ่านกันหรือไม่"

พระอานนท์กราบทูลว่า "เห็น พระพุทธเจ้าข้า"

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสถามว่า "เธอสามารถแต่งจีวรของภิกษุทั้งหลายให้มีรูปอย่างนั้นได้หรือไม่"

พระอานนท์กราบทูลว่า "สามารถ พระพุทธเจ้าข้า"

เมื่อพระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ ทักขิณาคิรีชนบท ตามพระพุทธาภิรมย์แล้ว เสด็จกลับมาพระนครราชคฤห์อีก ครั้งนั้นพระอานนท์แต่งจีวรสำหรับภิกษุหลายรูป แล้วเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้กราบทูลว่า "ขอพระองค์โปรดทอดพระเนตรจีวรที่ข้าพระพุทธเจ้าแต่งแล้ว พระพุทธเจ้าข้า"

ลำดับนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงรับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า

"ภิกษุทั้งหลาย อานนท์เป็นบัณฑิต มีปัญญามาก ที่ซาบซึ้งถึงเนื้อความแห่งถ้อยคำที่เรากล่าวย่อๆ ได้อย่างพิสดาร อานนท์ทำผ้ากุสิก็ได้ ทำผ้าอัฑฒกุสิก็ได้ ทำผ้ามณฑลก็ได้ ทำผ้าอัฑฒมณฑลก็ได้ ทำผ้าวิวัฏฏะก็ได้ ทำผ้าอนุวิวัฏฏะก็ได้ ทำผ้าคีเวยยกะก็ได้ ทำผ้าชังเฆยยกะก็ได้ ทำผ้าพาหันตะก็ได้ จีวรเป็นผ้าตัดแล้ว เศร้าหมองด้วยศัสตรา สมควรแก่สมณะ และพวกโจรไม่ต้องการ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตผ้าสังฆาฏิตัด ผ้าอุตตราสงค์ตัด และอันตรวาสกตัด"

วิ.ม.(บาลี) ๕/๑๔๙/๒๐๒

ผ้ากุสิ คือ ผ้ายาวที่ติดขอบจีวรทั้งด้านยาวและด้านกว้าง (อนุวาต)

ผ้าอัฑฒกุสิ คือ ผ้าสั้นที่แทรกอยู่เป็นตอนๆ ในระหว่างผ้าผืนยาว

ผ้ามณฑล คือ ผ้ามีบริเวณกว้างใหญ่ในแต่ละตอนของจีวร ๕ ตอน (จีวร ๕ ขัณฑ์)

ผ้าอัฑฒมณฑล คือ ผ้ามีบริเวณเล็กๆ

ผ้าวิวัฏฏะ คือ ตอน (ขัณฑ์) ของผ้าที่อยู่ตรงกลาง ซึ่งเย็บผ้ามณฑลและอัฑฒมณฑลเข้าด้วยกัน

ผ้าอนุวิวัฏฏะ คือ ผ้า ๒ ตอน (ขัณฑ์) ที่อยู่ ๒ ด้านของจีวร

ผ้าคีเวยยกะ คือ ผ้าที่เอาด้ายเย็บเล็มทาบเข้ามาที่หลังเพื่อทำให้แน่นหนาบริเวณที่พันรอบคอ

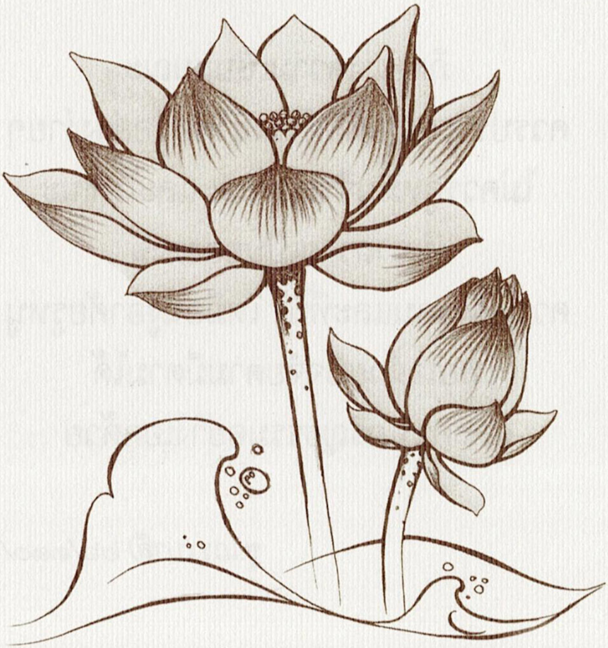
ผ้าชังเฆยยกะ คือ ผ้าที่เอาด้ายเย็บทาบเข้าที่หลัง บริเวณที่ปิดแข้ง

ผ้าพาหันตะ คือ ผ้าทั้งสองด้าน (ของจีวร) ที่ภิกษุเมื่อห่มจีวรขนาดพอดี จะม้วนมาพาดไว้บนแขน หันหน้าออกด้านนอก

เรียบเรียงจาก วิ.ม.อ.มก. ๗/๓๔๑

ภิกษุมุ่งความเป็นสมณะ
ควรปรารถนาเพื่อดำรงชีวิตอยู่อย่างง่ายๆ
ไม่ควรดูหมิ่นจีวร ปานะ และโภชนะ
ที่เขาถวายเป็นของสงฆ์
ควรใช้ที่นอนและที่นั่ง เหมือนงูอาศัยรูหนู
พอใจด้วยปัจจัยตามมีตามได้
และควรเจริญธรรมอย่างเอกด้วย

ขุ.เถร.(บาลี) ๒๖/๓๑๐/๓๐๕

๑

เส้นทางที่เลือกเอง

วันอังคารที่ ๑๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐

การที่เราทิ้งทุกสิ่งมาจากทางโลก เพราะเห็นว่าชีวิตทางโลกนั้นเป็นชีวิตที่อึดอัด คับแคบ เหมือนปลาอยู่ในข้อง ถึงจะสนุกสนานเพลิดเพลิน ก็สนุกสนานไปแบบแกนๆ กันไปอย่างนั้น จึงได้ทิ้งสิ่งเหล่านั้นมาสู่เส้นทางนี้

เมื่อเราตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยวเด็ดขาด จะเข้ามาสู่ในเส้นทางธรรม ก็จะต้องประพฤติปฏิบัติอย่างตั้งใจ ให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมาสู่เส้นทางธรรม ที่จะมาศึกษาพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาฝึกฝนอบรมตนเอง และมาสร้างบารมี ให้ทำให้ได้อย่างที่ได้ตั้งใจเอาไว้

๑ นาถของโลก

วันเวลาที่ผ่านไป ก็ให้ผ่านไปด้วยการสั่งสมความดีความบริสุทธิ์ผุดผ่องเข้ามาใส่ตัวของเราให้มากๆ ให้หมั่นตรวจตราดูแลตัวของเราเองให้ดี ตั้งแต่ภายในออกมาสู่ภายนอก นั่นคือ

ตรวจตราดูแลจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของเรา ให้สะอาด ให้เกลี้ยงเกลา จากสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อกุศล ต่อความบริสุทธิ์ผุดผ่อง ให้ใจเราผ่องใสประภัสสรอยู่ตลอดเวลา

ตรวจตราดูแลวาจาและการกระทำของเรา ให้บริสุทธิ์ผุดผ่องอยู่ตลอดเวลา

ตรวจตราดูแลทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวเรา ไม่ว่าจะเป็นอาภรณ์ เครื่องนุ่งห่ม อาวาสที่อยู่อาศัย ตลอดจนกระทั่งอาหารที่จะนำเข้าไปสู่ร่างกายของเรา ต้องบริสุทธิ์ผุดผ่องตลอดหมด สิ่งอะไรที่จะไหลผ่านกาย วาจา ใจของเราต้องสะอาด ต้องบริสุทธิ์ผุดผ่อง อย่างนี้ถึงจะสมกับการได้เข้ามาสู่เส้นทางอันบริสุทธิ์สายนี้

เมื่อเราบริสุทธิ์ผุดผ่อง กระทั่งเป็นที่พึ่งต่อตัวเราเองได้ ก็จะได้เป็นหลักเป็นที่พึ่งของชาวโลกต่อไปในอนาคต ชาวโลกนั้นขาดที่พึ่ง เขายังว้าเหว่อยู่ ยังไม่รู้ว่าจะเดินไปทางไหนชีวิต

ถึงจะรอดปลอดภัยจากความทุกข์ทรมานในสังสารวัฏและในอบาย เพราะฉะนั้นเขาจึงต้องแสวงหาผู้รู้ที่จะเป็นหลักที่พึ่งให้เขาได้

ผู้รู้ที่จะเป็นที่พึ่งแก่ชาวโลกได้นั้นก็คือ ผู้ที่ได้เข้าถึงธรรมกายภายใน เพราะว่าเมื่อถึงหลักของชีวิตแล้ว เอาตัวรอดปลอดภัยแล้ว ต่อจากนั้นก็เป็นเรื่องของการทำหน้าที่ที่จะเป็นหลักเป็นที่พึ่งให้ชาวโลก ถ้ารู้แล้วเห็นแล้วไม่ไปทำหน้าที่นี้ มันก็ผิดหน้าที่ หน้าที่ของเราก็ไม่สมบูรณ์ ได้แค่ประโยชน์ตน แต่ว่าประโยชน์ท่านนั้นยังไม่ได้ เพราะฉะนั้นก็จะต้องทำหน้าที่กันต่อไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เหมือนอ้อยที่เขาหีบเอาความหวานหมดไป เหลือแต่ชานก็ทิ้งไปอย่างนั้น ร่างกายนี้ก็เช่นเดียวกัน เมื่อเราอาศัยสร้างความดีเพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถึงคราวที่ร่างกายใช้ไม่ได้ก็จากไปสู่ภพภูมิใหม่ เหมือนภาชนะดินที่แตกทำลายไปใช้ภาชนะทองคำแทนอย่างนั้น

การที่จะเดินทางไปสู่เส้นทางสายกลางภายในนั้น เป็นการเดินสวนกระแสกิเลส กระแสแห่งความทุกข์ทรมาน เพราะฉะนั้นจงมีความสุขและสนุกสนานกับการสวนกระแส ซึ่งเป็นสิ่งที่จะทำให้กาย วาจา ใจของเราเศร้าหมอง ให้มี

ความสุขสนุกกับสิ่งนี้ที่จะเอาชนะกิเลส เพราะนี่เป็นหน้าที่เป็นอาชีพของเรา

รักษาใจของเราอย่าให้อ่อนแอหรือตกต่ำลงไป ด้วยการหมั่นตรวจตรา กาย วาจา ใจ ให้สะอาด บริสุทธิ์อยู่เสมอ เมื่อใจยิ่งบริสุทธิ์ ก็ยิ่งมีความสุข ยิ่งมีความสุขก็ยิ่งมีกำลังใจในการสร้างความดีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

ถ้ากำลังใจของเราตก เป็นเครื่องวัดว่า กาย วาจา ใจของเราไม่บริสุทธิ์ มีบางสิ่งที่เข้ามาบังคับบัญชาอยู่ในกาย วาจา ใจของเรา ถึงตอนนี้ก็ต้องรีบแก้ไข ต้องเอาชนะให้ได้ ให้มีความสุข สนุกกับการทวนกระแสกิเลส กระทั่งเกิดเป็นความคุ้นเคยและก็ชิน จนเป็นจริตอัธยาศัยพื้นฐานจิตใจของเราที่มั่นคงยิ่งๆ ขึ้นไป ระลึกไว้เสมอว่า กาย วาจา ใจ ที่บริสุทธิ์เท่านั้นถึงจะรองรับความรู้อันบริสุทธิ์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้

๑ สิ่งที่ควรรู้ ควรศึกษา

ในช่วงใกล้นี้เรากำลังจะสอบบาลีสนามหลวงกัน ใครที่กำลังจะสอบก็ให้ตั้งใจดูหนังสือให้ดี อย่าให้ใจซัดส่ายไปที่อื่น แล้วก็อย่าลืมว่า การสอบทุกครั้งเป็นเพียงเครื่องพิสูจน์ว่า เรามีความเข้าใจในพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มากน้อยเพียงไร การที่จะศึกษาตำรับตำราอย่างไรก็ตาม ให้ศึกษาเพื่อที่จะเรียนรู้ ทำความเข้าใจต่อพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ส่วนการสอบได้เป็นผลพลอยได้เท่านั้น ให้มุ่งประเด็นนี้เป็นสำคัญ

ขอให้มีความสุขและสนุกต่อการศึกษา ศึกษาด้วยความเคารพ เหมือนอยู่ต่อหน้าองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะหากว่าไม่มีพระองค์ท่าน คำสอนนี้ก็ไม่มี ถ้าไม่มีคำสอน เราก็จะดำเนินชีวิตไม่ถูกต้อง

คำสอน จึงเป็นประหนึ่งแทนองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องศึกษาด้วยความเคารพ อย่างเพื่อนต่างศาสนิกของเรา เวลาที่เขาจะอ่านคัมภีร์เขาต้องกราบ ต้องยกมือไหว้ และเก็บคัมภีร์ไว้บนที่สูง ร่ำเรียนศึกษาเหมือนอยู่ต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้า เหมือนสิ่งนั้นคือพระผู้เป็นเจ้าทีเดียว ของเราก็ควรจะเป็นเช่นนี้ จะอ่านตำรับตำราพระธรรมวินัยที่ไหนก็แล้วแต่ จะอยู่คนเดียวหรือจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ก็ให้ศึกษาด้วยความเคารพในพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วพยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่ได้ศึกษา เพื่อที่ว่าเราจะได้นำมาสั่งสอนตัวของเราเอง มาฝึกฝนอบรมตัวของเราให้บริสุทธิ์ผุดผ่อง จะได้หลุดพ้นเช่นเดียวกับพระพุทธองค์

ส่วนหนังสืออื่นที่อ่านแล้วทำให้ใจของเราเร่าร้อน กระสับกระส่าย ทุรนทุราย ฟุ้งซ่าน จิตไม่ตั้งมั่น ไม่บริสุทธิ์ ผุดผ่อง ไม่เป็นเหตุให้เข้าถึงธรรมกาย ให้ลูกทุกรูปพึงเว้น เพราะมันไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่ถ้าจะศึกษาเพื่อเป็นความรู้รอบตัวก็ต้องมีสติ มีสัมปชัญญะ มีปัญญา คุ้มครองตัวเองให้ดี ให้รอดปลอดภัยจากความเร่าร้อน

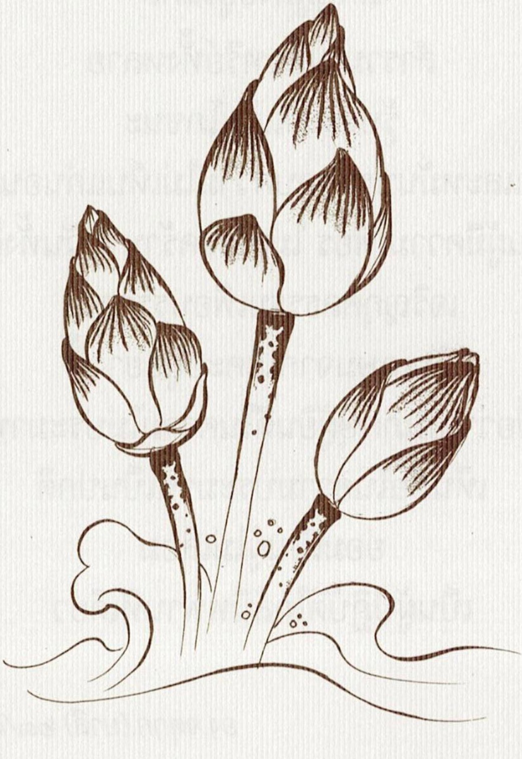
ให้ลูกหมั่นระลึกเสมอว่า เมื่อเราเข้ามาสู่ในเพศภาวะนี้ นั่นหมายถึงว่า เราจะตัดสินใจศึกษาพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเท่านั้น ก็ต้องทำให้ได้อย่างที่ตั้งใจไว้ ศึกษาในคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แตกฉานทั้งหมดเสียก่อน สิ่งที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องพระธรรมวินัยยังมีอีกมาก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เรียนกันวันละขันธ์ หมดชีวิตก็ยังเรียนไม่หมด พระธรรมคำสอน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ พระพุทธเจ้ายังตรัสว่า เป็นความรู้แค่เหมือนใบไม้ที่อยู่ในกำมือ ใบไม้ที่อยู่นอกกำมือนั้นเต็มป่าประดู่ลาย ยังจะต้องศึกษากันอีกเยอะแยะ เพราะฉะนั้นเมื่อตัดสินใจเดินในเส้นทางสายนี้แล้ว ให้เราลองเอาชีวิตเป็นเดิมพันในการศึกษากันอย่างแท้จริง โดยไม่มีห่วง อาลัยอาวรณ์ หรือกังวลเรื่องใดๆ ทั้งสิ้น จึงจะศึกษาให้แจ่มแจ้งกันได้

การที่เอาใจไปศึกษาเรื่องอื่นมันก็ทำให้เสียเวลาของชีวิตไปเปล่าๆ เพราะเรื่องพระธรรมวินัย เรายังไม่ค่อยรู้แจ้งกันอย่างเต็มที่เลย ให้ศึกษากันให้ดี พระอาจารย์ก็ดี รุ่นพี่ก็ดี ช่วยกันถ่ายทอดให้รุ่นน้อง ช่วยกันติว ต้องให้ทุกรูปทุกคนทำความเข้าใจกันให้ได้อย่างแตกฉาน จนกระทั่งผลปรากฏออกมาว่าเข้าใจแจ่มแจ้งดี คือการสอบได้หมดยกชั้น ไม่มีตกหล่นเลยแม้แต่รูปเดียว อย่างนี้จึงจะใช้ได้

เพราะฉะนั้น ให้ลูกทุกรูปตั้งใจกันอย่างเต็มที่ เอาชีวิตเป็นเดิมพันต่อการสร้างบารมี แล้วเราจะได้เอาบุญนี้เป็นเครื่องสนับสนุนให้เราไปถึงที่สุดแห่งธรรมได้

ภิกษุผู้ตั้งอยู่ในศีล
สำรวมในอินทรีย์ทั้งหลาย
รู้ประมาณในโภชนะ
และหมั่นประกอบความไม่เห็นแก่นอน
เป็นผู้มีความเพียร ไม่เกียจคร้านทั้งวันทั้งคืน
เจริญกุศลธรรมเพื่อบรรลุคุณ
อันเกษมจากโยคะอยู่อย่างนี้
ชื่อว่าเป็นภิกษุผู้ยินดีในความไม่ประมาท
เห็นภัยในความประมาทเป็นปกติ
ย่อมเป็นผู้ไม่เสื่อม
เป็นผู้ปฏิบัติใกล้นิพพานทีเดียว

องฺ.จตุกฺก.(บาลี) ๒๑/๓๗/๕๒

๒

ผ้าสีสุดท้าย ๑

วันอังคารที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

ลูกเณรรู้ตัวหรือเปล่าว่า ลูกเณรมีบุญมากที่ได้มาศึกษาพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาจะวัดว่าใครมีบุญมากบุญน้อย วัดกันตรงนี้ วัดว่าใครดับทุกข์ได้ เป็นผู้บริสุทธิ์หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไปสู่อายตนนิพพานได้ อย่างนี้เขาถือว่าเป็นผู้มีบุญมากที่สุด เขาไม่ได้ดูว่า ใครเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นมหาเศรษฐีของโลก เป็นพระเจ้าจักรพรรดิแค่นั้นนะ นั่นมีบุญเหมือนกัน แต่มีบุญระดับปานกลาง มีบุญมากที่สุดต้องไปสู่พระนิพพาน

การมีบุญที่ได้เป็นเทือกเถาเหล่ากอของสมณะอย่างที่ลูกเณรเป็น มีเครื่องแบบชุดสุดท้ายของสังสารวัฏ คือผ้า

กาสาวพัสตร์ที่ลูกเณรได้ครองอยู่ ถือเป็นผ้าผืนสุดท้ายที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอีกแล้ว

ในสมัยพุทธกาล แม้เกิดเป็นพระราชามหากษัตริย์อย่างพระมหากัปปินะ ในที่สุดพระองค์ก็ต้องทิ้งเครื่องทรงพระราชามาสวมใส่ชุดนี้ หรือมหาเศรษฐีที่มีสมบัติตักไม่พร่องอย่างท่านโชติกเศรษฐี สุดท้ายก็มาสวมชุดนี้ จะเกิดเป็นคนชั้นสูง ชั้นกลาง หรือชั้นล่าง ในที่สุดก็ต้องมาอยู่ในชุดนี้

แม้แต่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา เวียนว่ายตายเกิดมานับภพนับชาติไม่ถ้วน ไม่ว่าจะเกิดเป็นพระราชามหากษัตริย์ก็ดี เป็นสามัญชนก็ดี ตอนสุดท้ายพระองค์ก็สละราชสมบัติออกบวชบำเพ็ญพรต ครองผ้ากาสาวพัสตร์เป็นชุดสุดท้ายก่อนไปอายตนนิพพาน เหมือนเป็นชุดที่รวมบุญ รวมบารมี รวมคุณความดีทั้งหมด มาสู่ชุดนี้ คล้ายกับมหาสมุทรเป็นที่รวมของแม่น้ำทุกสาย จากห้วย หนอง คลอง บึง จากป่าเขาอย่างนั้น

ถ้าใครได้สวมเครื่องแบบชุดนี้ มีนิพพานเป็นที่ไปหมายถึงว่ามีบารมีที่สั่งสมมานับภพนับชาติไม่ถ้วน เวียนว่ายตายเกิด เป็นอะไรมาสารพัด สุดท้ายก็จะต้องอยู่ในชุดผ้ากาสาวพัสตร์ ที่ลูกเณรกำลังสวมอยู่ ถ้าหากมีเครื่องแบบ

ที่แตกต่างจากนี้ไป นั่นแสดงว่ายังต้องเวียนว่ายตายเกิด สร้างบุญสร้างบารมีไปอีกยาวนานทีเดียว

กว่าจะได้มีโอกาสมาสวมชุดนี้ ไม่ใช่ง่ายๆ นะ สีสุดท้ายของมวลมนุษยชาติ ต้องเป็นสีทองคำบริสุทธิ์ผุดผ่องนี้ ทองเกิดขึ้นมาก็งามตั้งแต่เกิด เป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีมูลค่า มูลค่าคือราคา ทองไปอยู่ที่ไหนก็มีราคา ไม่ว่าจะอยู่ในโคลนตมในป่าเขา หรือในห้วย หนอง คลอง บึง

สีทองเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ผุดผ่อง เหมือนดวงใจที่บริสุทธิ์ผุดผ่อง เต็มเปี่ยมไปด้วยบุญกุศลที่ลูกเณรได้สั่งสมมานับภพนับชาติไม่ถ้วน ทำให้ลูกเณรมีคุณค่า และมีราคาสมกับที่ได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ เพราะฉะนั้นชุดนี้ไม่ใช่ชุดธรรมดาเป็นชุดสำหรับผู้มีบุญมาสวมใส่

แล้วดูการออกแบบจีวรที่เราห่ม พระพุทธเจ้ารับสั่งให้พระอานนท์ออกแบบ ถอดแบบมาจากคันนา เป็นช่องๆ เนื่องจากผ้าในสมัยก่อนหายาก เวลาผ้าขาดช่องไหนจะได้นำผ้าผืนเล็กๆ มาปะซ่อมได้ง่าย เป็นชุดที่ออกแบบดีแล้วทันสมัยอยู่เสมอ ชุดนอน ชุดเที่ยว ชุดเดียวกัน ใช้ได้ตั้งแต่เด็กอยู่ในท้องเขาก็นิมนต์ไปทำบุญ คลอดมาแล้วไปเยี่ยมเยียนก็ใช้ชุดนี้ จนกระทั่งถึงวันคล้ายวันเกิด วันแต่งงาน งานบำเพ็ญ

บุญ กระทั่งวันตาย ตั้งแต่เกิดกระทั่งตาย เราไปชุดนี้ แต่ของชาวโลกเดี๋ยวนุ่งยาว นุ่งสั้น หลากสีสัน เพราะเขายังไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไร

ชุดนี้สวมไปที่ไหนคนก็ยกมือไหว้ ถ้าสวมชุดอื่นต้องไปไหว้เขา ชุดนี้แค่ประคองบาตรใบหนึ่ง ใครๆ เห็นก็ดีใจ มีอะไรก็อยากนำมาถวาย ข้าวปากหม้อ อาหารรสเลิศ นำมาใส่ให้ บางทีภายในบ้านเขายังไม่มีโอกาสได้ทานเลย และน่าแปลก ยิ่งให้เขายิ่งดีใจ ซึ่งปกติชาวโลกยิ่งได้ยิ่งดีใจ แต่เมื่อเห็นชุดของลูกเณร ดีอกดีใจ มาแล้ว ปลุกกันทั้งบ้าน ตื่นมาแต่เช้า เตรียมอาหารอย่างดีมาใส่บาตร เพราะฉะนั้นลูกเณรให้รู้เถอะนะว่าลูกเณรเป็นผู้มีบุญมีบารมีมากที่ได้สวมเครื่องแบบชุดนี้

ชุดนี้สำคัญ ต้องรักษาเครื่องแบบชุดนี้ให้ยิ่งกว่าชีวิต คือ ตายได้ แต่ว่าเครื่องแบบนี้จะต้องรักษาไว้อยู่แนบกาย เป็นชุดที่มนุษย์ เทวดา เคารพกราบไหว้ เป็นชุดที่พระราชามหากษัตริย์สละราชสมบัติมานับภพนับชาติไม่ถ้วนเลย เพื่อที่จะมาครองเพศนี้ ครองเครื่องแบบชุดนี้

๑ ทรงผมสุดท้าย

ทรงผมทรงสุดท้ายที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแล้วของผู้มีบุญ ก็คือทรงผมของนักบวช พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแนะนำทรงนี้ดีที่สุด มีมีดโกนเป็นธรรมาวุธ เป็นหวีคู่กาย หวีเดือนละครั้ง สองครั้งก็ใช้ได้ แต่หวีทางโลกต้องหวีทุกวัน เพราะฉะนั้นผมทรงนี้เป็นทรงสุดท้ายนะลูกเณรนะ แต่ผมบนหัวคนที่ยังเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เดี๋ยวยาว เดี๋ยวสั้น เดี๋ยวหยิก เดี๋ยวเหยียด นั่นเขายังไม่รู้ว่าจะเอาอย่างไรถึงจะดี

๑ พระบาลี

กว่าที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะมาบังเกิดขึ้นแต่ละพระองค์นั้นยากมาก และกว่าพระองค์จะมีความรู้ที่ลูกเณรกำลังเล่าเรียนอยู่นี้ ต้องสร้างบารมี สร้างความดีมายาวนานทีเดียว สละโลหิตมากกว่าน้ำในท้องพระมหาสมุทร สละเนื้อมากกว่าพื้นที่บนแผ่นดิน ควักลูกนัยน์ตาให้ทานมากกว่าดวงดาวบนท้องฟ้า ตัดศีรษะบูชาธรรมมากกว่าผลมะพร้าวทั้งชมพูทวีป พระสัมมาสัมพุทธเจ้าบางพระองค์สร้างบารมีถึง ๘๐ อสงไขยกับแสนมหากัป ทั้งนึกในใจ เปล่งวาจา จนได้รับพุทธพยากรณ์ บางพระองค์ ๔๐ อสงไขยกับแสนมหากัป

บางพระองค์อย่างพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นี้สร้างบารมี ๒๐ อสงไขยกับแสนมหากัป

อสงไขย แปลว่า นับไม่ไหว คือสร้างบารมีนับภพนับชาติไม่ถ้วน สิ่งที่นับไม่ไหวมารวมกัน ๘๐, ๔๐, ๒๐ เศษอีกแสนมหากัป แล้ววันที่จะตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องสละชีวิตเข้าไปค้นความรู้ กว่าจะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี่ยากมาก เมื่อตรัสรู้แล้วท่านทรงนำความรู้นั้นมาถ่ายทอดสั่งสอนสืบต่อกันเรื่อยมาเป็นเวลาสองพันกว่าปี พระธรรมคำสอนอันทรงคุณค่านั้นถูกเก็บไว้เป็นภาษาบาลี ในตำรับตำราที่ลูกเณรกำลังเล่าเรียนอยู่นี้ เป็นคำสอนที่มีประโยชน์ศึกษาแล้วจะเป็นแบบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็เหลือพระธรรมคำสอนเป็นพระศาสดาแทนพระองค์ เพราะฉะนั้นลูกเณรมีบุญมากๆ ที่ได้ศึกษาคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เก็บไว้เป็นภาษาบาลี ดังนั้นเวลาลูกเณรเรียนต้องเรียนเหมือนกับเราเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีความคิดอย่างนี้ว่า ทุกตัวอักษรที่เก็บไว้เป็นภาษาบาลี คือองค์แทนของท่าน เรียนด้วยความเคารพ เรียนด้วยความกระหายอยากจะรู้ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านตรัสสอนอะไร อะไรที่ทำให้เป็น

พระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วศึกษาอย่างทุ่มเทชีวิตจิตใจ ให้รู้ทั่วถึง ให้แตกฉาน

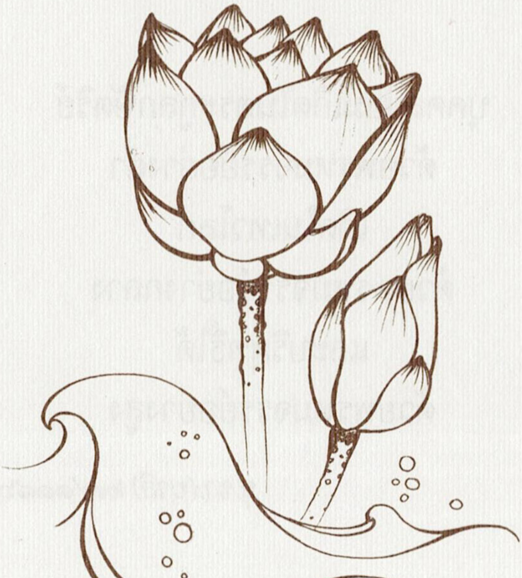
อย่าไปคิดว่า จะเรียนเพื่อให้สอบได้ จะได้เป็นมหาเปรียญอย่างเดียว สอบได้นั้นให้ถือเป็นผลพลอยได้ ถ้าหากลูกเณรคิดเพียงแค่จะเรียนให้สอบได้เป็นมหาเปรียญ จะได้มีหน้ามีตา คิดแค่นี้เขาเรียกว่าคิดแบบเด็กๆ ลูกเณรแม้จะเป็นเด็กแต่ต้องมีหัวใจเป็นผู้ใหญ่ ไม่หวังเพียงแค่ให้สอบได้จะได้มีวิทยฐานะเทียมหน้าเทียมตาเขา **เราไม่หวังเพียงแค่นั้น ต้องหวังว่าเราจะต้องเรียนรู้ให้ทั่วถึงคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เก็บไว้เป็นภาษาบาลี** คล้ายกับพระราหุลที่กำเม็ดทราย แล้วมีความปรารถนาที่จะเรียนรู้คำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ได้เท่ากับปริมาณของเม็ดทรายที่อยู่ในกำมือทุกวัน

ลูกเณรต้องคิดอย่างนี้นะ จะทำให้เรามีความเข้มแข็งคึกคักอยากจะรู้ แล้วใจจะไม่ไปไหน จะเรียนด้วยความเคารพเรียนด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน เรียนด้วยความสุข มีความปีติ มีความเบิกบานว่า โอ...เรามีบุญมากจริงๆ นะ ได้เข้ามาใกล้คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะคำสอนที่นอกเหนือจากนี้ที่อยู่ในโลก เขาเรียนไปเพื่อครองเรือน

มีครอบครัว มีลูกมีเต้า มีภาระ มีพันธะของชีวิต ชาวโลกเขาเรียนกันอย่างนั้น แต่ลูกเณรเรียนความรู้ที่จะทำให้หลุดพ้นจากโลก เรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์ด้วยวิชชาและจรณะ

บุคคลย่อมเกิดในตระกูลกษัตริย์
ด้วยพรหมจรรย์อย่างต่ำ
เกิดในเทวโลก
ด้วยพรหมจรรย์อย่างกลาง
และบริสุทธิ์ได้
ด้วยพรหมจรรย์อย่างสูง

ขุ.ชา.(บาลี) ๒๗/๑๑๘๖/๒๔๙

๓

ความโชคดีอย่างสูงสุด

วันศุกร์ที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

กว่าที่ลูกเณรจะมานั่งตรงนี้ อยู่ในชุดนักรบกองทัพธรรม มันยากนะ ยากมาก แต่บางทีเราก็ไม่รู้ตัวของเราว่ามันยากขนาดไหน คิดดูว่าคนทั่วโลกตั้งหลายพันล้านคน โอกาสจะเป็นอย่างนี้มีไม่กี่คน แม้ที่อยู่ในผ้ากาสาวพัสตร์ก็เยอะ แต่โอกาสที่จะได้รู้เรื่องเป้าหมายชีวิตก็น้อย ยิ่งเป้าหมายว่าถึงที่สุดแห่งธรรมนั้นคือจุดสูงสุด ยิ่งไม่ค่อยมี

สิ่งนี้ถ้าหลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ไม่บังเกิดขึ้น เราจะไม่มีวันรู้เลย เพราะฉะนั้นเราเกิดมาในยุคของผู้มีบุญ เพราะเราได้สั่งสมบุญมาอย่างดี จึงมาได้ยินได้ฟัง เมื่อโอกาสนี้มาถึงแล้ว ถ้าเราปล่อยให้หลุดไป น่าเสียดาย เพราะฉะนั้น **คำว่า "ลาสิกขา" ไม่ควรมีอยู่ในใจของลูกเณร อย่าให้เกิดขึ้นเลย**

แม้แต่นิดเดียว เพราะเราอยู่ในภาวะอันสูงสุดแล้ว ไม่ควรจะถอยหลังไปอยู่ในภาวะที่ต่ำกว่า

เพศนี้เป็นเพศสุดท้ายของชีวิตมนุษย์ อย่าว่าแต่ชีวิตมนุษย์เลย แม้ชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลายที่เวียนว่ายตายเกิดในภพทั้งสามนี้ เพศนี้ ภาวะนี้ เครื่องนุ่งห่มชุดนี้เป็นชุดสุดท้าย ก่อนที่จะถึงจุดหมายปลายทาง ชุดนี้สำคัญที่สุด ถ้าใครยังไม่มีผ้าสีนี้ เครื่องนุ่งห่มชุดนี้ ยังต้องเดินทางอีกยาวนานทีเดียว เพราะฉะนั้นลูกเณรต้องนึกบ่อยๆ จะได้เกิดความรู้สึกปีติ ภูมิใจในภาวะที่เราเป็นอยู่ในขณะนี้

เทวดาก็หมดโอกาส พรหม อรูปพรหม ไม่ต้องพูดถึง ยิ่งสรรพสัตว์ทั้งหลาย เปรต อสุรกาย สัตว์นรก สัตว์เดรัจฉานไม่ต้องพูด ต้องเอาสัตว์ที่ไม่มีประมาณที่เวียนว่ายตายเกิดในภพทั้งสามมาดู แล้วเราถึงจะปีติ มองดูภพภูมิต่างๆ ของสัตว์โลก สรรพสัตว์ทั้งหลาย เห็นภพทั้งสามเหมือนเราดูของในห้องอย่างนี้ เมื่อนั้นจะมีความปีติยิ่งกว่านี้อีก แล้วตอนนั้นเราจะรู้แจ้งและซาบซึ้งว่า **ภาพนี้ เครื่องนุ่งห่มชุดนี้ คือชุดที่สำคัญที่สุด ชุดสุดท้ายที่จะไปสู่ที่หมายปลายทาง ต้องรักษาหวงแหนชุดนี้ไว้ให้ดี ดังนั้นอย่ามีความคิดในใจที่คิดจะเปลี่ยนแปลงชุดเป็นอันขาด**

๑ เส้นทางที่ต้องต่อสู้

เส้นทางนี้เป็นเส้นทางที่ต้องต่อสู้ ต้องอดทนอดกลั้นตลอด สิ่งที่หนักหนาสาหัสของเราก็มีเรื่องความกำหนัดยินดีในกาม อันนี้เป็นหลัก เบื่อหน่ายต่อความยากลำบาก เพราะติดความสะดวกสบาย ติดความเพลิน หรือกระทบกระทั่งกันน้อยอกน้อยใจ อย่าให้ความรู้สึกชนิดนี้มาขวางหนทางอันยิ่งใหญ่ที่เราจะไปถึงที่สุดแห่งธรรมเป็นเด็ดขาด

เพราะฉะนั้น ให้ลูกดูว่า อะไรที่เป็นข้าศึกต่อเพศนี้ หรือต่อเป้าหมายของเรา ต้องเอาชนะให้ได้ ใจอย่าไปยอมแพ้ เมื่อสิ่งนั้นมากระทบทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายอยากจะลาออกจากเพศนี้ดีกว่า นั่นแหละให้รู้ไว้เลยว่า เราต้องเอาชนะให้ได้ว่า "ข้าไม่เชื่อเอ็ง ข้าเชื่อพระพุทธเจ้า" อารมณ์นั้นจะอยู่กับเราไม่นาน ชั่ววูบเท่านั้นเอง เดี๋ยวก็วัน เดี๋ยวก็คืน เดี๋ยวก็หมดเวลา

ตอนสมัยหลวงพ่อเริ่มเรียนธรรมะใหม่ๆ จะมีความรู้สึกว่าไม่อยากให้ทุกวินาทีผ่านไปโดยเปล่าประโยชน์ อยากสร้างบุญสร้างบารมีให้เกิดขึ้นทุกวันเลย อยากให้ธรรมะก้าวหน้า คิดอย่างนี้ทุกวัน คิดแล้วมีความสุข มีปีติ มีความเบิกบานใจ ลูกเณรคิดอย่างนี้บ้างสิจ๊ะ เราจะมีความสุข และมีกำลังใจเข้มแข็งเบิกบาน

เพราะฉะนั้น คำว่า “ลาสิกขา” อย่าให้มีอยู่ในใจลูกเณรทุกรูป ใครมีรีบไปลบ ไปขีด ไปฆ่าเสีย ฟ้าจะถล่ม แผ่นดินจะทลาย คอขาดบาดตาย คำนี้ไม่ท่องเด็ดขาดนะ คิดแต่ว่าทำอย่างไรจะศึกษา มันคนละศึกนะ ส-เสือ เป็น ศ-ค ศึกษาวิชชาธรรมกายให้แจ่มแจ้ง ให้เป็นที่พึ่งของเขาได้

๑ วิชาทางโลก

ญาติโยมเขาไม่ถามหรอกว่า ศาสตร์โน้น ศาสตร์นี้เป็นอย่างไร รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ไม่เห็นถามเลย หรือบางทีเขามาหาหลวงพ่อถามว่า บุญบาปมีจริงไหม ชีวิตคืออะไร อะไรคือเป้าหมายของชีวิต เพราะฉะนั้นตลอดชีวิตการเป็นนักบวชของหลวงพ่อ เจอแต่สิ่งเหล่านี้ทั้งนั้น ดังนั้นลูกเณรอย่าไปวิตกกังวลว่า เราไม่มีความรู้ปริญญาตรี โท เอก อย่าไปคิดอย่างนั้น ให้มีความภูมิใจว่าเรามียิ่งกว่านั้น

ปริญญาตรี โท เอก ดอกเตอร์ เป็นแค่กิ่งและแขนงของวิชาความรู้เท่านั้นเอง เรียนเอาไว้เลี้ยงชีพ คำว่า “เรียนเอาไว้เลี้ยงชีพ” หมายความว่า เรียนจบดอกเตอร์มา ไปทำงานเขาก็ได้เงินเดือน พอได้เงินเดือนก็มาเลี้ยงชีวิต หมดไปอีกเดือน เดือนหน้าก็ทำใหม่ เพราะฉะนั้นแม้จบดอกเตอร์หากไม่รู้จัก

การสร้างบารมี ก็ไม่ต่างกับคนขายขนมครก ขายก๋วยเตี๋ยว เพราะขายขนมครก ขายก๋วยเตี๋ยวก็ได้เงินเดือน จบดอกเตอร์ หรือนายพลทั้งหลายเขาก็ได้เงินเดือนเหมือนกัน ก็ได้แค่นี้เอง หลวงพ่อไม่เห็นว่าจะแตกต่างกันตรงไหน

แต่มีอะไรที่เหนือไปกว่านั้นบ้าง ชีวิตของลูกเณรนั่นแหละ เราก็มีความเป็นอยู่ไปเดือนๆ หนึ่งเหมือนกัน วันละบาตร เดือนหนึ่ง ๓๐ บาตรถูกที่สุดเลย แต่เรายังเข้าไปถึงความรู้อันยิ่งใหญ่มหาศาล ความรู้ที่ช่วยทั้งตัวเองได้ ช่วยทั้งคนอื่นก็ได้ ช่วยโลกก็ได้ ช่วยหมดทั้งภพก็ได้ เพราะฉะนั้น **อย่าไปยินดีในสิ่งที่ชาวโลกเขามีกัน ให้ยินดีในสิ่งที่เรามี แต่เขาไม่มี ให้ยินดีตรงนี้ แล้วมุ่งไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรมให้ได้ คิดอย่างนี้ทุกวันนะลูกนะ**

๑ ถ้อยคำสุดท้าย

ถ้อยคำสุดท้าย ประโยคสุดท้ายของมวลมนุษย์ ของเทวดา พรหม อรูปพรหม ที่ยังเวียนว่ายตายเกิด เมื่อถึงคราวยุติการเกิด ถึงที่สุดแห่งธรรมแล้วคือ "สัมมา อะระหัง" พอพูดแล้ว หยุดแล้ว ไม่กระวนกระวาย ไม่เดินทางต่อ กิจอย่างอื่นไม่ต้องมีอีกแล้ว

ขีณา ชาติ วุสิตํ พฺรหฺมจริยํ กตํ กรณียํ

นาปรํ อิตฺถตฺตายาติ

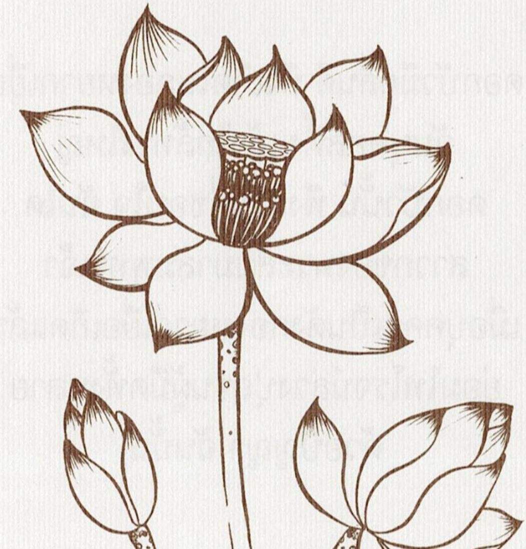
ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจจำต้องทำ ทำเสร็จแล้ว กิจอื่นเพื่อความเป็นอย่างนี้ไม่มีอีกแล้ว

เพราะฉะนั้น คำสุดท้ายคือ สัมมา อะระหัง หลังจากที่พูดโน่น พูดนี่ พูดให้ใจกระเพื่อมสารพัด

เมื่อภาวนา "สัมมา อะระหัง" ไปเรื่อยๆ พอใจหยุด คำภาวนาจะหายไป สัมมา อะระหัง เป็นประดุจยวดยานพาหนะที่ส่งใจถึงฝั่ง คือ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ต่อจากนี้ไปเดินทางเส้นทางสายกลางอริยมรรคโดยปลอดภัยถึงที่หมาย นี่คือถ้อยคำสุดท้าย เพราะฉะนั้น **อย่าถอยหลังไปเริ่มต้นใหม่ ในขณะที่เขากำลังเพลินเพราะความไม่รู้ แต่เรากำลังเพลินด้วยความรู้ นั่งสงบนิ่งประดุจเสาเขื่อนอินทขีล เมื่อรู้แล้ว เห็นแล้ว เข้าถึงแล้ว สามารถช่วยเหลือตนเองได้แล้ว หน้าที่ต่อไปคือนำธรรมะไปสั่งสอนชาวโลก ให้เขาได้เข้าถึงที่พึ่งที่ระลึกอันสูงสุด คือพระรัตนตรัยภายในเช่นเดียวกับลูกเณรนะลูกนะ**

ดอกบัวมีกลิ่นดี พึงเกิดในกองหยากเยื่อ
อันบุคคลทิ้งแล้วใกล้ทางใหญ่
ดอกบัวนั้น พึงเป็นที่ชอบใจ ฉันใด
สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เมื่อบุคคลเป็นดังกองหยากเยื่อเกิดแล้ว
ย่อมไพโรจน์ล่วงปุถุชนผู้มืดทั้งหลาย
ด้วยปัญญา ฉันนั้น

ขุ.ธ.(บาลี) ๒๕/๑๔/๒๒

๔

ที่สุดแห่งการแสวงหา

วันศุกร์ที่ ๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

ลูกเณรอยู่ในสภาวะของผู้เข้าใกล้พระรัตนตรัยแล้ว มาถึงจุดของผู้รู้ที่ได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นเครื่องแบบชุดสุดท้ายสำหรับการเดินทางในสังสารวัฏ มีข้อวัตรปฏิบัติสุดท้ายที่เป็นไปเพื่อจะไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม ให้ลูกเณรทุ่มเทชีวิตจิตใจ ฝึกกาย วาจา ใจ ของเรา ให้มีความพร้อมที่จะเข้าถึงธรรมกายที่มีอยู่แล้วในตัวของเรา จะได้พ้นจากความทุกข์ทั้งหลาย สามารถช่วยตัวเราเองและสรรพสัตว์ทั้งหลายได้ด้วย หลวงพ่ออยากให้ลูกเณรทุกรูปทุ่มเทชีวิตจิตใจเพื่อแสวงหาธรรมกายอย่างเดียว ไม่ไปแสวงหาสิ่งอื่น ซึ่งไม่ใช่สิ่งที่เป็นแก่นสารของชีวิต

เรื่องอื่นเป็นเรื่องของชาวโลก เขายังไม่รู้ ยังไม่เข้าใจ เขารู้ในสิ่งที่เขาได้เห็นในโลก เกิดมาเห็นชาวโลกเขาทำอย่างไรก็ทำตามๆ กันอย่างนั้น ซึ่งในที่สุดก็ไม่เกิดประโยชน์ แถมเกิดโทษ มีพันธนาการของชีวิต มีความทุกข์ เซ็ง เครียด เบื่อ กลุ้มสุมอยู่ในใจตลอดวันตลอดคืน แต่บอกใครไม่ได้ จะลาออกจากสมาชิกครอบครัวก็ไม่ได้ เพราะมีพันธะชีวิตเสียแล้ว ต้องทำมาหากิน ต้องแก่งแย่งชิงดีกัน มีทั้งคู่แข่ง มีทั้งคู่แค้น ลำบากตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งเข้านอน หลับก็ไม่สนิท ตื่นมาก็ไม่เป็นสุข ชีวิตต้องดิ้นรนสับสนอยู่ตลอดเวลา เพราะเขาเกิดมาเจออย่างนั้น ก็ทำตามกันไปอย่างนั้น

ชีวิตทางโลกไม่มีอะไรหรอก ลูกเณรกำลังอยู่ในวัยห้าว กำลังคิดอยากเป็นโน่น เป็นนี่ ไปนั่น ไปนี่ ถ้าเป็นธรรมกายเสียจะดีกว่า ประเสริฐกว่า เพราะเมื่อเข้าถึงธรรมแล้ว สามารถช่วยตนเองให้พ้นทุกข์ได้ และช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย

ลูกเณรต้องตั้งใจแสวงหาธรรมกายอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพันเลย จึงจะคุ้มค่ากับที่ได้เกิดมา อย่าไปคิดแสวงหาสิ่งอื่น สิ่งอื่นไม่ได้เรื่องหรอก ปากทางมันลื่น ถ้าตกลงไปแล้วมันขึ้นไม่ได้

๑ คล้ายกรงขัง

ปากทางแห่งความเสื่อม ปากทางดูสวยสดงดงาม ดูหรูทีเดียว เราลองไปดูรูงู รูเต่า หรือหลุมโจนดักปลา ปากทางมันลื่น สวย ลงง่าย เช่นเดียวกับปากทางแห่งความเสื่อม แห่งความหายนะ ดูสวยสดงดงาม ลื่นและลงง่ายอย่างนั้น เห็นแล้วชวนแก่การเข้าไปจริงๆ แต่พอหล่นตกลงไปแล้ว ขึ้นไม่ได้

พันธนาการของชีวิตก็เช่นเดียวกัน เรามองออกไปนอกวัด เห็นเพื่อนฝูง เห็นชาวโลกได้เรียนสูงๆ จบปริญญา นั่งรถเบนซ์ รถเก๋ง มีลูกมีเต้า เข้ามาวัดหัวเราะร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีคนนับหน้าถือตา มีบริวารห้อมล้อม พรั่งพร้อมทุกอย่าง เขาคงจะมีความสุข ส่วนเราอยู่ในวัด นั่นก็ระเบียบ นั่นก็วินัย นั่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ อะไรก็ไม่ได้สักอย่าง อยากจะกินก๋วยเตี๋ยวตอนกลางคืนก็ไม่ได้ กินมาม่าใส่ไข่เยี่ยวม้าก็ไม่ได้ จะดูนั่นดูนี่ก็ไม่ได้ ได้ยินเสียงกล้ามเนื้อกระตุกก็เต้นไม่ได้ มันชักอึดอัดแล้วดูเพื่อนฝูงที่อยู่ข้างนอก ดูเขามีความสุขจังเลย แต่นั่นละหน้าชื่นอกตรม คนในอยากออก คนนอกอยากเข้า จะออกก็ไม่ได้ แต่คนนอกยังไม่รู้เรื่อง ยังสงสัยอยู่ อยากจะเป็นอย่างนั้น สุดท้ายก็หล่นหลุมโจนตกลงไปในไห

ดูเผินๆ ตื้นๆ เหมือนเราอยู่ในกรงขัง แล้วดูชาวโลกเหมือนอยู่นอกกรง แต่จริงๆ แล้วกลับตาลปัตรกันเลย เราดูเหมือนอยู่ในที่แคบ แต่เราจะไปสู่ที่กว้างที่สุด ที่ไม่มีขอบเขต เป็นอิสระ กว้างขวางใหญ่โต ส่วนทางโลกนั้นดูเหมือนกว้าง แต่ติดพันธนาการของชีวิต ไปไหนมีเครื่องผูกหย่อนๆ ตลอดเวลา ห่วงลูก ห่วงครอบครัว ห่วงนั่นห่วงนี่ ไปต่างประเทศ ไปไกลๆ นึกว่าจะไม่ห่วง ก็ยังห่วงบ้าน เหมือนมีเชือกผูกหย่อนๆ อยู่ตลอด ในที่สุดก็อยู่ในที่แคบ ไม่เป็นอิสระ

๑ เงื่อนไขชีวิต

ทุกชีวิตไม่ว่าเราจะไปอยู่ตรงไหน มีเงื่อนไขทั้งนั้น

เป็นนักบวช จะให้เขาเคารพกราบไหว้บูชา ให้โอกาสเราทำความดี ทำหยุด ทำนิ่ง ก็ต้องมีเงื่อนไข คือมีกฎระเบียบ มีพระธรรมวินัย ที่จะทำให้เราแตกต่างจากชาวโลก ให้เราดีขึ้น สว่างขึ้น บริสุทธิ์ขึ้น

อยู่ทางโลก ได้เที่ยวเตร่สนุกสนาน เฮฮา มีครอบครัว ก็มีเงื่อนไขคือ มีพันธนาการของชีวิต ต้องทำมาหากิน ต้องเลี้ยงดูครอบครัว ไม่มีโอกาสได้ประพฤติปฏิบัติธรรม ได้สร้างความดี สร้างบารมีได้อย่างเต็มที่อย่างเช่นนักบวช

นักบวชไม่ต้องทำมาหากิน แต่ก็ต้องทำศีล สมาธิ ปัญญาให้เจริญ ฝึกหยุด ฝึกนิ่ง ส่วนทางโลกเขาไม่ต้องทำอย่างนี้ เขามีครอบครัวได้ แต่ต้องทำมาหากิน

การทำมาหากินทางโลกลำบากมาก ลูกเอ๊ย! กว่าจะได้เงินทองมา ต้องไปตบไปตีเขานะ ไม่ใช่หมายความว่าต้องไปตบเขาจริงๆ แต่หมายความว่า ต้องไปต่อสู้กับเขา มันลำบาก ทำมาหากินยังไม่พอจะกิน อย่าหวังทำมาหาเก็บ หรือทำมาค้าขาย ยิ่งทำมาสร้างบารมีนี่น้อยที่สุดเลย

เพราะฉะนั้น จะอยู่ในเพศสมณะก็มีเงื่อนไข เป็นฆราวาสก็มีเงื่อนไขเหมือนกัน จะอยู่ตรงไหนมีเงื่อนไขทั้งนั้น จะรับราชการทหาร เขาก็มีเงื่อนไขของทหาร จะเป็นพลเรือนก็มีเงื่อนไขของพลเรือน แต่ทางโลกนั้น สิ่งแวดล้อมมีแต่ผู้ทุศีล เราจะรักษาศีลให้บริสุทธิ์แม้เพียงข้อเดียวก็ยาก หากออกไปอยู่ทางโลก เราจะเป็นผู้ทุศีลไปโดยที่เราไม่รู้ตัว ส่วนทางธรรมมีระเบียบ มีวินัย แต่ว่าศีลเราจะบริสุทธิ์ จิตเราจะตั้งมั่น เราจะมีปีติสุขเป็นรางวัลตอบแทนให้กับตัวเรา

สรุปว่า ชีวิตไหนก็ไม่มีอิสระเท่ากับชีวิตของนักบวช เราเหมือนอยู่ที่แคบ แต่ใจเราจะไปสู่โลกกว้างที่ไม่มีขอบเขต

เป็นอิสระ แต่ทางโลกเขาเหมือนอยู่ในโลกกว้าง แต่ใจเขาคับแคบ อึดอัด บอกใครก็ไม่ค่อยได้ นี่มันเป็นอย่างนี้

๑ วินัย

วินัย คือ สิ่งที่นำเราออกไปดี นำเราไปแจ้ง นำเราให้แตกต่างจากชาวโลก จนกระทั่งเขาเคารพกราบไหว้บูชาเราได้ ด้วยความเลื่อมใสในข้อวัตรปฏิบัติและปฏิปทาของเรา เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความงดงาม และความอยู่เป็นสุขของหมู่คณะ เป็นสิ่งที่ยังความเลื่อมใสยิ่งขึ้นแก่หมู่ชนผู้เลื่อมใสแล้ว และยังความเลื่อมใสแก่ผู้ที่ยังไม่เลื่อมใส

เพราะฉะนั้น **อย่าอึดอัดกับการที่ต้องอยู่ในพระธรรมวินัย ให้คิดว่ากฎระเบียบหรือพระธรรมวินัยเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต** เหมือนตื่นเช้าขึ้นมาอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน ขับถ่าย ไม่มีใครมาบอกเรา แต่เป็นสิ่งที่เราทำเป็นปกติอยู่แล้ว หากลูกเณรทำได้อย่างนี้ ต่อไปจะเกิดอานิสงส์ คือ ทำให้จิตใจเราเบิกบาน แช่มชื่น แล้วก็ติดเป็นนิสัย ไม่มีความรู้สึกว่า เป็นสิ่งที่ทำให้เราอึดอัด คับแคบ ยุ่งยากใจ ลำบากใจ

ดังนั้น ลูกเณรอย่าเสียเวลาอึดอัดใจกับการที่เราต้องอยู่ในระเบียบวินัย ด้วยการทำความเข้าใจว่า เรามาอยู่ในสภาวะ

ของผู้มีบุญมีบารมี มาอยู่ในภาวะจุดสูงสุดแล้ว อะไรๆ ไม่เป็นอุปสรรคทั้งนั้น จะเป็นคำแนะนำสั่งสอน กฎระเบียบวินัยก็ดีเป็นเรื่องเล็ก เราทำตามเสียก็หมดเรื่อง แล้วก็ตั้งใจฝึกฝนตนเองให้ดี ให้สมควรที่จะรองรับวิชชาธรรมกาย เดี๋ยวเราก็อยู่เป็นสุขสบาย เดี๋ยววัน เดี๋ยวคืน เดี๋ยวเดือน เดี๋ยวปี เดี๋ยวหลายๆ ปี เดี๋ยวก็แก่เฒ่ากันแล้ว

๑ หยาดเหงื่อที่หลั่ง...ต่างกลั่นเป็นบุญ

วัยของลูกเณร เป็นวัยที่เหมาะสมในการศึกษาวิชชาธรรมกายอย่างยิ่ง เพราะว่าวัยนี้มีโรคน้อย สุขภาพยังแข็งแรง เครื่องกังวลก็ไม่มี เหนื่อยแป๊บเดียว เดี๋ยวพักก็หาย ลูกเณรยังเหนื่อยไม่จริง วัยขนาดหลวงพ่อนี่เหนื่อยจริง นั่งเฉยๆ ก็เหนื่อย นอนเฉยๆ ก็เหนื่อย

ในวัยของลูกเณรกำลังแข็งแรง สดชื่น เบิกบาน มีความพร้อมทุกอย่างเลย ตั้งหน้าตั้งตาศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนตัวเราให้ดี **ทุกกิจกรรมมีเอาไว้เพื่อการสร้างบารมีทั้งนั้น อย่าคิดเพียงตื้นๆ ว่า ทำไมเราจะต้องทำงานโน่น ทำงานนี่ ลำบากลำบนจังเลย อย่าไปคิดอย่างนั้น**

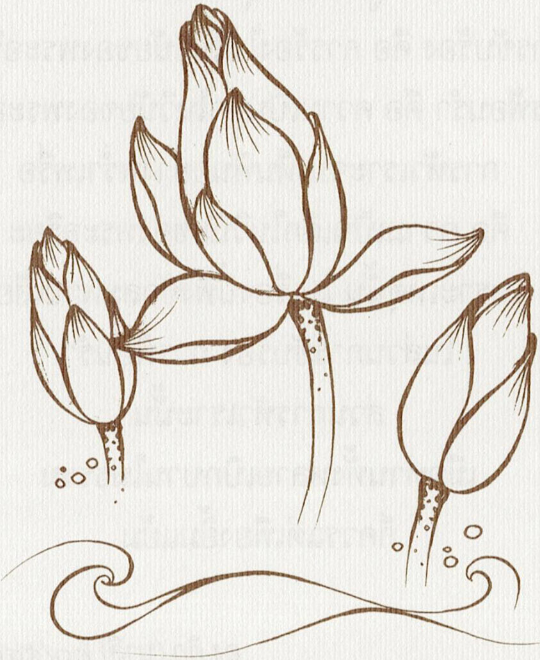
วัดของเราเป็นของลูกเณรทั้งหมด ต่อไปเมื่อหลวงพ่อไม่อยู่แล้ว ทีมของลูกเณรเจริญเติบโตขึ้น ก็ต้องมารองรับในสิ่งที่หลวงพ่อและชุดบุกเบิกได้สร้างขึ้นมา ลูกเณรอยู่ในชุดรักษา และทำให้เจริญต่อไป

เราต้องเรียนรู้งานทุกระบบ ตั้งแต่ในห้องน้ำหลวงพ่อก็ทำมาแล้ว ต้นไม้ใบหญ้า ขุดลอกคันคูคลอง ทำความสะอาด จัดเสนาสนะ ตลอดจนกระทั่งงานทุกอย่าง เป็นเรื่องปกติที่จะต้องเรียนรู้ไปทุกระบบ เป็นงานที่เราต้องทำ เมื่อทำแล้ว นอกจากจะได้เรียนรู้งานแล้ว ยังทำให้ร่างกายแข็งแรง เลือดลมเดินสะดวก และเป็นการฝึกความมีระบบระเบียบแก่เราด้วย

คนที่มีใจรักความสะอาด มีอานิสงส์คือ สิ่งสกปรกจะเข้าใกล้เราไม่ได้ จะไปเกิดในภพไหนก็แล้วแต่ จะไปเป็นชาวสวรรค์ วิมานเราก็จะสว่างมีรัศมียิ่งกว่าใคร ลงมาเกิดเป็นมนุษย์แล้ว สิ่งที่สกปรกไม่เข้ามาใกล้เราเลย จะไปไหน มีแต่ความสะอาด ราบรื่น มีระบบ มีระเบียบตลอด นี่เป็นอานิสงส์ที่จะติดตัวเราไปในภพเบื้องหน้า เพราะฉะนั้นมีเรี่ยวแรงทำไปเถอะลูก เราจะได้เรียนรู้ไปทุกระบบ ต่อไปเมื่อเราเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น รุ่นหลังตามมาเราก็จะได้สอนเขาได้ แนะนำเขาได้ว่าอย่างนี้ควรทำ อย่างนี้ไม่ควรทำ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
การขับร้อง คือ การร้องไห้ในวินัยของพระอริยะ
การฟ้อนรำ คือ ความเป็นบ้าในวินัยของพระอริยะ
การหัวเราะจนเห็นฟันอย่างพร่ำเพรื่อ
คือ ความเป็นเด็กในวินัยของพระอริยะ
เพราะเหตุนั้น ในเรื่องนี้พึงชักสะพานเสีย
ในส่วนการขับร้อง การฟ้อนรำ
ส่วนการหัวเราะนั้น
เมื่อท่านทั้งหลายเบิกบานในธรรม
ก็ควรแต่เพียงยิ้มแย้ม

องฺ.ติก.(บาลี) ๒๐/๕๔๗/๓๓๕

๕

ถ้าคิดจะสู้ เรื่องอื่นก็ไร้ความหมาย

วันอาทิตย์ที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

วัยลูกเณร เป็นวัยที่เหมาะสมในการศึกษาวิชชาธรรมกาย เป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นวัยที่แข็งแรง โรคภัยไข้เจ็บยังน้อย ภาระเครื่องกังวลก็ไม่มี ถ้าเอาความแข็งแรงความสดชื่นของร่างกาย ความมีโรคน้อย กับความปลอดกังวลในวัยนี้ ทุ่มเทชีวิตจิตใจศึกษาธรรมปฏิบัติ จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและชาวโลกอย่างยิ่ง

แต่จะมีอยู่สิ่งหนึ่งที่ทำให้ลูกเณรหลุดจากเส้นทางธรรม ก็คือ นำความกำหนัดยินดีในกามมายั่วยวนให้หลงใหล นำความเพ้อฝันในอนาคต อยากมีทรัพย์ ลาภ ยศ สรรเสริญ ความเทียมหน้าเทียมตากับชาวโลกเขา หรือยิ่งใหญ่ไปกว่านั้นมาล่อลวง นี่คือสิ่งที่ลูกเณรจะต้องเจอ แต่ถ้าลูกเณรตัดสิน

ใจอย่างแน่วแน่ที่จะเดินไปในเส้นทางนี้และพร้อมที่จะสู้ไปกับหลวงพ่อ และมีวิชชาธรรมกายเป็นสรณะเป็นที่พึ่งที่ระลึกแล้วละก็ สิ่งเหล่านี้ก็ไร้ความหมาย ลูกเณรสามารถเอาชนะได้อย่างสบายๆ หลวงพ่อได้ผ่านวัยนี้มาแล้ว ไม่ได้หนักหนาสาหัสอะไร

๑ มะม่วงยังไม่ลืมต้น

อย่างไรก็ตาม เพื่อความไม่ประมาท ลูกเณรจะต้องทำอย่างที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสอนก็คือ ให้ถือว่าเรายังเป็นนวกะอยู่ หมายความว่า ยังเป็นผู้ใหม่ในพระธรรมวินัย แม้ยังไม่ได้บวชเป็นพระก็ตาม

ภายใน ๕ ปีนี้ ลูกเณรจะต้องพรากจากครอบครัวอย่างแท้จริง พรากจากหมู่ญาติ จากเพื่อนฝูง จากข่าวสารต่างๆ ที่เป็นพิษเป็นภัยต่อจิตใจของลูกเณร ลูกเณรต้องเอาชนะสิ่งนี้ให้ได้ เพราะ ๕ ปีที่อยู่ในเส้นทางนี้เหมือนมะม่วงยังไม่ลืมต้น มะม่วงที่เปรี้ยวจะต้องปลิดออกมาบ่มให้สุกงอม ให้คลายรสเปรี้ยวเสียก่อน ลูกเณรก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะมีเครื่องแต่งกายใหม่ก็ตาม แต่ถ้าหากว่า จิตใจของเรายังไม่พรากจากสิ่งเหล่านั้นจริงๆ เครื่องแบบก็เป็นเพียงเครื่องแบบ

ลูกเณรต้องทำความเข้าใจกับหมู่ญาติให้ดีว่า ๕ ปีนี้ ลูกเณรขอโอกาสศึกษาพระธรรมวินัยให้เต็มที่ เพื่อให้แตกฉาน ให้ใจเข้มแข็ง ไม่ใช่ไม่รัก ไม่เคารพโยมพ่อ โยมแม่ ปู่ย่า ตา ยาย ญาติมิตร แต่ว่าลูกเณรยังเป็นผู้ใหม่อยู่จึงจะต้องศึกษาพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด ถ้าหากว่ากลับไปเยี่ยมบ้าน สิ่งที่จะได้ยินได้ฟังก็มีแต่เรื่องทางโลก เรื่องที่นำมาซึ่งความร้อนใจ ทำให้จิตหยาบ เกิดความท้อ และในที่สุดเราก็จะถอยจากเส้นทางนี้ออกไป

เพราะฉะนั้น ๕ ปีนี้ จะต้องเป็น ๕ ปีที่ลูกเณรจะต้องเข้มแข็ง ตั้งใจมั่นที่จะศึกษาฝึกฝนตัวของเราให้เป็นสามเณรที่โลกต้องการ เป็นสามเณรทหารกล้าแห่งกองทัพธรรมที่มุ่งจะไปถึงที่สุดแห่งธรรม จะต้องทำความเข้าใจกับหมู่ญาติให้ดีและใจต้องพรากกันจริงๆ

๑ บ่วงแห่งมาร

จำไว้ว่าเส้นทางนี้ต้อง "สู้" อย่างเดียว ขอให้นึกถึงคำเดียวเท่านั้น จำง่ายๆ ว่า "สู้" ลูกเณรต้องสู้ เมื่อเจอสิ่งที่ยั่วยวนทำให้หลงใหลไปทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ แต่ถ้าเราไม่เผลอสติ มีใจหยุดนิ่งอยู่ภายในกลาง ทุกเรื่องเป็นเรื่องเล็ก

จะรู้สึกเฉยๆ เรื่องโน้นเรื่องนี้ก็ไม่มีความหมาย ทำอะไรเราไม่ได้ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ตรงนี้เป็นปฏิรูปเทสที่สำคัญ ที่ลูกเณรจะต้องนำใจมาตั้งไว้อยู่ตลอดเวลา ให้ติดเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์พระภายในตัวเรา

หลวงพ่อขอให้ลูกเณรได้เดินทางในเส้นทางนี้โดยปลอดภัย ไปให้ถึงที่หมายอย่างอัศจรรย์ หลวงพ่อจะเป็นธงชัยให้ลูกเณร แล้วก็จะเป็นทุกสิ่งให้ลูกเณร เพื่อที่เราจะได้ไปถึงที่หมายพร้อมๆ กัน

หลวงพ่อจะไม่ทิ้งลูกเณรแม้แต่รูปเดียว เพราะฉะนั้นลูกเณรก็อย่าทิ้งหลวงพ่อไปนะ เดี๋ยวเกิดไปเจอในบางสิ่งก็มี ๒ เรื่องเป็นหลัก คือ สตรีกับสตางค์นี่แหละ ที่จะทำให้ลูกเณรทิ้งหลวงพ่อ นอกนั้นเป็นเรื่องรองลงมา แต่ถ้าหากว่าตั้งใจสู้ละก็ เรื่องใหญ่มันก็เป็นเรื่องเล็ก จนกระทั่งไร้ความหมายไปในที่สุด แต่ถ้าไม่สู้ เรื่องเล็กก็เป็นเรื่องใหญ่

ยามใดที่เกิดความท้อแท้เบื่อหน่าย หรือมีอุปสรรคอันใดเกิดขึ้นก็ตาม ยามนั้นให้นึกถึงสิ่งที่หลวงพ่อได้พูด ให้นึกถึงพระอาจารย์ ให้นึกถึงเพื่อนสหธรรมิกที่มีกำลังใจเข้มแข็ง มีเป้าหมาย ปณิธาน อุดมการณ์ ที่จะไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม นี่คือบุคคลที่ควรเข้าใกล้ ไปพูดคุย ไปปรึกษาหารือ

โดยมีวัตถุประสงค์ว่า การคุยนี้จะนำมาซึ่งความเข้มแข็งของจิตใจ มีกำลังใจที่จะเดินไปในเส้นทางนี้ต่อไป ไม่ใช่ว่าคุยกับคนที่ท้อแท้แล้วชวนกันท้อถอย อย่างนั้นไม่ถูกต้อง

ถ้อยคำที่สำคัญนี้ หลวงพ่อฝากฝังเอาไว้ให้ลูกเณรทุกรูป จะได้จำให้ติดลึกๆ จำให้มั่นทีเดียว เผื่อเวลาเราเจอภาวะที่ทำให้เราง่อนแง่นคลอนแคลน จะได้นึกถึงคำที่หลวงพ่อพูดในวันนี้ แล้วรุกหน้าต่อไป ให้เหมือนกับช้างศึกที่ตกหล่มได้ยินเสียงกลองศึกตีกระหน่ำแล้วก็ลุกพรึบขึ้นมาได้เลย **ยืนหยัดสู้กันต่อไป ไม่ว่าอุปสรรคอะไรจะเกิดขึ้น เป็นสิ่งเล็กน้อยนิดเดียวเท่านั้นเอง ตกนรกมันยังยิ่งกว่านี้นะลูกนะ**

◎ ธรรมรักษา

การปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอ มีความสำคัญต่อลูกเณรมาก ในขณะนี้ลูกเณรอยู่ใกล้หลวงพ่อ ห่างจากสิ่งแวดล้อมที่ทำให้จิตหยาบ มีจิตใจที่ละเอียดอ่อน เพราะไม่มีเครื่องกังวลในเรื่องกิจวัตรกิจกรรม หรือการศึกษาเล่าเรียน ดังนั้นในขณะนี้จิตใจของลูกเณรยังเข้มแข็งอยู่ การก้าวเดินไปในเส้นทางนี้และในหนทางที่เราจะเดินต่อไปในอนาคต ดูรู้สึกไม่ยากเย็นอะไร

มีอยู่ทางเดียวเท่านั้นที่จะช่วยให้ลูกเณรประคองตนอยู่ในเส้นทางนี้ได้โดยปลอดภัย นั่นคือ ลูกเณรจะต้องปฏิบัติธรรมให้สม่ำเสมอ ทำจิตให้มันละเอียดเรื่อยๆ ไป อย่างน้อยก็รักษาในระดับที่ลูกเณรได้เข้าถึงในตอนนี้ อย่าให้มันทรุดตกต่ำกว่านี้ แล้วให้มีองค์พระติดตัวเราไปเป็นสรณะตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะทำกิจวัตรกิจกรรมอะไรก็แล้วแต่ ถ้าทำได้อย่างนี้ หลวงพ่อเชื่อว่าสิ่งที่ลูกเณรตั้งใจไว้จะสมปรารถนา

๑ ฝึกตน

ลูกเณรจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับทุกๆ คน ไม่ว่ากิจวัตรและกิจกรรมอันใด ใครจะเป็นอย่างไรก็ช่าง เราทำของเราให้ถูกต้องและดีงามเท่านั้น เมื่อเราทำอย่างสม่ำเสมอ จะเกิดแรงบันดาลใจให้ผู้ที่ใจอ่อนแอ เผอเรอจากกิจวัตรกิจกรรม เขาคึกคักเข้มแข็งตามลูกเณรมาด้วย ถ้าลูกเณรเข้มแข็ง เขาจะเข้มแข็ง ถ้าลูกเณรมีระบบระเบียบ เขาก็จะมีระบบระเบียบ จะทำตามกันไป เพราะฉะนั้นนี่เป็นสิ่งสำคัญมาก ใครจะอย่างไรเรื่องของเขา แต่เรื่องของเราต้องดีที่สุด และนั่นแหละเขาจะทำตามเรา ทำให้ได้นะลูกนะ ทำอันนี้ให้ดีทีเดียว ถ้าได้อย่างนี้ลูกเณรจะเป็นแก้วสารพัดนึกของหลวงพ่อ

๏ เลือกเกิดไม่ได้ แต่เลือกทำได้

เราเลือกเกิดไม่ได้ แต่เราเลือกทำได้ เลือกเป้าหมายชีวิตได้ ตอนนี้เรามาสู่จุดสูงสุดแล้ว จุดที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ถือว่าสูงสุดในฐานะผู้รู้ เหลืออย่างเดียวเราเดินทางให้ถึงแค่นั้นเอง อย่าท้อ อย่ากลัวความยากลำบาก ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นลูกเณรต้องสู้อย่างเดียว ไปให้ถึงที่สุดให้ได้ พยายามทำความละเอียดให้ได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะอยู่ในภาวะอันใดก็ตาม ถ้าทำได้อย่างนี้แล้ว เดี๋ยวจะได้นะ

การครองเรือนเป็นเรื่องของเด็กๆ เขายังไม่รู้เรื่องเหมือนเด็กๆ ให้ไปเล่นขายของสักพักหนึ่งก่อน แต่ลูกเณรเป็นเด็กแต่ตัวนะ ใจเราต้องเป็นผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่จะต้องมีความรู้สึกนึกคิด รับผิดชอบต่อมวลมนุษยชาติและธาตุธรรม

ทำงานใหญ่เลยลูกเอ๊ย! อย่าไปคิดทำงานเล็กๆ ไปครองเรือนก็ได้แค่ครอบครัว ถูกครัวครอบ แคบๆ แค่นั้นเอง คิดทำงานใหญ่ๆ ถึงเราจะจนๆ อย่างนี้ หลวงพ่อก็จนเหมือนกัน แต่ใจของเราต้องยิ่งใหญ่ กว้างขวาง ต้องคิดทำงานเพื่อมวลมนุษยชาติและธาตุธรรม มันถึงจะสมกับที่เกิดมาเป็นมนุษย์

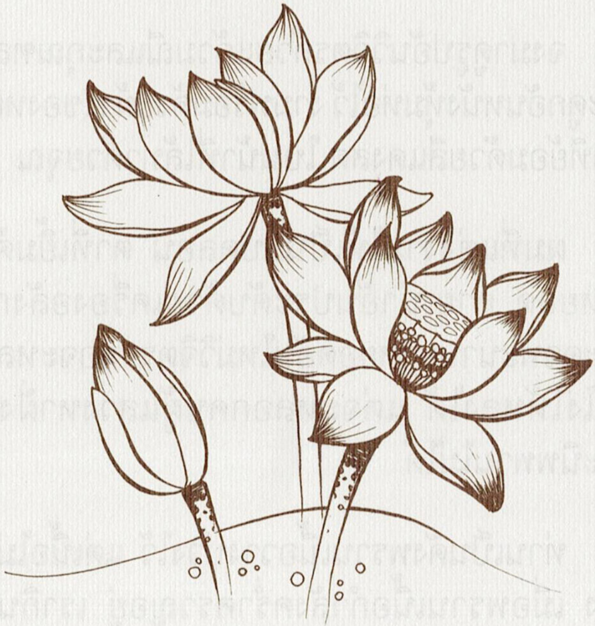
"...จงมาดูอัตภาพอันวิจิตร มีกายเป็นแผลเน่า อันคุมกันอยู่แล้ว กระสับกระส่าย เป็นที่ดำริของชนเป็นอันมาก ไม่มีความยั่งยืน มั่นคง

จงมาดูรูปอันวิจิตรด้วยแก้วมณีและกุณฑล มีกระดูกอันหนังหุ้มห่อไว้ งามพร้อมด้วยผ้า (ของหญิง) เท้าที่ย้อมด้วยสีแดงสด ใบหน้าที่ไล้ทาด้วยจุณ

ผมที่แต่งงามให้เป็นแปดลอน ตาที่เยิ้มด้วยยาหยอด กายเน่าอันประดับด้วยเครื่องอลังการ ประดุจทะนานยาหยอดอันใหม่วิจิตร พอจะหลอกคนโง่ให้หลงได้ แต่จะหลอกคนผู้แสวงหาฝั่งคือพระนิพพานไม่ได้

ท่านเป็นดังพรานเนื้อวางบ่วงไว้ แต่เนื้อไม่ติดบ่วง เมื่อพรานเนื้อกำลังคร่ำครวญอยู่ เรากินแต่อาหารแล้วก็ไป..."

ม.ม.(บาลี) ๑๓/๔๓๙/๔๐๐

๖

คิดไกล มองไกล

วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

ชีวิตชาวโลกไม่มีอะไร ถ้าลูกเณรอยู่ในวัยนี้ อดทนอดกลั้นต่อความสนุกสนานในทางโลก เอาชนะการปวดกามได้ จะเป็นวัยที่สร้างบารมีได้ดีที่สุด เพราะเป็นวัยที่แข็งแรง วัยนี้นั่งสมาธิไม่ค่อยปวดเมื่อย สร้างบารมีก็เต็มที่

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเมื่อทรงมอบราชสมบัติให้พระราหุล พระองค์ก็มอบเพศสามเณรให้เป็นเพศสุดท้าย เป็นภาพสุดท้ายของชีวิตมนุษย์ที่เวียนว่ายตายเกิด เพราะฉะนั้นลูกเณรต้องพยายามรักษาสถานะนี้ให้ได้ ต้องเอาชนะมันให้ได้ ทั้งความกำหนัดยินดีในกาม ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ความสะดวกสบาย ความอยากเป็นนั่นเป็นนี่ เพราะความ

รู้สึกว่าเราขาดแคลนทรัพย์ ขาดแคลนลาภ ยศ สรรเสริญ คนยกย่องชื่นชม

ถ้าเมื่อไรเรารู้สึกขาดแคลน เมื่อนั้นเรายังยากจนอยู่ แต่เมื่อไรเรามีความรู้สึกว่า ไม่ต้องการอะไรเลย ต้องการแค่ปัจจัย ๔ อันควรแก่สมณบริโภค มีอาหารพอเลี้ยงสังขาร มีจีวรไม่กี่ผืนไว้ปกปิดร่างกายป้องกันความละอาย ไว้ให้ความอบอุ่น ป้องกันลม แดด ฝน สัตว์ร้ายต่างๆ มีที่อาศัยเล็กๆ จะได้ไม่ต้องดูแลมาก จะได้มีเวลาทำสมาธิภาวนาได้เต็มที่ มีหยูกยาพอจะรักษาสังขารซึ่งมีความเจ็บเป็นธรรมดา ให้ร่างกายพอทนที่จะสืบอายุต่อไปเพื่อการบำเพ็ญสมณธรรม

ถ้าหากว่า ใครมีอยู่แค่นี้แล้วรู้สึกว่าเต็มเปี่ยม ไม่ได้ขาดแคลนอะไรเลย รู้สึกสดชื่นเบิกบาน อย่างนี้ถึงจะเรียกว่าไม่จน ไม่ขาดแคลน สามารถเป็นอยู่ได้ด้วยตัวของเราเอง จะเป็นผู้ใกล้ต่อหนทางพระนิพพาน ใกล้ต่อที่สุดแห่งธรรม เป็นผู้ควรแก่การเคารพสักการบูชาของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

หลวงพ่ออยากให้ลูกเณรเป็นอย่างนี้จังเลย วัยที่เหมือนดอกไม้บานในยามเช้า กำลังสดชื่นแข็งแรง พระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเรียกว่า ทหระ คือ วัยหนุ่ม มีความแข็งแรงที่จะต่อสู้ทุกสิ่งได้ ถ้าทนปวดกามได้ ทนความสนุกสนานเพลิดเพลินได้

เว้นการติดต่อจากหมู่ญาติ เพื่อนฝูง สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ วิทยุ ทีวี ที่จะทำให้ใจเร่าร้อน หรือสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อพรหมจรรย์ แล้วตั้งใจศึกษาภาคปริยัติ ปฏิบัติ อย่างเต็มที่

หลวงพ่อเคยกล่าวไว้ ให้เรียนปริยัติด้วยความกระหาย อยากจะรู้ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่สร้างบารมีมา ๒๐ อสงไขยแสนมหากัป ทั้งคิดในใจ เปล่งวาจา กระทั่งได้รับพุทธพยากรณ์เป็นพระพุทธเจ้านั้น พระองค์ตรัสรู้เรื่องอะไร มีธรรมอะไรที่ทำให้เป็นพระพุทธเจ้า ศึกษาให้เข้าใจแจ่มแจ้ง แล้วน้อมนำมาปฏิบัติเพื่อเป็นอย่างพระองค์ ไม่ใช่หวังเพียงแค่สอบให้ได้พอเป็นเกียรติยศชื่อเสียงของตัวเองเท่านั้น อย่าคิดเพียงแค่นั้น ต้องคิดให้ไกลไปกว่านั้น อย่ามองแบบคนสายตาสั้น ต้องมองแบบคนที่มีสายตายาวไกลที่ไร้ขอบเขตจำกัด ลูกเณรต้องหัดมองลึกๆ อย่าไปมองแบบตื้นๆ

นั่นคือ สิ่งที่หลวงพ่อพยายามปลูกฝังให้ทุกคนหัดมองทีเดียวให้ทะลุ มองไกลๆ มองให้ครอบคลุม ถ้าเรามองคลุมอย่างนี้ไม่ได้ เราจะมองภาพถึงที่สุดแห่งธรรมได้อย่างไร **ต้องมองเห็นโลกใบเล็กเท่ากับผลมะขามป้อมอยู่ในฝ่ามือ หรือจักรวาลที่ไม่มีประมาณเอามาใส่ในฝ่ามือได้ อย่างนี้จึงจะ**

ศึกษาวิชชาธรรมกายได้ หัดมองไกลๆ อย่างนี้สิ อย่าไปมองตื้นๆ แล้วมองอะไรหัดมองให้ครบวงจร

๏ มาตุคาม

หัดมองทุกเรื่องให้ครบวงจร อย่างเช่นเราเห็นผู้หญิงสวยอย่างนางงามจักรวาล ถ้าเราดูไม่ครบวงจร เราจะมีความกำหนัดยินดี อยากได้ อยากสัมผัส แต่ถ้ามองให้ครบวงจร มองตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย เดี๋ยวเกิด เดี๋ยวแก่ เดี๋ยวเจ็บ เดี๋ยวตาย มองทั้งข้างนอก มองทั้งข้างใน พลิกเอาอวัยวะภายใน ตับ ไต ไส้ พุง ออกมาข้างนอก ดูซิว่า เอาขึ้นไปประกวดบนเวที ใครเขาจะดูบ้าง หัดมองอย่างนี้นะลูกนะ

วันหนึ่ง ขณะหลวงพ่อกำลังรับแขก อยู่ๆ เขาก็เล่าถึงนางงามจักรวาล สวยอย่างนั้น สวยอย่างนี้ ชมใหญ่เลย หลวงพ่อปล่อยให้เขาเล่าไป เล่าเสร็จ เขาหันมาถาม หลวงพ่อพูดไปได้อย่างไรก็ไม่รู้ แต่ได้ผลนะ ไม่ได้เรียกว่าพูด เรียกว่าโพล่งมากกว่า บอกเขาว่าอย่างไรรู้ไหม "แต่ขี้เหม็น" เขาบอกว่าแหม...หลวงพ่อ แล้วไม่เล่าอีกเลย โพล่งทีเดียวได้ผลชะงัดเลย ปกติหลวงพ่อไม่ใช้คำประเภทนี้ หลวงพ่อจะต้องหลบๆ

เลี่ยงๆ มูลบ้าง อุจจาระบ้าง แต่วันนั้นพรวดไปเลย พูดถึงต้นกำเนิดภาษายังไม่ได้ปรุงแต่งกันไปเลยนะ คำเดียวหยุดเลย

สมัยหนึ่งเวลารับแขก จะโดนคำถามอย่างนี้บ่อย ไม่รู้เป็นอะไร เขาถามว่า

"ถามจริงๆ เถอะท่าน เวลาเห็นผู้หญิงสาวๆ สวยๆ ท่านรู้สึกอย่างไร"

หลวงพ่อบอก "คิดถึงแม่"

เขาบอก "อะไรนะ เห็นผู้หญิงแล้วทำไมคิดถึงแม่"

ก็บอกเขาว่า "เพราะว่าเป็นเพศเดียวกับแม่ผู้ให้กำเนิดมา ถ้าไม่มีอย่างนี้เราคงเกิดไม่ได้" เพราะฉะนั้นไม่ได้คิดอย่างอื่นเลย

"คิดถึงแม่ แล้วคิดอย่างไรอีก"

ก็บอกว่า "คิดว่าเดี๋ยวก็แก่ เดี๋ยวก็เจ็บ เดี๋ยวก็ตาย"

เขาถาม "คิดแค่นี้เหรอ"

ก็บอกว่า "คิดมากกว่านี้อีก คิดว่าถ้าพลิกข้างในออกมาข้างนอก แล้วเอาข้างนอกไว้ข้างในจะเป็นอย่างไร แล้ว

เวลาไม่อาบน้ำ มันก็เหม็นเหมือนเราอย่างนี้แหละ มันหอมด้วยของที่ชโลมมา และถ้าตายร่างกายก็จะแข็งทื่อ นานไปก็พองโต สัตว์อื่นก็มาอาศัย มาแทะ มากิน”

ก็เล่าอย่างนี้ไปเรื่อยๆ เพลินๆ แล้วก็ได้ผล ตอนหลังเขาก็ไม่ค่อยมาถามเท่าไร

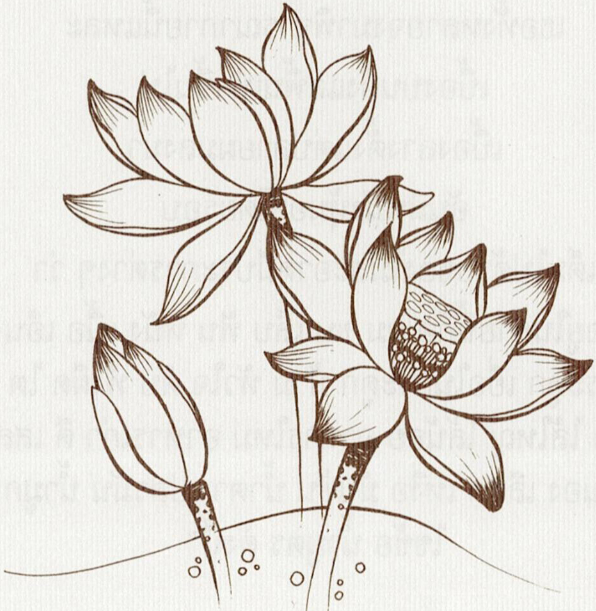
เพราะฉะนั้น ไม่ว่าเรื่องอะไรก็ตาม ลูกเณรต้องหัดมองให้ครบวงจรอย่างนี้ อย่ามองตื้นๆ จะปริยัติ ปฏิบัติก็เช่นเดียวกัน เราต้องมองให้ลึกขนาดนั้น แล้วลูกจะอยู่ได้ ผ้าผืนนี้จะเย็นฉ่ำสบายอย่างกับติดแอร์ทีเดียว ไม่ร้อนเหมือนเอาไปตากแดดอย่างไฟอย่างนั้นนะลูกนะ

พระเจ้าอุเทนแห่งนครโกสัมพี
ตรัสถามพระปิณโฑลภารทวาชะว่า
“เพราะเหตุไรพระภิกษุที่ยังหนุ่มแน่น
ยังไม่หมดในความระเริงในกามทั้งหลาย
จึงสามารถบวชประพฤติพรหมจรรย์อยู่ได้นาน
หรือจนตลอดชีวิต”
พระปิณโฑลภารทวาชะตอบว่า
“ขอถวายพระพร
พระผู้มีพระภาคผู้เป็นอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระองค์ได้ตรัสไว้ดังนี้ว่า
ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
เธอทั้งหลายจงถือว่าเป็นมารดา ในสตรีปูนมารดา
จงถือว่าเป็นพี่สาวน้องสาว ในสตรีปูนพี่สาวน้องสาว
จงถือว่าเป็นธิดา ในสตรีปูนธิดา...”

สํ.สฬา.(บาลี) ๑๘/๑๙๕/๑๓๙

"ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
เธอทั้งหลายจงมาพิจารณากายนี้แหละ
เบื้องบนตั้งแต่พื้นเท้าขึ้นไป
เบื้องล่างตั้งแต่ปลายผมลงมา
อันมีหนังหุ้มอยู่โดยรอบ
เต็มไปด้วยของไม่สะอาดมีประการต่างๆ ว่า
มีอยู่ในกายนี้คือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น
กระดูก เยื่อในกระดูก ม้าม หัวใจ ตับ พังผืด ไต
ปอด ไส้ใหญ่ ไส้น้อย อาหารใหม่ อาหารเก่า ดี เสลด
หนอง เลือด เหงื่อ มันข้น น้ำตา เปลวมัน น้ำมูก
ไขข้อ น้ำมูตร ดังนี้"

สํ.สฬา.(บาลี) ๑๘/๑๙๖/๑๔๐

๗

สิ่งที่ชาวโลกขาดแคลน

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

หลวงพ่อบวชมาจนบัดนี้ ๒๗ พรรษาแล้ว ยังไม่เคยมีใครมาถามความรู้ในมหาวิทยาลัย จะเป็นดอกเตอร์ หรือใครก็ตามที่มากราบหลวงพ่อ ส่วนมากถามว่า ในตัวมีพระจริงหรือเปล่า สรณะอยู่ที่ไหน เข้าถึงได้อย่างไร ทำอย่างไรใจถึงจะหยุดนิ่ง บุญบาปมีจริงไหม นรกสวรรค์มีจริงไหม อะไรต่างๆ เหล่านี้มากมายเลย แต่ไม่เคยมีใครมาถามว่า รัฐศาสตร์เป็นอย่างไร เศรษฐศาสตร์เป็นอย่างไร ศาสตร์กี่ศาสตร์ไม่เคยถาม ถามแต่พุทธศาสตร์

หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านรวบรวมเขียนตำราไว้เล่มหนึ่งชื่อ "คู่มือสมภาร" ท่านวางแนวทางเอาไว้ว่า สมภารทุกวัดจะต้องมีความรู้ทรงอภิญญา แล้วถ่ายทอดให้ลูกวัด ลูกวัด

ก็ถ่ายทอดให้ญาติโยมต่อๆ กันไป สอนเรื่องความดี ความชั่ว เรื่องศีลธรรม จะสอนกี่ยุคกี่สมัยก็ทันสมัยเสมอ ความกตัญญู เมื่อพันปีที่แล้ว กับความกตัญญูในปีนี้ หรืออีกพันปีข้างหน้า ก็เหมือนกัน ใครๆ ก็ต้องการให้ลูกมีความกตัญญูต่อพ่อแม่ หรือฆราวาสธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางแนวทาง เอาไว้สอนฆราวาส มุ่งสอนจากคดีโลกสู่คดีธรรม การฝึกฝน ตนเองเพื่อมุ่งถึงจุดแห่งการหลุดพ้น นี่เป็นหน้าที่ของพระ คือ ทำหน้าที่เป็นครูสอนศีลธรรมให้แก่ชาวโลก

ชาวโลกเขาอยากเห็นเนื้อนาบุญที่สามารถบอกเขา ได้ว่า ทำบุญอย่างนี้แล้วจะได้อานิสงส์อะไร ตายแล้วจะ ไปไหน เป็นอยู่อย่างไร เขาอยากรู้ตรงนี้นะ ตรงนี้ต่างหาก คือจุดที่โลกขาดแคลน

หลวงพ่ออยากให้ลูกหลวงพ่อทุกรูปทุ่มเทชีวิตจิตใจมุ่ง ที่จะศึกษาความรู้ตรงนี้ ที่สามารถแนะนำชาวโลกได้ว่า ที่พึ่ง ที่แท้จริงของมนุษย์นั้นอยู่ที่ไหน เข้าถึงได้อย่างไร และอะไร คือเป้าหมายของชีวิต เมื่อเรารู้แล้ว เห็นแล้ว ก็นำความรู้นี้ ไปถ่ายทอดให้ชาวโลกได้รู้ตาม โดยนำแผนที่โลกมากางเลย ใครจะไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาประเทศไหนก็เอาธงไป ปักไว้ แล้วอธิษฐานทุกวันเลยว่า ญาติมิตรของเราอยู่ตรงไหน

เราจะได้เดินทางไปโปรด แล้วก็ศึกษาภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ให้เรียนรู้พอที่จะไปถ่ายทอดให้เขารู้ว่าในตัวเขามีพระธรรมกาย ถ้าทำได้อย่างนี้จะดีมากเลย อย่างนี้ถึงจะเรียกว่า ทำโลกให้เป็นโลกแก้ว เกิดมาอย่างนี้มีกำไร ได้ทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ท่าน

ชีวิตมนุษย์ทั่วๆ ไป หลวงพ่อก็เห็นเดือนชนเดือน ไม่ว่าจะทำงานของตัวเอง เอกชน ข้าราชการ หรือการเมือง เห็นแต่ว่าเดือนหนึ่งไปรับเงินเดือน เอาไว้สำหรับเลี้ยงสังขารไปได้อีก ๑ เดือน ถ้าไปทางการเมืองก็ไปต้นที่นายกฯ บ้าง ประธานาธิบดีบ้าง แล้วก็ไม่เห็นได้อะไร ก็เห็นรบกันอยู่นั่นแหละ ขึ้นไปก็ป้องกันตำแหน่ง แม้เป็นเศรษฐีก็รวยฟรี

ถ้าแค่กินเงินเดือนไปเดือนหนึ่ง หลวงพ่อว่าเขาทำกันอยู่แล้ว แต่เราทำในสิ่งที่ชาวโลกเขาขาดแคลน สอนให้ชาวโลกรู้จักสิ่งที่ดีที่สุดที่เขาปรารถนาว่า มีอยู่ในตัวเขา แนะให้เขาเข้าถึงตรงนี้ หลวงพ่ออยากให้เขารู้ ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวเกิดฟรีตายฟรี ไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไร

โลกยังขาดแคลนครูที่จะแนะนำให้เขาเข้าถึงพระธรรมกายภายใน อันเป็นที่พึ่งที่แท้จริง ที่มีอยู่แล้วในกลางกายของมนุษย์ทุกคน ถ้าหากว่าเขาเข้าถึงจุดนี้ได้ ทุกคนเปิดช่อง

เดียวกัน ช่อง ๐๗๒ ศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๗ เหนือสะดือ ๒ นิ้วมือ เดี๋ยวก็คิดเหมือนกัน พูดเหมือนกัน ทำเหมือนกัน ต่อไปก็จะได้มีเวลาธรรมกายคือ ทั่วโลกนั่งธรรมะตลอด ๒๔ น. เมื่อซีกโลกหนึ่งสว่าง อีกซีกโลกหนึ่งกำลังค่ำ ก็นั่งธรรมะต่อกันไปเลย เห็นไหม ถ้าหากว่า เอาผู้มีบุญไปโปรดทุกประเทศทั่วโลก ทุ่มชีวิตกันชาติหนึ่ง เดี๋ยวก็ตายแล้ว อย่างนี้ถึงจะใช้ชีวิตคุ้มค่า

๑ เหมือนขว้างความสุข...ไปข้างหน้า

หลวงพ่อนั่งคุยกับเศรษฐี อย่านึกว่าเศรษฐีเขามีความสุขนะ เศรษฐีคุ้นกับการลงทุน เหมือนนักมวยต้องต่อยมวย นักลงทุนต้องลงทุน ได้โครงการนี้มาอิ่มใจได้หน่อยเดียว ทนไม่ไหวต้องเอาไปลงทุนใหม่อีกแล้ว เขาจะกลัวอยู่อย่างคือกลัวเงินอยู่เฉยๆ

เม็ดเงินแต่ละเม็ด ถ้าลงไปแล้วต้องมีเม็ดเงินงอกต่อมา เพราะฉะนั้นสิ่งอะไรที่มองไม่เห็นเป็นรูปธรรม เป็นเม็ดเงินขึ้นมา เขาไม่เอา พอลงทุนไปแล้วไม่ใช่ว่าหมูนะ เมื่อขยายงาน ก็ต้องขยายทีม พอขยายทีมก็ต้องขยายทุน ขยายทุนก็ขยายที่ ขยายที่ก็ต้องขยายดอก ขยายดอกขยายปัญหา

ขยายปัญหาขยายความเครียด ขยายความกดดันไปเรื่อยๆ เป็นอย่างนี้จนหมดเวลาของชีวิต

หลวงพ่อคุยกับเศรษฐีทีไรเห็นเขากลุ้มใจทุกที หลวงพ่อเคยถามมหาเศรษฐีว่า หาเงินเยอะๆ ไปทำไม แปลกจัง เขาตอบไม่ค่อยได้ แต่ถ้าถามว่าหาเงินอย่างไร ตอบเก่งมาก คล่องมาก แต่พูดไปก็บ่นไป กลุ้มไป ดูปนทุกข์อย่างไรก็ไม่รู้ เหมือนขว้างความสุขไปข้างหน้า ในที่สุดก็หมดเวลากันไป ไม่ได้อะไร

เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว มีเศรษฐีระดับหมื่นล้านบอกกับหลวงพ่อว่า ให้แก่ๆ ก่อน แล้วจะเข้าวัดปฏิบัติธรรม ตอนนี้ตายไปแล้ว ไม่รู้ว่าแก่หรือยัง ยังไม่ทันได้นั่งสมาธิเลย ชีวิตมันก็แค่นี้ แป๊บเดียวเท่านั้นเอง

หลวงพ่อก็เจออย่างนี้ มันสู้การศึกษาวิชชาธรรมกายไม่ได้ เพราะฉะนั้นอย่าให้มีความคิดว่า จะสึกดีหรือจะอยู่ดี สึกไปอย่างมากก็ไปมีเมีย แล้วก็มีลูก แล้วก็ได้เลี้ยงลูก ได้กลุ้มกับลูก ได้ดูหลาน ก็เพลินกับหลาน แล้วก็กลุ้มกันไปอย่างนั้นจนกระทั่งหมดเวลากันไป มันก็ได้แค่นี้เอง

หลวงปู่วัดปากน้ำท่านก็ยืนยันว่า ไม่มีวิธีอื่นใดที่จะต่อสู้กับพญามารได้ นอกจากหยุดกับนิ่ง เราจะไปขนรถถัง

ปืนใหญ่ หรือนำขีปนาวุธมาสู้กันก็ไม่ได้ จะเอาเงินไปซื้อก็ไม่ได้ มีวิธีเดียวที่จะสู้กับเขาได้คือ หยุดกับนิ่ง เพราะฉะนั้นเรามาถึงจุดสูงสุดของวิชชาแล้ว พยายามรักษาตรงนี้ไว้ให้ได้ยิ่งกว่าชีวิตนะลูกนะ

“...เงินทองนี้ ทำให้เกิดความโลภ

ความมัวเมา ความลุ่มหลง

ความติด ดังเครื่องผูก

มีภัย มีความคับแค้นมาก

เงินทองนั้นตั้งอยู่ไม่ยั่งยืนเลย...”

ขุ.เถรี.(บาลี) ๒๖/๔๗๑/๔๘๗

๘

หลวงพ่อไม่อยากให้สึกเลย

วันพุธที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

หลวงพ่อไม่อยากให้ใครสึกเลยแม้แต่รูปเดียว อยากให้ศึกษาวิชชาธรรมกายกัน สึกออกไปอย่างมากก็ไปมีลูกมีเมีย ได้เลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย ก็ได้แค่นั้น หลวงพ่อยังนึกไม่ออกว่า จะได้อะไร สุดท้ายก็หมดเวลาของชีวิต ไม่ได้อะไร

พวกเราลูกๆ หลวงพ่อทุกรูปมีบุญมากนะ ที่ได้มีโอกาสศึกษาวิชชาธรรมกาย เพราะฉะนั้นอย่าคิดสึก ถ้าสึกควรเปลี่ยนเป็น "ศ" คิดศึกษาไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม ทุ่มชีวิตศึกษาวิชชาธรรมกายไปเลย มีเท่าไรเรียนรู้ให้หมด ไม่หมดไม่เลิก ตายแล้วกลับมาเกิดใหม่ ศึกษาต่ออีก คิดอย่างนี้สิ! อย่าไปคิดมีลูกมีเมีย ก็ได้แค่ลูกแค่เมีย ไม่วิเศษอะไรเลย หมู หมา กา ไก่ มันทำได้ ใครก็ทำได้ ออกไปข้างนอกเจอคนหาลูกหาเมียเยอะ

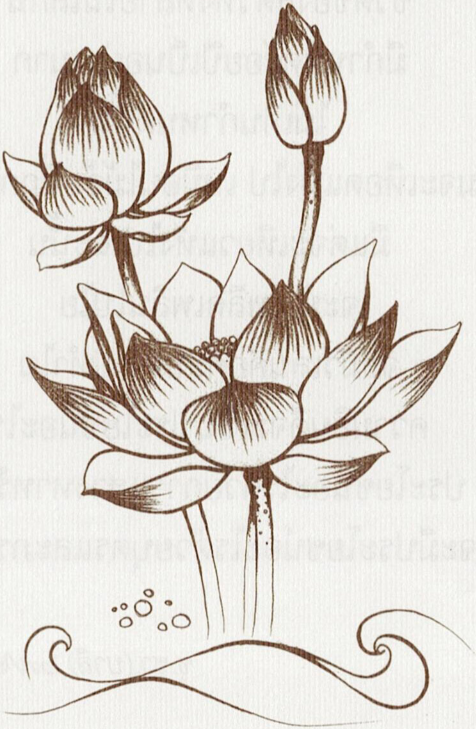
ไม่หานี่สิยาก ศึกษาวิชชาธรรมกายนี่ยาก ทั้งมนุษย์และเทวดาเขาจะกราบไหว้ คอยติดตามคุ้มครองรักษาผู้ที่เข้าถึงวิชชาธรรมกาย ศึกษาวิชชาธรรมกาย **หลวงพ่ออยากให้ลูกทุกรูปซาบซึ้งในวิชชาธรรมกายให้มากๆ พยายามทุ่มชีวิตศึกษาฝึกฝนให้ชำนาญ อย่าเอาหัวใจไปไว้ที่อื่นนะจ๊ะ**

หลวงพ่อนั่งรับแขก หลายท่านบอกว่า สิ่งที่เขาอยากเป็นจริงๆ คือเป็นอย่างที่หลวงพ่อเป็น หรือเป็นอย่างพระอาจารย์ แต่ชีวิตตอนนี้เขาเลือกไม่ได้ เขาถูกเข้าไปอยู่ในคุกแล้ว เหมือนมีเครื่องผูกหย่อนๆ ไว้ แต่จริงๆ เขาอยากเป็นอย่างนี้ เพราะฉะนั้นทุ่มหัวใจฝึกฝนกันนะ

ชีวิตทางโลกไม่ใช่ความสุขที่แท้จริงหรอก อารมณ์ที่เข้าถึงธรรมภายใน มีความสุขละเอียดประณีตมากกว่า เพราะฉะนั้นเราต้องเข้าถึงจุดนี้ให้ได้ ศึกษาให้รู้แจ้ง ฝึกฝนให้ชำนาญ แล้วกลับไปสอนให้ชาวโลกเขามาถึงจุดนี้ให้ได้ หลวงพ่ออยากให้ลูกๆ ทุกรูป มีความคิดอย่างที่หลวงพ่อคิด และอยากให้เป็นอย่างนี้ จะเป็นได้ไหม

ชีวิตของสัตว์ทั้งหลายในโลกนี้
มีกำหนดร้อยปีเป็นอย่างมาก
ไม่เกินกำหนดนั้น
ย่อมจะเหือดแห้งไป เหมือนไม้อ้อที่ถูกตัดแล้ว
มีแต่จะเหี่ยวแห้งไป ฉะนั้น
จะมัวเพลิดเพลินไปไย
จะมัวเล่นคึกคะนองไปทำไม
ความยินดีจะเป็นประโยชน์อะไร
ประโยชน์อะไรด้วยการแสวงหาทรัพย์
จะมีประโยชน์อะไรด้วยบุตรและภรรยา

ขุ.ชา.(บาลี) ๒๗/๒๐๖๒/๔๑๕

๙

ผ้าสีสุดท้าย ๒

วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

เรามาถึงภาวะอันสูงสุดแล้ว เพศสุดท้ายของการเวียนว่ายตายเกิดคือเพศพระ อาชีพสุดท้ายของชีวิตในการเวียนว่ายตายเกิดก็อาชีพพระ คนจน คนรวย พระราชา มหากษัตริย์ พระเจ้าจักรพรรดิ ตอนสุดท้ายออกบวชหมด สวมเครื่องแบบชุดสุดท้ายในสังสารวัฏที่คงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ชุดพระผ้าสีสุดท้าย สีทอง ไม่มีสีทองก็เอาสีใกล้ๆ ทอง หรือน้อยกว่าทองเรื่อยไป คือสีที่เทียบกับสิ่งที่มีคุณค่าและมูลค่าสูง

เครื่องแบบชุดสุดท้าย ชุดที่มนุษย์และเทวดากราบไหว้บูชา ยินดีต้อนรับ มีของก็อยากให้ ให้แล้วก็มีความสุข

เครื่องแบบชุดสุดท้ายทันสมัยอยู่เสมอ ออกแบบครั้งเดียวใช้ชุดนี้มาสองพันกว่าปี ผู้ต้นคิดคือพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ผู้ออกแบบคือพระอานนท์ เป็นชุดที่จัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพราะผู้รู้เป็นคนจัด และไม่ใช่ว่าไปเจอสีนี้อยู่โคนไม้ หยิบเอามาห่มก็ไม่ได้ อย่างนั้นเขาเรียกว่า ห่อตัว ต้องมีพิธีกรรมสืบทอดกันยาวนานกว่าสองพันปี จึงจะได้ครองชุดนี้ได้ เพราะฉะนั้นควรภูมิใจในชุดนี้ให้ดี อย่าไปเปลี่ยนผ้า เปลี่ยนแปลงจิตใจดีกว่า ถ้าใครครองผ้าชุดนี้แล้ว แนะนำเขาไปเลย **อย่าเปลี่ยนแปลงชุดเด็ดขาด เพราะเป็นชุดที่เหมือนพระธรรมกายในตัว เป็นชุดที่ทำให้เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานแล้ว**

ชุดหลากสี มีเงื่อนไขต้องทำมาหากิน มีพันธะของชีวิต มีเครื่องกังวล มีเครื่องผูกหย่อนๆ ผูกให้พัวพันตลอดเวลาเลย ไม่เป็นอิสระ ไม่มีเวลาว่างที่จะมาศึกษาธรรมปฏิบัติ แต่ชุดนี้ไม่มีพันธะของชีวิต ไม่มีภาระเครื่องกังวล ปฏิบัติธรรมได้เต็มที่ เพราะฉะนั้นตอนไหนมีความรู้สึกว่าท้อแท้ ท้อถอย อยากจะลาสิกขาละก็ ให้นึกถึงคำพูดที่หลวงพ่อพูดวันนี้ไว้เยอะๆ แล้วเตือนๆ กันเอาไว้ให้ดีว่า เรากำลังจะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ชุดนี้เท่านั้นถึงจะไปถึงที่สุดแห่งธรรมได้ ชุดอื่นไปยากเพราะมีเครื่องกังวล

๏ ทรงผมทรงสุดท้าย

ทรงผมทรงสุดท้ายหลังจากจัดกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็คือทรงนี้ แต่ที่ยังจัดไม่เสร็จ เดี๋ยวสั้น เดี๋ยวยาว เดี๋ยวหยิก เดี๋ยวเหยียด เดี๋ยวปิดหน้า เดี๋ยวเปิดหน้า เดี๋ยวถักเปีย เดี๋ยวตัดเปีย สารพัดทรงอะไรก็ไม่รู้ นั่นยังจัดไม่เสร็จ ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดกันอีกนาน แต่ทรงนี้เดือนหนึ่งหวี ๒ ครั้งเท่านั้น หวีที่ไม่มีซี่ คมกริบ คือ มีดโกน นี่เป็นทรงผมทรงสุดท้ายในสังสารวัฏ

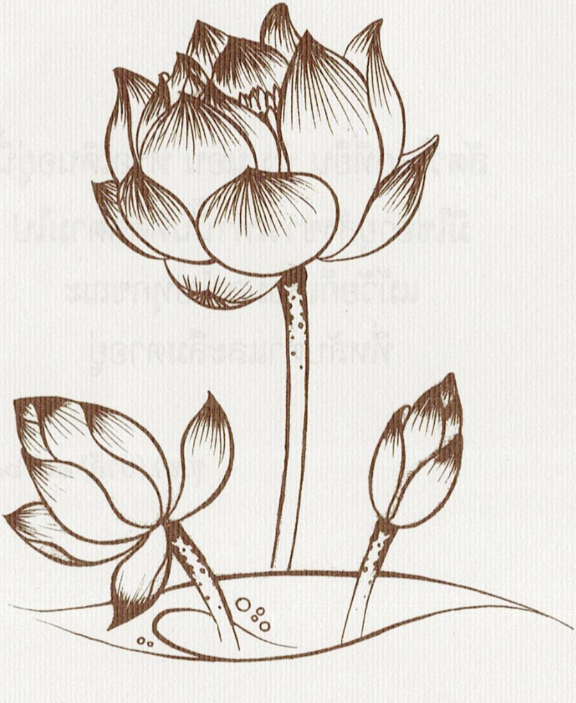
๏ สภาพใจที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม

สภาพใจที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ต้องเป็นสภาพใจที่ไร้กังวล ไม่ติดในคน สัตว์ สิ่งของ เยือกเย็นเป็นนิตย์ สะอาด บริสุทธิ์ ผ่องใส มีความสุขตลอดกาล ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใด มีความรู้สึกไม่ต้องการอะไรเลย แค่อาสนะ ๑ ผืน ที่นั่งแคบๆ ไม่เกิน ๑ ตารางเมตร ที่นอนไม่เกิน ๒ ตารางเมตร อาหารแค่กันตาย รสชาติไม่คำนึงถึง แล้วก็ไม่ยินดียินร้ายอะไร ไม่ว่าใครจะกระทุ้งกระแทกแค่ไหน ก็ไม่กระทบกระเทือน ใจนิ่งเฉย รู้สึกสดชื่นตลอดเวลา และเวลาเราดูอะไรก็สักแต่ว่าดู

ไม่มีความรู้สึกพัวพัน ผูกพัน นั่นแหละเป็นสภาพใจที่เหมาะสมที่จะไปที่สุดแห่งธรรม

สัตว์โลกที่ยืน นั่ง นอน หรือเดินอยู่นี้
มิใช่อายุสังขารเท่านั้นที่ติดตามไป
แม้วัยก็เสื่อมลงไปทุกขณะ
ที่หลับตาและลืมตาอยู่

ขุ.ชา.(บาลี) ๒๗/๖๑๒/๑๔๗

๑๐

ภาพสุดท้าย

วันพุธที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๙

ถ้าจะเรียนวิชชาธรรมกายให้ดี ๕ ปีแรก ตั้งแต่วันที่เป็นนักบวช ต้องไม่ไปเกี่ยวข้องกับทางบ้าน คือต้องตัดขาดกันเลยจากหมู่ญาติ เพื่อนฝูง สิ่งภายนอก สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อต่างๆ ทั้งหมดเลย เพราะว่าเป็น ๕ ปีแห่งการฝึกฝน ใจเรายังไม่มั่นคง

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกำหนดเอาไว้ พระนวกะต้อง ๕ ปี ไม่ควรให้กลับไปเยี่ยมโยม เพราะยังไม่มีอะไรไปโปรดโยม มีแต่โยมจะโปรดมากกว่า เดี๋ยวโยมก็เทศน์โน่นเทศน์นี่กลับคืนมาเสียอีก เพราะฉะนั้น ๕ ปีนี้ต้องอยู่ในความดูแลของพระอาจารย์ พระอุปัชฌาย์อาจารย์ แม้แต่โทรศัพท์ก็ไม่ควรติดต่อ

๏ สื่อ...อันตราย

ยุคนี้การทำธุรกิจต่างๆ มีการแข่งขันกันสูงมาก สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ ทีวี วิดีโอ วิทยุ หรืออะไรต่างๆ ผลิตออกมาต้องเอาใจตลาด ต้องขายให้ได้ เมื่อต้องแข่งขันกันในยุคที่กามกำเริบ เขาก็นำภาพที่ทำให้เกิดความร้อนอกร้อนใจ นำเรื่องของกามเดินหน้า เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ ในขณะที่ลูกเณรยังอยู่ในวัยหนุ่ม ยังเป็นปุถุชนอยู่ มีเลือดมีเนื้อ มีความหิวกระหาย มีความอยากสารพัดอัดแน่นเต็มไปหมดในวัยนี้ เพราะฉะนั้นมันระเบิดง่าย ถ้าคลุกคลีกับสิ่งเหล่านี้ พอตาเห็นเข้า ใจมันจะคิดปรุงแต่ง กำลังนึกถึงองค์พระอยู่ดีๆ หลุดไปเลย ฟุ้งซ่านไปเลย เพราะฉะนั้นถ้าจะให้ดี ๕ ปีนี้ต้องหลีกเลี่ยงจากสื่อเหล่านี้นะลูกนะ

๏ ดอกไม้พระอริยะ

ดอกไม้พระอยู่ในป่าช้า ดอกไม้ชาวโลกอยู่ในแจกัน อยู่ในบาร์ในคลับ เขาดูแล้วสวย สบายใจ แต่ดอกไม้พระดูแล้วสบายใจ สดชื่น ต้องไปดูในป่าช้า เห็นซากศพ หนอน แมลงกำลังไต่ยั้วเยี้ยแทนแมลงภู่ เต็มไปหมดเลย ดูแล้วหายกลุ้ม

คลายจากความกำหนัดยินดีต่างๆ กระทั่งได้บรรลุธรรม สมัยพุทธกาลเขาทำกันอย่างนี้นะ

๑ ภาพสุดท้าย

พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ๓ สิ่งนี้ให้อยู่ในใจ ให้เป็นที่พึ่งยามว้าเหว่ ยามเหงา ซึม เครียด เบื่อ กลุ้ม และเป็นเครื่องระลึกนึกถึงตลอดเวลา นึกถึงท่านจะได้ชื่นอกชื่นใจ มีอยู่ ๓ สิ่งแค่นี้ที่ดีที่สุดในโลก

ถ้าทั้งวันทั้งคืนลูกเณรมีพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ อยู่ในใจอย่างนี้ ไม่ช้าหรอก ไม่กี่วันจิตต้องละเอียดแล้วพรึบเข้าไปสู่ภายใน สว่างโล่งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับองค์พระธรรมกาย เราเป็นพระ พระเป็นเรา เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันยิ่งกว่ารสเปรี้ยวในมะนาว รสหวานในน้ำตาล ตอนนี้อานุภาพจะเกิดขึ้นแล้ว สิ่งที่ไม่เคยเห็นก็จะเห็น สิ่งที่ไม่เคยรู้ก็จะรู้ สิ่งที่เคยสงสัยก็จะหายสงสัยไปตามขั้นตอน

กว่าจะมาเป็นสามเณรนั่งต่อหน้าหลวงพ่อได้ เป็นกันมาแล้วสารพัด เป็นพระราชามหากษัตริย์ เศรษฐี มหาเศรษฐี ยาจก วนิพก เป็นมาหมด แต่ตอนสุดท้ายก็จะมาเป็นพระเป็นเณรเรื่อยมา

ภาพพระ ภาพสุดท้ายของโลก หลังจากภาพสวมมงกุฎ ถือคทาว่าราชการ เหนื่อยแทบตาย จะถูกแย่งชิงราชสมบัติอยู่ตลอดเวลา กระทั่งมาเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี ผู้ครองเรือน รบกับลูกเมียสารพัด เดี๋ยวภาพเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน เป็นเปรต เป็นอสุรกาย วนกันไปวนกันมา แต่ภาพสุดท้ายคือภาพนี้ ภาพที่นุ่งห่มผ้ากาสายะ เป็นภาพที่เทวดา ผู้รู้ บัณฑิต นักปราชญ์ทั้งหลายกราบไหว้บูชา

ภาพนี้ไม่ได้เกิดขึ้นง่ายๆ กว่าจะมาอยู่ตรงนี้ได้ ต้องสร้างบารมีมามากมาย ตอนนี้ลูกเณรมาอยู่ในภาวะอันสูงสุดแล้ว ภาพสุดท้าย เพศสุดท้ายของการเวียนว่ายตายเกิด อย่าไปเริ่มต้นใหม่อีกนะ อย่าไปเปลี่ยนแปลงเป็นภาพกางเกงล่ะ

คนนุ่งกางเกงเขาไหว้ผู้ที่นุ่งสบง ที่มีผ้าเยอะไหว้คนที่มีผ้าน้อย ไหว้คนมีผ้า ๓ ผืน คนที่นุ่งผ้าที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไหว้คนที่ผ้าไม่เปลี่ยนแปลง ที่สวมใส่ผ้าหลากสีกราบไหว้บูชาผู้ที่มีสีเดียว

ผ้าผืนสุดท้าย สีเดียว เหมือนทองคำแห่งความบริสุทธิ์ ทองไม่กลัวไฟ ใครสวมชุดนี้ไม่กลัวความทุกข์ยากลำบาก ยิ่งเจอความทุกข์ยากลำบากเท่าไร ยิ่งสุกใสเหมือนทองที่เจอ

ไฟยิ่งใสยิ่งสว่าง ผ้าผืนนี้มีตบะอยู่ในตัว ใครสวมชุดนี้แม้กิเลสอาสวะจะทุบจะถอง ดิน แดด ลม ฝน ทนได้ทุกอย่าง

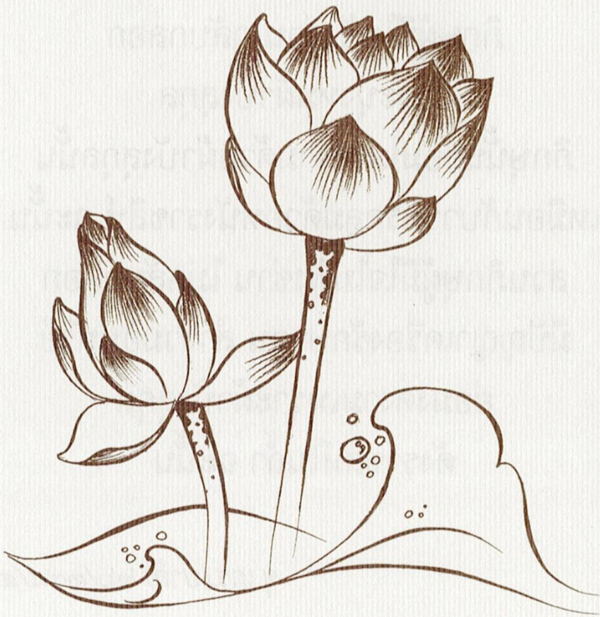
ช่างทองเขายืดทองเส้นนิดเดียว เล็กเท่าเส้นผม บาทหนึ่งยืดได้ยาวเป็นกิโลเมตร ไม่ขาดตอนเลย ผ้าผืนนี้ก็เช่นเดียวกัน เป็นหนทางแห่งความดีที่ยาวไม่มีที่สิ้นสุด สีทองเป็นสีแห่งความบริสุทธิ์ ทองคำนอกจากมีมูลค่าแล้วยังเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ทองน้ำหนัก ๑ บาท ช่างทองนำมาทุบแบนๆ ตีเป็นแผ่นทองคำเปลว ไปติดที่ไหนก็มีคุณค่า แล้วแปลกที่ทุกประเทศทั่วโลก เขาไม่นำรัตนชาติอย่างอื่นมาตีเป็นราคาที่รักษาคุณค่าของทรัพย์หรือเงินตรานะ แต่เขาใช้ทองคำ

แล้วผู้ที่จัดหัวไม่เสร็จไหว้ผู้ที่จัดหัวเสร็จแล้ว ไปดูเถอะทั่วโลก จัดทรงผมบนหัวไม่เสร็จสักที เดี๋ยวสั้น เดี๋ยวยาว เดี๋ยวหยิก เดี๋ยวยืด กลับไปกลับมา ของเราใช้มีดโกนเป็นหวีทีเดียว เพราะฉะนั้นควรภูมิใจทรงผมทรงสุดท้ายที่ทันสมัย

ลูกเณรมาอยู่ในภาวะอันสูงสุดแล้ว ผ้าสีสุดท้าย ผมทรงสุดท้าย นี่คือภาพสุดท้าย อย่าให้หลุดไปจากร่างกายนี้นะ

ภิกษุผู้มีใจฟุ้งซ่าน กลับกลอก
ถึงจะนุ่งห่มผ้าบังสุกุล
ภิกษุนั้นย่อมไม่งดงามด้วยผ้าบังสุกุลนั้น
เหมือนกับวานรคลุมด้วยหนังราชสีห์ ฉะนั้น
ส่วนภิกษุผู้มีใจไม่ฟุ้งซ่าน ไม่กลับกลอก
มีปัญญาเครื่องรักษาตน สำรวมอินทรีย์
ย่อมงดงามเพราะผ้าบังสุกุล
ดังราชสีห์ในถ้ำ ฉะนั้น

ขุ.เถร.(บาลี) ๒๖/๓๙๘/๔๐๙

๑๑

ไกลวัด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๐

พระเดชพระคุณหลวงพ่อให้โอวาทพระภิกษุเปรียญธรรมประโยคสูง ที่มากราบลาเพื่อไปเข้าร่วมอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง ร่วมกับพระภิกษุวัดอื่นๆ ที่วัดสร้อยทองพระอารามหลวง เป็นเวลา ๑ เดือน ว่า

ปีนี้หลวงพ่อหวังว่าจะได้ดังใจ คือลูกทุกรูปสามารถสอบบาลีสนามหลวงได้ยกชั้น ที่จริงการสอบธรรมวินัยของลูกทุกรูป หลวงพ่อว่าไม่น่าจะยาก เพราะเรารักเส้นทางนี้ มีพระนิพพานเป็นอารมณ์ มุ่งจะทำพระนิพพานให้แจ้ง และไปที่สุดแห่งธรรม เราเรียนด้วยชีวิตเลือดเนื้อ ด้วยจิตวิญญาณและเยื่อในกระดูก เรียนเพื่อนำมาใช้จริงๆ เมื่อเราเรียนด้วยฉันทะเช่นนี้ หลวงพ่อเชื่อว่าเราทำได้ แม้เราจะมีภารกิจมากมาย ต้อง

สอนหนังสือ ต้องทำกิจกรรมร่วมกันก็ดี ส่วนกิจวัตรคือ การสวดมนต์ไหว้พระ ทำภาวนา นั่นเป็นอาชีพของเราอยู่แล้ว

หลวงพ่อว่า การเรียนและการสอบให้ได้ยกชั้นอยู่ในวิสัยที่ลูกหลวงพ่อทุกรูปจะทำได้ ขึ้นอยู่กับว่าเราให้โอกาสกับตัวเราเองศึกษาเต็มที่แค่ไหน โดยภูมิปัญญา กำลังบารมีประกอบกับความเพียรของพวกเราทุกรูปอยู่ในวิสัยที่สามารถทำได้ ไม่ยากเย็นอะไร

การศึกษาพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเรียนเพื่อนำมาใช้ทดสอบตนเองว่าเรียนรู้ได้แค่ไหน เพื่อที่จะนำความรู้นั้นมาสอนตัวเอง ให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบวช ต่อไปวัตถุประสงค์ของการศึกษาพระธรรมวินัยจะเปลี่ยนไปทั่วสังฆมณฑล จากที่เรียนไปเพราะว่าจำต้องเรียนบวชมาแล้วไม่รู้ไปไหน เขาให้เรียนก็ต้องเรียน ไม่เรียนก็อยู่วัดไม่ได้ หรือเรียนรู้ในระดับหนึ่งเพื่อเป็นฐานไปเรียนต่อทางโลก ก็เปลี่ยนมาเรียนแบบลูกหลวงพ่อ คือเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเป็นนักบวช นี่คือบุญใหญ่ของลูกทุกรูปที่จะทำให้เกิดการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงความนึกคิดทางการศึกษาพระธรรมวินัยทั่วสังฆมณฑล

จากจุดเล็กๆ ของเราที่สอบได้ยกชั้น จะขยายผลอันยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต เหมือนกับก่อนจะเขียนหนังสือได้เต็มหน้า ก็เริ่มจากจุดเล็กๆ ที่เราจรดปลายปากกา

โลกแล้วแต่เราว่าอยากจะให้ไปในทิศทางใด เราจะให้ทิศทางของพระพุทธศาสนาไปทางไหนก็แล้วแต่เรา เราอยากจะให้พุทธศาสนาเป็นสรณะ เป็นที่พึ่งต่อชาวโลกได้อย่างแท้จริง เราก็ต้องตั้งใจศึกษากันอย่างเต็มที่ ให้ผลของการสอบนั้นปรากฏออกมาว่า เราสอบได้ยกชั้น จากจุดเล็กๆ ตรงนี้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต

เพราะฉะนั้น **ยามใดที่มีความรู้สึกว่าเหนื่อย ให้นึกถึงคำพูดของหลวงพ่อ เหนื่อยล้าได้แต่อย่าท้อ เหนื่อยล้านี่หลวงพ่อเห็นใจ แต่เราท้อไม่ได้ จะต้องไปถึงที่หมายให้ได้ ให้นึกเสมอว่า หลวงพ่อไปอยู่ตรงนั้นด้วย ร่วมติว ร่วมเรียนรู้พระธรรมวินัยควบคู่กับลูกๆ ทุกรูป เอาหัวใจ วิญญาณและความปรารถนาดีของหลวงพ่อติดไปด้วย เอาไปสวมใส่อยู่ในใจ ไปร่วมเรียนร่วมสอบด้วย**

๑ ข้อวัตรปฏิบัติ

ข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ อย่าได้ทอดทิ้ง แม้ว่าจะห่างไกลจากหลวงพ่อ ห่างไกลจากหมู่คณะ เราตกเป็นเป้าสายตาของมนุษย์และเทวดาทั้งหลายตลอดเวลา ๒๔ น. ทั้งเพื่อนสหธรรมิกที่พักอยู่ตึกเดียวกัน พระอาจารย์ที่มาสอน ผู้ปกครองที่เราไปอยู่อบรม รวมทั้งสาธุชนที่นั่น ดูเราอยู่ตลอดเวลา แล้วที่สำคัญ เราดูตัวของเราเอง

ถ้าอยากให้ชาวโลกเข้าถึงสันติสุข อยากให้พระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งให้แก่ชาวโลก อยากให้ประเทศไทยเป็นหลักของพระพุทธศาสนา อยากให้เพื่อนสหธรรมิกมีกำลังใจที่จะเป็นนักบวช และอยากเห็นสาธุชนมีความปีติที่ได้ทำบุญกับเนื้อนาบุญ ให้ลูกรักษาข้อวัตรปฏิบัติของเราไว้ให้เคร่งครัด แต่อย่าถึงกับเคร่งเครียดไปอวดเคร่งกับเขาก็ไม่ใช่ ให้ทำอย่างมีความสุขในการประพฤติข้อวัตรปฏิบัติของเรา มีความสุขกับการสวดมนต์ไหว้พระ ทำภาวนา และรักษาสิกขาบทต่างๆ ไม่ให้บกพร่องเลย

คนเราถ้าหากทำอะไรที่ไม่ฝืนใจ ทำแล้วมีความสุข แต่เราจะรู้สึกเป็นทุกข์ถ้าฝืนใจ ข้อวัตรปฏิบัติของเรา ถ้าหากเราปฏิบัติเพื่อจะขัดเกลา กลั่นกรองจิตใจเราให้สะอาดบริสุทธิ์

ให้ได้บรรลุมรรคผลนิพพานแล้ว มันเป็นความสุขและนำมาซึ่งความปีติยินดี เพราะฉะนั้นเราไม่ได้ฝืนใจทำ เมื่อเราทำอย่างนี้เป็นกิจวัตร เพื่อนสหธรรมิกเห็นแล้วก็จะเกิดความเกรงใจและเกิดกำลังใจ

ในใจลึกๆ ของเพื่อนสหธรรมิก ที่มาร่วมศึกษาและร่วมพำนักอยู่ที่ตึกเดียวกัน เขาก็อยากเห็นเนื้อนาบุญเหมือนกัน อยากเห็นนักบวชในยุคนี้ มีชีวิตและจิตวิญญาณของนักบวชอย่างแท้จริง ไม่ใช่มีเฉพาะในสมัยพุทธกาลที่ได้ศึกษาร่ำเรียนมาในพระไตรปิฎกเท่านั้น เขาเห็นแล้วจะได้เกิดกำลังใจให้บวชต่อไปได้อีก

ถ้าหากว่าลูกของหลวงพ่อทุกรูปทำได้อย่างนี้ บุญใหญ่ก็จะเกิดขึ้นกับเราก่อน กำลังใจเกิดขึ้นกับเพื่อนสหธรรมิก เราจะยกสังฆมณฑลให้สูงขึ้น ญาติโยมก็สมหวังที่ได้ทำบุญกับเนื้อนาบุญ พระพุทธศาสนาก็จะเป็นที่พึ่งแก่ชาวโลก ทุกสิ่งเกี่ยวพันกันไปหมดเลย เหมือนกับการรดน้ำที่โคนต้นไม้เพียงขันเดียวมีผลไปถึงลำต้น กิ่ง ก้าน ใบ ดอก ผล นกกา รุกขเทวา ตลอดจนกระทั่งช่วยสร้างบรรยากาศร่มเย็น ให้เกิดขึ้นแก่โลก

๑ ร้านหนังสือ

ในร้านหนังสือ เราต้องมีวิจารณญาณแยกแยะให้ดี เพราะมีทั้งหนังสือที่ชวนให้ใจเราตกต่ำ พวกนุ่งชั่วห่มชั่วมีมากมาย และที่เขียนเรื่องราวไม่ควรอ่านก็มาก ความรู้เหล่านี้ไม่เกิดประโยชน์ อย่าไปอยากรู้ อยากศึกษา แค่เราคิดหรือเดินผ่านเท่านั้น เห็นแล้วเกิดความยินดี ตัวเสนียดก็เข้ามาเสน่ห์ก็หายไป

หากจะเรียนรู้หนังสือพวกนี้ ให้ไปศึกษาพระธรรมวินัยให้แตกฉานเสียก่อน พิสูจน์แล้วจนกระทั่งเราเห็นว่าคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นไม่มีอะไร เราเรียนรู้หมดแล้ว ถูกหมดแล้ว จึงค่อยมาเรียนโลกียะ เพราะฉะนั้น **อย่าได้กล้ำกรายไปตามร้านหนังสือต่างๆ เหล่านั้น เพราะเห็นแล้วมันร้อน เอามาอ่านก็ร้อน ทำไม่ได้ก็ร้อน**

ตอนนี้ลูกหลวงพ่อต้องถือว่าเป็นผู้ใหญ่ทั้งหมด เพราะมาเรียนเปรียญธรรมเอกกันแล้ว แม้อายุของเราจะยังไม่มากก็ตาม แต่เป็นผู้หลักและเป็นผู้ใหญ่ที่เป็นกำลังใจของชาวโลก ขนาดผู้หลักผู้ใหญ่ในทางโลกยังต้องมากราบมาไหว้เรา เพื่อให้เกิดเป็นบุญต่อบุญติดตัวไปในภพเบื้องหน้า เพื่อที่เขาจะได้มีโอกาสมาบำเพ็ญบุญ

ที่เขากราบไหว้ เขาไม่ได้มองที่อายุ แต่มองถึงคุณธรรม ธรรมะภายใน เพราะฉะนั้นอย่าเพลี่ยงพล้ำในสิ่งเหล่านี้ และอย่าให้ใจแปดเปื้อนได้ ให้เตือนตัวเองดีที่สุด แต่ถ้าเผลอให้ช่วยกันเตือน ถ้าได้รับคำเตือน อย่าโกรธ อย่าขุ่นมัว รีบลดละเลิกเสีย ทิ้งไปเลยและก็ขอบคุณคนที่มาเตือน แต่ดีที่สุดอย่าไปทำอย่างนั้น เพราะเรากำลังจะเป็นที่พึ่งให้ทั้งมนุษย์และเทวา กำลังจะยกย่องพระพุทธศาสนา

๑ เด็ดดอกไม้สะเทือนถึงดวงดาว

รักษาสุขภาพให้แข็งแรง เพราะเราต้องอาศัยความแข็งแรงของร่างกาย จิตใจจึงจะแจ่มใส ในการศึกษาพระธรรมวินัย ดูแลตัวเองให้ดี อย่าให้เจ็บป่วยไข้ จะไปไหนก็ตามให้ความเคารพต่อสถานที่ ต่อครูบาอาจารย์ ต่อผู้ปกครองที่นั่นให้ดี

การวางรองเท้า หรือข้อวัตรปฏิบัติต่างๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของเรา อย่าลืมนะ รักษาตรงนี้ไว้ ใช้เวลาแค่ ๑ นาที แต่ผลมันยิ่งใหญ่ แค่เราก้มลงไปจับรองเท้าให้มาเรียงชิดกัน ปล่อยมือแล้วก็ยืนขึ้น ความมีระเบียบก็เกิดขึ้น ความสบายตาสบายใจเกิดขึ้นกับทุกคนที่ได้เห็น ความชื่นชมเกิดขึ้นในใจเขา แล้วความเคารพนับถือก็ตามมา ดูสิ! ไม่น่าเชื่อเลยนะ ไม่ได้เสีย

เงินอะไรเลย แต่เราสร้างความนับถือเกิดขึ้นในใจเขาได้ ใจเขาที่สับสนจะถูกจัดให้เป็นระเบียบ เหมือนของที่ถูกจัดเอาไว้อย่างดีในห้องอย่างนั้น

ใจที่มีระเบียบ คือใจที่มีพลัง ความบริสุทธิ์ของใจเกิดขึ้น ความชื่นชมชื่นใจของผู้ที่ได้พบเห็นตามมา ตามด้วยความเคารพนับถือยกย่องว่า คนที่วางรองเท้าอย่างนี้เป็นผู้มีคุณธรรม เกิดความเคารพในคุณธรรม แล้วจะเกิดการเอาอย่าง ผลสะท้อนถึงพระพุทธศาสนา แค่เราจัดรองเท้าแค่นั้นยังส่งผลอันยิ่งใหญ่ สิ่งที่เรากระทำทุกอย่างกระทบไปถึงชาวโลกหมด จากโลกถึงจักรวาลถึงดวงดาว อย่านึกว่าสิ่งที่เราทำทั้งต่อหน้าและลับหลังจะไม่มีผลต่อส่วนรวม

เมื่อไปอยู่ที่ไหนก็ให้ช่วยปัดกวาดเสนาสนะให้ดี อย่าอยู่แบบโรงแรม ให้อยู่แบบอาราม เป็นความสุขใจของเราที่เราจะได้รับอากาศที่บริสุทธิ์ นำสิ่งที่บริสุทธิ์เข้ามาในร่างกายของเรา ซึ่งจะต้องอาศัยมาสร้างบารมี ถ้าอากาศนั้นผ่านจากหยากไย่หยากเยื่อสิ่งสกปรก ก่อนจะมาถึงจมูกเรา แล้วเข้าไปในร่างกายของเรา ซึ่งเป็นร่างกายอันบริสุทธิ์ เราจะปล่อยให้สิ่งไม่บริสุทธิ์เข้ามาในร่างกายอันบริสุทธิ์ของเราได้อย่างไร เพราะฉะนั้นปัดกวาดเช็ดถูให้สะอาดทั้งตอนอยู่และตอน

กลับมา ก่อนส่งมอบเสนาสนะให้เขา ก็ต้องให้สะอาดเรียบร้อยเป็นระเบียบ

ก่อนกลับก็ไปกราบขอบพระคุณผู้ปกครองที่อนุเคราะห์ให้สถานที่อยู่ที่อาศัย ให้ขบฉัน ให้ความสะดวกต่อการศึกษาพระธรรมวินัย ทั้งพระอาจารย์ก็กล่าวขอบพระคุณท่าน แล้วก็ปวารณาต่อท่านว่า มีอะไรที่จะเรียกผมให้มารับใช้ก็เรียกได้ อย่างนี้เป็นภาพที่งดงาม ไปอยู่ที่นั่นให้ท่านสบายใจและจากมาก็ให้ท่านคิดถึง

เมื่อจะเรียนวิชาความรู้จากพระอาจารย์ก็ให้ศึกษาด้วยความเคารพ ให้ท่านมีความสุขที่สอนพวกเราและไม่ลืมพวกเราเลย ให้เราเป็นนักเรียนที่โลกต้องการ เป็นนักเรียนในอุดมคติของท่าน ที่ท่านเห็นแล้วชื่นอกชื่นใจ

เมื่อพระอาจารย์ให้ความรู้ไปแล้วก็นำมาศึกษา มาทบทวน เวลาท่านซักถาม ตอบท่านได้ ท่านก็ชื่นใจ อะไรที่เราไม่รู้ก็ซักถามท่านด้วยความเคารพ ด้วยความอยากรู้จริงๆ ท่านก็จะได้มีกำลังใจ มีความสุข

ความสุขของครูอยู่ที่ได้สอน สอนแล้วลูกศิษย์ได้รับความรู้นั้นเหมือนเป็นตัวแทนของครู ให้เรียนด้วยความสนุก

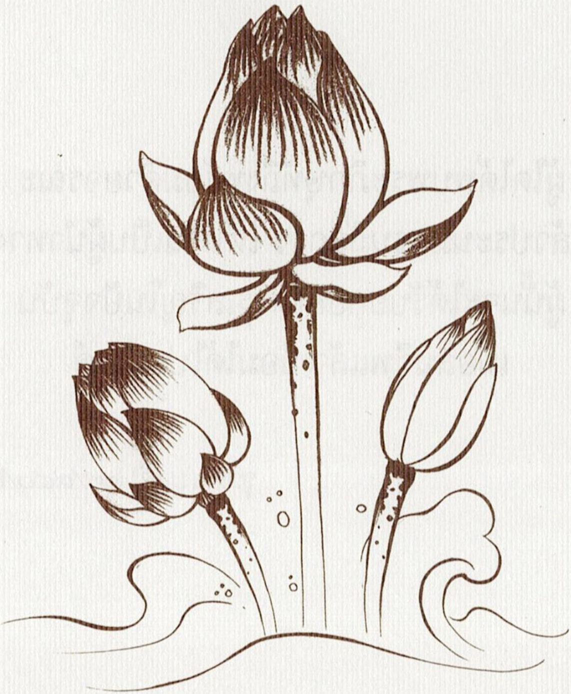
สนาน เวลาเข้าไปในห้องเรียนให้สดชื่นแจ่มใส อย่าไปนั่งเป็นต้นสนที่ถูกลมพัดโบกโบยไหวโอนเอนไปมา อย่างนั้นไม่เอานะ

เราต้องให้กำลังใจกับพระอาจารย์ผู้สอน ผู้สอนเวลาเห็นนักเรียนสดใส กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาในการเรียน เหมือนเข้าไปในสวนดอกไม้เห็นลมพัดใบไม้ดอกไม้ สดชื่น มีความปลื้มปีติยินดี สมกับที่ท่านอุตสาห์เหน็ดเหนื่อยเตรียมการเรียนการสอนอย่างดีเพื่อมาสั่งสอนเรา เราก็ควรจะให้ความสุข ความสดชื่นตอบแทนท่านไป หลวงพ่ออยากให้ลูกหลวงพ่อเป็นอย่างนี้ ถ้าได้อย่างนี้หลวงพ่อก็ดีใจ

เพราะฉะนั้น เวลาเดือนกว่าที่ต้องไปอบรมบาลีก่อนสอบ ให้ลูกทุกรูปปฏิบัติตามโอวาทที่ให้ไว้ในวันนี้ และให้คิดเสมอว่า หลวงพ่อไปอยู่ตรงนั้น ไปร่วมเรียน ร่วมติว ร่วมสอบกับลูกทุกรูปด้วย หวังว่าในการสอบคราวนี้ หลวงพ่อคงจะมีรอยยิ้มปรากฏบนใบหน้า มีหัวใจที่เบิกบาน หูหลวงพ่อคงจะได้ยินได้ฟังข่าวอันเป็นมงคลว่า ลูกทุกรูปสอบได้ยกชั้นหมดเลยนะจ๊ะ

ผู้ใดได้พบพระภิกษุที่ถึงพร้อมด้วยจรณะ
แล้วประนมกรนมัสการ ให้ท่านเป็นผู้นำทาง
ผู้นั้นจะได้รับยกย่องสรรเสริญในปัจจุบัน
เมื่อสิ้นชีพแล้ว ย่อมได้ไปสวรรค์

ขุ.ชา.(บาลี) ๒๗/๙๔๐/๒๐๖

๑๒
ทุกสิ่งในโลก...เป็นไปได้

วันเสาร์ที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ชาวโลกส่วนใหญ่กว่า ๙๐ เปอร์เซ็นต์ จะมีคำอยู่คำหนึ่งติดอยู่ในใจคือคำว่า "เป็นไปไม่ได้" ทุกอย่างในโลกเป็นไปไม่ได้ พอบอกจะทำอย่างนี้ก็บอก "เป็นไปไม่ได้" จะทำอย่างนั้นไม่ได้ บอก "ไม่ได้" ก่อนเลย

แต่เชื่อไหม ในขณะที่ชาวโลกมีคำว่า "เป็นไปไม่ได้" ยังมีคนอีกจำนวน ๑ เปอร์เซ็นต์ของโลกที่เชื่อว่า "มันเป็นไปได้" **ทุกอย่างในโลกนี้ถ้าเราอยากจะทำ ต้องเป็นไปได้ อยากเป็นธรรมกาย เป็นได้ อยากเป็นอะไรก็เป็นได้ทั้งนั้น และโดยเฉพาะสิ่งใดก็ตามที่ศึกษาค้นคว้ามาเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลก แม้มีอุปสรรคยิ่งใหญ่ไพศาลแค่ไหนก็ตาม หลวงพ่อว่า สิ่งนั้นเป็นไปได้**

ดูอย่างพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นมาเพื่อตรัสรู้ เพราะพระองค์ทรงเชื่อว่า คนเราสามารถที่จะแสวงหาทางพ้นทุกข์ได้ ซึ่งในขณะนั้นทั่วโลกไม่มีความคิดชนิดนี้ แต่พระองค์เชื่อว่าเป็นไปได้ ทางแห่งความพ้นทุกข์ ทางแห่งความดับทุกข์จะต้องมีอยู่ จึงได้เสด็จออกจากพระราชวังเพื่อไปแสวงหาทางพ้นทุกข์ แล้วในที่สุดพระองค์ก็ทรงค้นพบและตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

โรเบิร์ต กอดดาร์ด บิดาแห่งวิทยาการจรวด ชาวอเมริกัน เขาเชื่อว่าจะมีจรวดวิ่งไปในอากาศได้ ในขณะที่โลกทั้งโลกไม่มีใครเชื่อ และความเชื่อของคนคนหนึ่งนี้เอง จึงทำให้มีจรวดเกิดขึ้นได้ จากความเชื่ออันเป็นจุดเริ่มต้น ก็เกิดการทดลองอย่างง่ายๆ ครั้งแรกไปได้นิดหน่อย ต่อมาก็มีการพัฒนาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ในที่สุดก็มีจรวดเกิดขึ้นมาได้

วิลเบอร์ และออร์วิล ไรท์ สองพี่น้องชาวอเมริกันเชื่อว่าเหล็กจะต้องลอยในอากาศ และไปไหนมาไหนได้ ในขณะที่ไปเล่าความคิดนี้ให้ใครๆ ฟัง เขาไม่เชื่อ บอกว่าเป็นไปไม่ได้ ในที่สุดเขาก็สร้างเครื่องบินขึ้นมาได้ ลำแรกขึ้นไปได้ ๑ วินาที แล้วก็ลง นั่นคือจุดเริ่มต้นของความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ แล้วก็มีการพัฒนาต่อมาเรื่อยๆ

พอมีคนเชื่อว่ามันเป็นไปได้สัก ๑ คนในโลกนี้ คนอื่นก็จะเริ่มมีความเชื่อว่า มันเป็นไปได้ต่อๆ กันไป แล้วจะเกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และในที่สุดความสำเร็จก็เกิดขึ้น จากสิ่งที่ทุกคนคิดว่าเป็นไปไม่ได้ ก็กลายเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

เหมือนอย่างหลวงพ่อเชื่อว่า โลกทั้งโลกเหมือนกับห้องของเรา พลโลกทั้งหมดเหมือนกับสมาชิกในห้อง กำลังนั่งแสวงหาความสุขภายในด้วยความสงบ หลวงพ่อเชื่ออย่างนี้ ภาพอย่างนี้อยู่ในใจตลอดเวลา ในขณะเดียวกันหลวงพ่อไปเล่าความคิดอย่างนี้ว่า สักวันหนึ่งพลโลกจะนั่งในสภาพอย่างนี้ โลกคือห้องนี้ มีสภาพอย่างนี้ คนส่วนใหญ่เขาไม่ค่อยเชื่อ พอพูดไปเขาก็หัวเราะ แต่หลวงพ่อเชื่อว่า **สิ่งอะไรก็ตามที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ชาวโลกอย่างแท้จริง แม้จะมีอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ไพศาลก็ตาม ต้องสำเร็จ** แล้วพอเราเชื่ออย่างนี้ก็จะเริ่มมีการพัฒนา เรากำลังเริ่มพัฒนา และในขณะเดียวกันขอให้เรามีความเชื่อว่า เราต้องเข้าถึงพระธรรมกาย เชื่อแล้วจะเข้าถึง นี่คือความฝันใฝ่ ไม่ใช่ฝันฟุ้ง

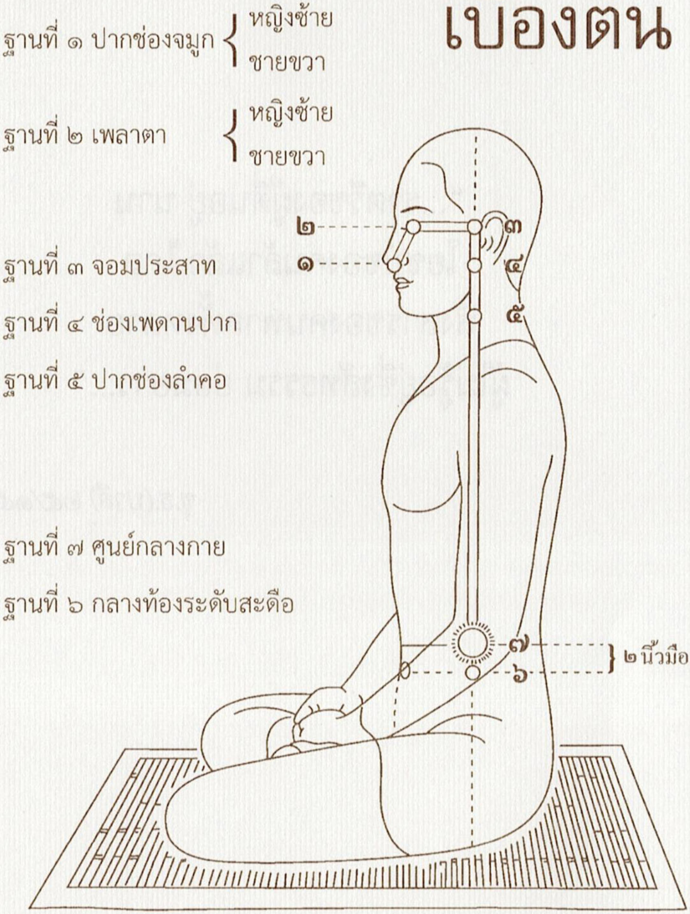
ฝันใฝ่ ฝันในสิ่งที่มีจริงอยู่ในใจ เราจะฝันใฝ่กันทุกวัน ฝันว่าเข้าถึงธรรมกาย ฝันว่าคนทั้งโลกจะเข้าถึงพระธรรมกาย

“...ราตรีของผู้ตื่นอยู่ นาน
โยชน์ของคนล้าแล้ว ไกล
สังสารของคนพาลทั้งหลาย
ผู้ไม่รู้อยู่ซึ่งสัทธรรม ย่อมยาว...”

ขุ.ธ.(บาลี) ๒๕/๑๕/๒๓

วิธีฝึก**สมาธิ**

เบื้องต้น

ภาพแสดงทางเดินของใจทั้ง ๗ ฐาน

สมาธิ คือ ความสงบ สบาย และความรู้สึกเป็นสุขอย่างยิ่งที่มนุษย์สามารถสร้างขึ้นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่พระพุทธศาสนากำหนดเอาไว้เป็นข้อควรปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตประจำวันอย่างเป็นสุข ไม่ประมาท เต็มไปด้วยสติ สัมปชัญญะ และปัญญา อันเป็นเรื่องไม่เหลือวิสัย ทุกคนสามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ ดังวิธีปฏิบัติที่พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ได้เมตตาสั่งสอนไว้ดังนี้

๑. กราบบูชาพระรัตนตรัย เป็นการเตรียมตัวเตรียมใจให้นุ่มนวลไว้เป็นเบื้องต้น แล้วสมาทานศีล ๕ หรือศีล ๘ เพื่อย้ำความมั่นคงในคุณธรรมของตนเอง

๒. คุกเข่าหรือนั่งพับเพียบสบายๆ ระลึกถึงความดีที่ได้กระทำแล้วในวันนี้ ในอดีต และที่ตั้งใจจะทำต่อไปในอนาคต จนราวกับว่า ร่างกายทั้งหมดประกอบขึ้นด้วยธาตุแห่งคุณงามความดีล้วนๆ

๓. นั่งขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย นิ้วชี้ของมือข้างขวาจรดนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย นั่งให้อยู่ในท่าที่พอดี ไม่ฝืนร่างกายมากจนเกินไป ไม่ถึงกับเกร็ง แต่อย่าให้หลังโค้งงอ หลับตาพอสบายคล้ายกับกำลังพักผ่อน ไม่บีบ

กล้ามเนื้อตา หรือขมวดคิ้ว แล้วตั้งใจมั่น วางอารมณ์สบาย สร้างความรู้สึกให้พร้อมทั้งกายและใจว่า กำลังจะเข้าไปสู่ภาวะแห่งความสงบสบายอย่างยิ่ง

๔. นึกกำหนดนิมิต เป็น "ดวงแก้วกลมใส" ขนาดเท่าแก้วตาดำใสบริสุทธิ์ ปราศจากรอยตำหนิใดๆ ขาวใส เย็นตาเย็นใจ ดังประกายของดวงดาว ดวงแก้วกลมใสนี้ เรียกว่า บริกรรมนิมิต นึกสบายๆ นึกเหมือนดวงแก้วนั้น มานิ่งสนิทอยู่ ณ ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ นึกไปภาวนาไปอย่างนุ่มนวลเป็นพุทธานุสติว่า "สัมมา อะระหัง" หรือค่อยๆ น้อมนึกดวงแก้วกลมใสให้ค่อยๆ เคลื่อนเข้าสู่ศูนย์กลางกายตามแนวฐาน โดยเริ่มต้นตั้งแต่ฐานที่ ๑ เป็นต้นไป น้อมนึกอย่างสบายๆ ใจเย็นๆ ไปพร้อมๆ กับคำภาวนา

อนึ่ง เมื่อนิมิตดวงแก้วกลมใสปรากฏแล้ว ณ กลางกาย ให้วางอารมณ์สบายๆ กับนิมิตนั้น จนเหมือนกับว่า ดวงนิมิตเป็นส่วนหนึ่งของอารมณ์ หากดวงนิมิตนั้นอันตรธานหายไปก็ไม่ต้องนึกเสียดาย ให้วางอารมณ์สบาย แล้วนึกนิมิตนั้นขึ้นมาใหม่แทนดวงเก่า หรือเมื่อนิมิตนั้นไปปรากฏที่อื่น ที่มิใช่ศูนย์กลางกาย ให้ค่อยๆ น้อมนิมิตเข้ามาอย่างค่อยเป็นค่อยไป ไม่มีการบังคับ และเมื่อนิมิตมาหยุดสนิท ณ ศูนย์กลางกาย

ให้วางสติลงไปยังจุดศูนย์กลางของดวงนิมิต ด้วยความรู้สึกคล้ายมีดวงดาวดวงเล็กๆ อีกดวงหนึ่ง ซ้อนอยู่ตรงกลางดวงนิมิตดวงเดิม แล้วสนใจ เอาใจใส่แต่ดวงเล็กๆ ตรงกลางนั้นไปเรื่อยๆ ใจจะปรับจนหยุดได้ถูกส่วน เกิดการตกศูนย์ และเกิดดวงสว่างขึ้นมาแทนที่ ดวงนี้เรียกว่า "ดวงธรรม" หรือ "ดวงปฐมมรรค" อันเป็นประตูเบื้องต้นที่จะเปิดไปสู่หนทางแห่งมรรคผลนิพพาน

การระลึกนึกถึงนิมิตสามารถทำได้ในทุกแห่งทุกที่ทุกอิริยาบถ ไม่ว่าจะนั่ง นอน ยืน เดิน หรือขณะทำภารกิจใดๆ

ข้อแนะนำ คือ ต้องทำให้สม่ำเสมอเป็นประจำ ทำเรื่อยๆ ทำอย่างสบายๆ ไม่เร่ง ไม่บังคับ ทำได้แค่ไหน ให้พอใจแค่นั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกันมิให้เกิดความอยากจนเกินไป จนถึงกับทำให้ใจต้องสูญเสียความเป็นกลาง และเมื่อการฝึกสมาธิบังเกิดผลจนได้ "ดวงปฐมมรรค" ที่ใสเกินใสสวยเกินสวย ติดสนิทมั่นคงอยู่ที่ศูนย์กลางกายแล้ว ให้หมั่นตรึกระลึกนึกถึงอยู่เสมอ

อย่างนี้แล้ว ผลแห่งสมาธิจะทำให้ชีวิตดำรงอยู่บนเส้นทางแห่งความสุข ความสำเร็จ และความไม่ประมาทได้ตลอดไป ทั้งยังจะทำให้สมาธิละเอียดลุ่มลึกไปตามลำดับอีกด้วย

๑ ข้อควรระวัง

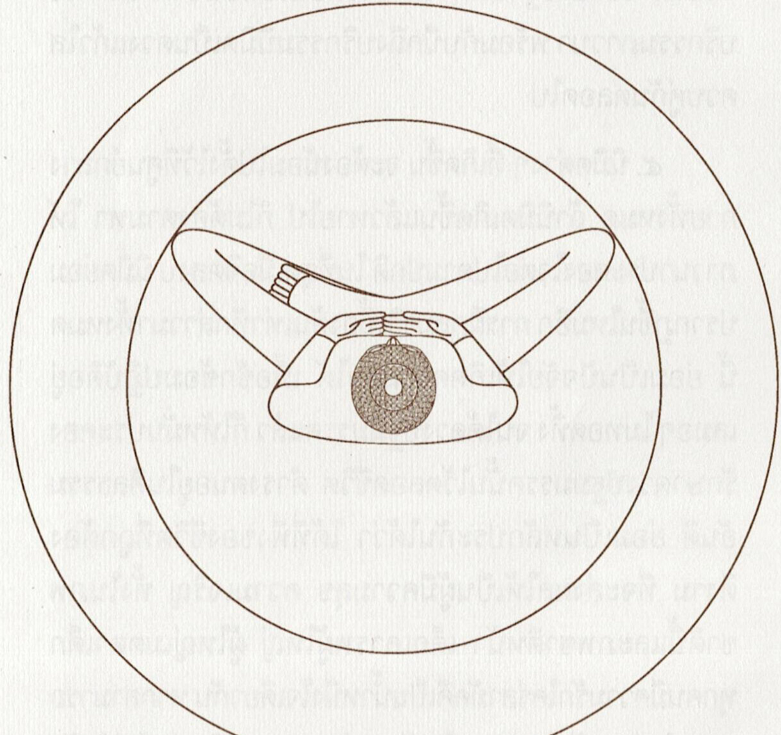
๑. อย่าใช้กำลัง คือ ไม่ใช้กำลังใดๆ ทั้งสิ้น เช่น ไม่บีบกล้ามเนื้อตา เพื่อจะให้เห็นนิมิตเร็วๆ ไม่เกร็งแขน ไม่เกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้อง ไม่เกร็งตัว ฯลฯ เพราะการใช้กำลังตรงส่วนใดของร่างกายก็ตาม จะทำให้จิตเคลื่อนจากศูนย์กลางกายไปสู่จุดนั้น

๒. อย่าอยากเห็น คือ ทำใจให้เป็นกลาง ประคองสติมิให้เผลอจากบริกรรมภาวนาและบริกรรมนิมิต ส่วนจะเห็นนิมิตเมื่อใดนั้น อย่ากังวล ถ้าถึงเวลาแล้วย่อมเห็นเอง การบังเกิดของดวงนิมิตนั้น อุปมาเสมือนการขึ้นและตกของดวงอาทิตย์ เราไม่อาจจะเร่งเวลาได้

๓. อย่ากังวลถึงการกำหนดลมหายใจเข้าออก เพราะการฝึกสมาธิเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน อาศัยการนึกถึง "อาโลกกสิณ" คือ กสิณความสว่าง เป็นบทเบื้องต้น เมื่อฝึกสมาธิจนเข้าถึงดวงปฐมมรรคแล้ว ฝึกสมาธิต่อไป ผ่านกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม จนกระทั่งเข้าถึงพระธรรมกายแล้ว จึงเจริญวิปัสสนาในภายหลัง ดังนั้นจึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดลมหายใจเข้าออกแต่ประการใด

๔. เมื่อเลิกจากนั่งสมาธิแล้ว ให้ตั้งใจไว้ที่ศูนย์กลางกายที่เดียว ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดก็ตาม เช่น ยืน เดิน นอน หรือนั่ง อย่าย้ายฐานที่ตั้งจิตไปไว้ที่อื่นเป็นอันขาด ให้ตั้งใจบริกรรมภาวนา พร้อมกับนึกถึงบริกรรมนิมิตเป็นดวงแก้วใสควบคู่กันตลอดไป

๕. นิมิตต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะต้องน้อมไปตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกายทั้งหมด ถ้านิมิตเกิดขึ้นแล้วหายไป ก็ไม่ต้องตามหา ให้ภาวนาประคองใจต่อไปตามปกติ ในที่สุดเมื่อจิตสงบ นิมิตย่อมปรากฏขึ้นใหม่อีก การฝึกสมาธิเบื้องต้นเท่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ย่อมเป็นปัจจัยให้เกิดความสุขได้ เมื่อซักซ้อมปฏิบัติอยู่เสมอๆ ไม่ทอดทิ้ง จนได้ดวงปฐมมรรคแล้ว ก็ให้หมั่นประคองรักษาดวงปฐมมรรคนั้นไว้ตลอดชีวิต ดำรงตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ย่อมเป็นหลักประกันได้ว่า ได้ที่พึ่งของชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ที่จะส่งผลให้เป็นผู้มีความสุข ความเจริญ ทั้งในภพชาตินี้และภพชาติหน้า เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็กทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน หากสามารถแนะนำต่อๆ กันไป ขยายไปยังเหล่ามนุษยชาติอย่างไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา และเผ่าพันธุ์ สันติสุขอันไพบูลย์ที่ทุกคนใฝ่ฝันก็ย่อมบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

๑ ประโยชน์ของการฝึกสมาธิ

๑. ผลต่อตนเอง

๑.๑ ด้านสุขภาพจิต

ส่งเสริมให้คุณภาพของใจดีขึ้น คือ ทำให้จิตใจผ่องใส สะอาด บริสุทธิ์ สงบ เยือกเย็น ปลอดโปร่ง โล่ง เบา สบาย มีความจำ และสติปัญญาดีขึ้น ส่งเสริมสมรรถภาพทางใจ ทำให้คิดอะไรได้รวดเร็ว ถูกต้อง และเลือกคิดแต่ในสิ่งที่ดีเท่านั้น

๑.๒ ด้านพัฒนาบุคลิกภาพ

ทำให้เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี กระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า มีความองอาจสง่าผ่าเผย มีผิวพรรณผ่องใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ หนักแน่น เยือกเย็น และเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ดี วางตัวได้เหมาะสมกับกาลเทศะ เป็นผู้มีเสน่ห์ เพราะไม่มักโกรธ มีความเมตตากรุณาต่อบุคคลทั่วไป

๑.๓ ด้านชีวิตประจำวัน

ช่วยให้คลายเครียด เป็นเครื่องเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน และการศึกษาเล่าเรียน ช่วยเสริมให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง เพราะร่างกายกับจิตใจย่อมมีอิทธิพลต่อกัน ถ้าจิตใจเข้มแข็ง ย่อมเป็นภูมิต้านทานโรคไปในตัว

๑.๔ ด้านศีลธรรมจรรยา

ทำให้เป็นผู้มีสัมมาทิฐิ เชื่อกฎแห่งกรรม สามารถคุ้มครองตนให้พ้นจากความชั่วทั้งหลายได้ และเนื่องจากจิตใจดี จึงทำให้ความประพฤติทางกาย และวาจา ดีตามไปด้วย ทำให้เป็นผู้มีความมักน้อย สันโดษ รักสงบ และมีขันติเป็นเลิศ ทำให้เป็นผู้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นผู้มีสัมมาคารวะ และมีความอ่อนน้อมถ่อมตน

๒. ผลต่อครอบครัว

๒.๑ ทำให้ครอบครัวมีความสงบสุข เพราะสมาชิกในครอบครัวเห็นประโยชน์ของการประพฤติธรรม ทุกคนตั้งมั่นอยู่ในศีล ปกครองกันด้วยธรรม เด็กเคารพผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เมตตาเด็ก ทุกคนมีความรักใคร่สามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

๒.๒ ทำให้ครอบครัวมีความเจริญก้าวหน้า เพราะสมาชิกต่างก็ทำหน้าที่ของตนโดยไม่บกพร่อง เป็นผู้มีใจคอหนักแน่น เมื่อมีปัญหาครอบครัว หรือมีอุปสรรคอันใด ย่อมร่วมใจกันแก้ไขปัญหานั้นให้ลุล่วงไปได้

๓. ผลต่อสังคมและประเทศชาติ

๓.๑ ทำให้สังคมสงบสุข ปราศจากปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสังคมอื่นๆ เพราะปัญหาทั้งหลายที่เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการฆ่า การข่มขืน โจรผู้ร้าย การทุจริต คอรัปชั่น ล้วนเกิดขึ้นมาจากคนที่ขาดคุณธรรม เป็นผู้ที่มีจิตใจ อ่อนแอ หวั่นไหวต่ออำนาจสิ่งยั่วยวนหรือกิเลสได้ง่าย ผู้ที่ฝึก สมาธิย่อมมีจิตใจเข้มแข็ง มีคุณธรรมในใจสูง ถ้าแต่ละคนใน สังคมต่างฝึกฝนอบรมใจของตนให้หนักแน่น มั่นคง ปัญหา เหล่านี้ก็จะไม่เกิดขึ้น ส่งผลให้สังคมสงบสุขได้

๓.๒ ทำให้เกิดความมีระเบียบวินัย และเกิดความ ประหยัด ผู้ที่ฝึกใจให้ดีงามด้วยการทำสมาธิอยู่เสมอ ย่อม เป็นผู้รักความมีระเบียบวินัย รักความสะอาด มีความเคารพ กฎหมายของบ้านเมือง ทำให้บ้านเมืองของเราสะอาดน่าอยู่ ไม่มีคนมักง่ายทิ้งขยะลงบนพื้นถนน จะข้ามถนนก็เฉพาะ ตรงทางข้าม เป็นต้น เป็นเหตุให้ประเทศชาติไม่ต้องสิ้นเปลือง งบประมาณ เวลา และกำลังเจ้าหน้าที่ ที่จะไปใช้สำหรับแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่มีระเบียบวินัยของประชาชน

๓.๓ ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า เมื่อสมาชิกในสังคมมี สุขภาพจิตดี รักความเจริญก้าวหน้า มีประสิทธิภาพในการ

ทำงานสูง ย่อมส่งผลให้สังคมเจริญก้าวหน้าตามไปด้วย และเมื่อมีกิจกรรมของส่วนรวม สมาชิกในสังคมก็ย่อมพร้อมที่จะสละความสุขส่วนตนให้ความร่วมมือกับส่วนรวมอย่างเต็มที่ แม้มีผู้ไม่ประสงค์ดีต่อสังคมจะมายุแหย่ให้เกิดความแตกแยก ก็จะไม่เป็นผลสำเร็จ เพราะสมาชิกในสังคม เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น มีเหตุผล และเป็นผู้รักสงบ

๔. ผลต่อศาสนา

๔.๑ ทำให้เข้าใจพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง และรู้ซึ้งถึงคุณค่าของพระพุทธศาสนา รวมทั้งรู้เห็นด้วยตัวเองว่าการฝึกสมาธิไม่ใช่เรื่องเหลวไหล หากแต่เป็นวิธีเดียวที่จะทำให้พ้นทุกข์เข้าสู่นิพพานได้

๔.๒ ทำให้เกิดศรัทธาตั้งมั่นในพระรัตนตรัย พร้อมที่จะเป็นทนายแก้ต่างให้กับพระพุทธศาสนา อันจะเป็นกำลังสำคัญในการเผยแผ่การปฏิบัติธรรมที่ถูกต้องให้แพร่หลายไปอย่างกว้างขวาง

๔.๓ เป็นการสืบอายุพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองตลอดไป เพราะตราบใดที่พุทธศาสนิกชนยังตั้งใจปฏิบัติธรรมเจริญภาวนาอยู่ พระพุทธศาสนาก็จะเจริญรุ่งเรืองอยู่ตราบนั้น

๔.๔ จะเป็นกำลังส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา เพราะเมื่อเข้าใจซาบซึ้งถึงประโยชน์ของการปฏิบัติธรรมด้วยตนเองแล้ว ย่อมจะชักชวนผู้อื่นให้ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนาตามไปด้วย

เมื่อใดที่ทุกคนในสังคมตั้งใจปฏิบัติธรรม ทำทาน รักษาศีล และเจริญภาวนา เมื่อนั้นย่อมเป็นที่หวังได้ว่า สันติสุขที่แท้จริงก็จะบังเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

รายนามเจ้าภาพ
ร่วมอนุโมทนา

น้อมบูชาธรรม

พระมงคลเทพมุนี (หลวงปู่สด จันทสโร)

พระเทพญาณมหามุนี วิ. (หลวงพ่อธัมมชโย)

พระราชภาวนาจารย์ วิ. (หลวงพ่อทัตตชีโว)

คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาทองสุข สำแดงปั้น

คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง

เจ้าภาพกิตติมศักดิ์พิเศษ

คุณอนันต์ อัศวโภคิน และครอบครัว

คุณบุญชัย เบญจรงคกุล และครอบครัว

ดร.ประกอบ-คุณวรรณา จิรกิติ

คุณบรรณพจน์-คุณบุษบา-คุณพลภูมิ ดามาพงศ์

คุณพ่อสกล-คุณสอง วัชรศรีโรจน์

คุณสุภศิษฏ์-คุณมโนทิพย์-คุณนัฐธารพัชร จักรวาลธรรม

คุณสุมิตร-คุณศิริพร-คุณพรสิทธิ์ ด่านวนิช

คุณอภิชาติ-คุณนงกรณ์ จิวัจฉรานุกูล

คุณเมตตา สุวชิตวงศ์

เจ้าภาพอุปถัมภ์

พระครูวิเทศปัญญาภรณ์ (สมบุญ สมฺมาปุญฺโญ)

พระครูใบฎีกาอำนวยศักดิ์ มุนิสกฺโก

พระครูสมุห์ณรงค์ ทนฺตจิตฺโต

Eric-Parueda-Muk Schwob

กลุ่มปฏิบัติธรรมเรือนแก้ว

คุณจิดาภา สุภาวิมล

คุณสมชาย-คุณนิภาพรรณ ครอบครัวจิวัจฉรานุกูล และญาติมิตร,

บจก.รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗)

คุณอาพวง-คุณอาเรณู โชคอนันต์ตระกูล

เจ้าภาพกองทุน

วัดพระธรรมกายกุมมะ

วัดพระธรรมกายจอร์เจีย

วัดพระธรรมกายนอร์เวย์

วัดพระธรรมกายนางาโน่

วัดพระธรรมกายเบเนลักซ์

วัดพระธรรมกายฟลอริดา

วัดพระธรรมกายสวิตเซอร์แลนด์

วัดพระธรรมกายโตเกียว

วัดกิ่วลม

วัดวังกอง

พระศรีพัชโรดม

พระครูภาวนาวิเทศ (วิรัตน์ มณิกนฺโต)

พระครูปลัดทวี พฺรหฺมเทโว

พระครูสังวรสิทธิโชติ และพระภิกษุ-สามเณรวัดบ้านขุน
พระครูโสตถิธรรมวิเทศ (ปรัชญา โสตฺถิชโณ)
พระครูใบฎีกาประดิษฐ์ อริญฺชโย
พระครูปลัดพิพัฒนพร กิตฺติสุโภ และครอบครัวงามเกียรติทรัพย์
พระครูใบฎีกาวรวิทย์ ถิรปญฺโญ และศูนย์อบรมเยาวชนเพชรบุรี
พระมหาอุปสมบทอุทิศชีวิตวันวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๕๑
พระมหาอุปสมบทอุทิศชีวิตวันวิสาขบูชา ปี พ.ศ. ๒๕๕๗
พระมหากมล จิตฌาโณ
พระมหากมลชัย กมโล
พระมหากิตติพล เมธาชโย และคณะญาติ
พระมหาจันทร์ดี ธมฺมสิทฺธิ
พระมหาจำลักษณ์ จิตสาโร
พระมหาจีระพงษ์ ทยาชโย
พระมหาเฉลิม ฉนฺทชโย ครอบครัวพิทยาชัยชนะ
พระมหาเฉลิม ปญฺญาภรโณ
พระมหาชัชวาล โอภาโส
พระมหาชาตรี ชาครชโย
พระมหาโชคชัย สิรินฺทชโย
พระมหาฐาปนาวุฒิ ถาวรชโย
พระมหาณรงค์ศักดิ์ ชุติชโย
พระมหาดร.ชัยฟ้า ธญฺญกุโล
พระมหาดร.สมบัติ อินฺทปญฺโญ และแผนกบาลี
พระมหาดร.สุธรรม สุรตโน (ป.ธ.๙)
พระมหาดำรงค์ ปชฺโชตชโย
พระมหาทรงวุฒิ ชยวุฑฺโฒ และครอบครัววนิชพงษ์พันธุ์
พระมหาทินพัฒน์ สารตฺถชโย และครอบครัวศิริพันธุ์
พระมหาธนา วณฺณชโย
พระมหาธวัช โชติปุญฺโญ
พระมหาธีระ ภทฺทชโย

พระมหาธีระชัย ธีชชโย และครอบครัวอัศวชัยโสภณ
พระมหานที อิทฺธิชโย และครอบครัวดีเกษม
พระมหานพดล เขมชโย
พระมหานิกรณ์ สุทฺธรตโน
พระมหาบรรพิชิต ปสิทฺธชโย และคณะญาติมิตร
พระมหาบุญส่ง ปรมชโย และคณะญาติมิตร
พระมหาประดิษฐ์ สิริภาโส
พระมหาประพฤติ พุทฺธิชโย
พระมหาประพันธ์ ปพนฺธชโย
พระมหาประยุทธ ธิติชโย และญาติมิตร
พระมหาประวิทย์ ปุญฺญชโย และหมู่ญาติ
พระมหาประสิทธิ์ ทิตฺติชโย และญาติมิตร
พระมหาประเสริฐกิจ สุเมโธ และกลุ่มบุญอัศจรรย์อนันตกาล
พระมหาเผด็จศักดิ์ สกฺกธมฺโม
พระมหาพงศ์ศักดิ์ ธานิโย และครอบครัวคงคารัตนรักษ์
พระมหาพรชัย วรชโย (ป.ธ.๙) พร้อมญาติมิตร
พระมหาพลวิทย์ เขมินฺทชโย
พระมหาไพโรจน์ ปุญฺญภาโส
พระมหาภูริวัฒน์ ฌานวิชฺโช
พระมหามนต์ชัย มนฺตาคโม และครอบครัวไทรธนาพร
พระมหายุทธศักดิ์ รตนชโย
พระมหาวชิรวิทย์ วุฑฺฒชโย
พระมหาวรวุฒิ ภคินฺทชโย และญาติมิตร
พระมหาวัชระ วิฑูรชโย
พระมหาวัฒนา จิตฺตภทฺโท
พระมหาวิชา อธิวิชฺโช
พระมหาวิวัต ฌาเนสโก
พระมหาวีรวุฒิ อมโร และครอบครัว
พระมหาวีระชัย วีรชโย

พระมหาวุฒิชัย วุฑฺฒิชโย และคณะญาติมิตร
พระมหาศักรินทร์ เสตชโย และครอบครัว
พระมหาสนาม รํสิชโย
พระมหาสมเด็จ วิทิตฺตชโย และคณะญาติมิตร
พระมหาสมศรี ยติสุโร พร้อมญาติมิตร
พระมหาสรพงษ์ สมวํโส และครอบครัววงษาเกษ, สิงห์ดง
พระมหาสาธิต สมาจาโร, พระถาวร ธมฺมจาโร, ครอบครัวนันติวานิช, ครอบครัวเกิดแก้ว
พระมหาสายรุ้ง ธีรโรจโน
พระมหาสุทธิชัย สุทฺธิชโย
พระมหาสุทธินารถ ญาณชโย (ปธ.๙) และคณะญาติมิตร
พระมหาสุพิศ ปภาตชโย, คุณณรงค์-คุณอมรรัตน์ เชี่ยวณรงค์กร
พระมหาสุรัตน์ อคฺครตโน, คุณแม่เตียง และครอบครัวเหลืองธาดา
พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมุนิ และครอบครัว
พระมหาเสถียร สุวณฺณชิโต (ป.ธ.๙)
พระมหาอนุชา ชานชโย
พระมหาอรรถพล กุลสิทฺโธ และคณะญาติมิตร
พระมหาอริยะ อริยชโย
พระมหาอัสกรณ์ อคฺคณฺณชโย
พระมหาอำนาจ มหาปรกฺกโม
พระมหาอภิชาติ อภิชฺโญ, กลุ่มบุญคือทุกสิ่ง
พระกวีศักดิ์ กิตฺติรกฺโข และคณะญาติ
พระกิตติศักดิ์ กิตฺติธโร และครอบครัววงศ์ศิริธร
พระคุณากร เมตฺติธโร และครอบครัว
พระจุมพล ปุญฺญพโล
พระฉัตรชัย มณิวโร
พระฉัตตระพินทร์ ปญฺญาคโม และครอบครัวอินทร์แปลง
พระชีพ ตปสีโล
พระไชยยศ ยสวํโส และญาติมิตร
พระชัยวัฒน์ คุณวฑฺฒโน และครอบครัวประภาส, คุณวิไลลักษณ์ คูวัธนไพศาล

พระณรงค์ กิตฺติปาโล และครอบครัวธิติมาพงศ์
พระณัฐวุฒิ ณฏฺฐชโย และพระภิกษุรุ่น ๒๗ เพชรน้ำเอก
พระธนิตศักดิ์ สกฺกธมฺโม, คุณพ่อมานพ-คุณแม่บุญญรัตน์ ประโลมรัมย์
พระธเนศ วรจิตฺโต, ครอบครัวสีหบุตร-จิตรโชติ และญาติมิตร
พระธรณิศ จารุวํโส และคณะญาติมิตร
พระธวัชชัย ธีรญาโณ, คุณง้วยอิม แซ่ซึง, คุณแสงเดือน ปวัฒนาวงศ์
พระธีรพัฒน์ กุลธีโร
พระบุญเยี่ยม ปาสาทิโก, ครอบครัวตำนานวัน-ครอบครัวสติคราม
พระปราณีต ปณีตธมฺโม (บุตระ), รุ่นที่ ๒๕
พระปลัดชาติชาย ชาคโร พร้อมญาติมิตร
พระพงศ์พิชญ์ ภูริปญฺโญ และครอบครัวยูวะนิยม
พระพิเชฐ อคฺคโรจโน, กองมหาธรรมกายเจดีย์
พระเพิ่มพงษ์ ฉนฺทวุฑฺโฒ และครอบครัวเชาว์ดำรงค์
พระภาณุวัฒน์ รณญฺชโย และคณะญาติมิตร
พระภิกษุรุ่น ๗ ปี พ.ศ.๒๕๓๔
พระภิกษุรุ่น ๙ ปี พ.ศ.๒๕๓๖
พระภิกษุรุ่น ๒๐ ตามติดมหาปูชนียาจารย์
พระภิกษุรุ่น ๒๑ สำเร็จทุกอย่าง
พระภิกษุรุ่น ๒๔ We Are One
พระภิกษุรุ่น ๒๕ คว้าธงชัย
พระภิกษุรุ่น ๒๗ เพ็ชรน้ำเอก
พระภิกษุรุ่น ๒๘ สถาปนาเนื้อนาบุญ
พระภิกษุ-สามเณร ปี พ.ศ.๒๕๔๘
พระภิกษุอาศรมพุทธบุตรแก้ว
พระรณกร พุทฺธิกิจฺโจ, พระอนันท์ อุคฺคพโล
พระวรวุฒิ วจนกฺขโม, คุณนิตยา, คุณยายจันทร์ คูณขุนทด, คุณประภัสสร เยลิทเท
พระวินัย จิรสกฺโก และครอบครัวแสวงสุข
พระวีรวิทย์ อุตฺตมวีโร และญาติมิตร
พระวุฑฒ์ สุวุฑฺฒิโก

พระสมคิด จิตฺตวํโส
พระสมบัติ สมฺมาผโล และบัณฑิตชมรมพุทธศาสตร์
พระสวิล สุทฺธาโภ
พระสุทัศน์ ทตฺตเขโม
พระสุริยันต์ วิสุทฺธิชโย
พระสุริยา อธิปญฺโญ
พระหิรัญ ธิตวฑฺฒโน และครอบครัวญาติมิตร-บริวาร-ผู้มีพระคุณ
พระอนล ณฏฺฐกุโล, คุณพนมกร-คุณบุษกร-คุณณปภัช กุมมาลือ
พระอนันต์ ตโมนุโท
พระอนุชิต ติกฺขวีโร
พระอนุชิต ธมฺมาสโย และพนักงานกองอาคาร สป.
พระอรรถกร ภทฺทธมฺโม และคณะญาติมิตร
พระอาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้นำบุญภาคนครหลวง ๘
พระอำนาจ เหมวํโส, พระธรรมทายาท, ผู้ประสานงาน จ.ชลบุรี
พระอุทัย อุทโย และครอบครัว
พระเอกราช เตชโสภโณ พร้อมครอบครัวและญาติมิตร
พระเอกลักษณ์ สุภธมฺโม
โครงการอบรมพระวิสามัญสาขา และพระพุทธบุตรอาสา
สามเณรกิตติศักดิ์-สามเณรกิตติภัฏ มุณีเพชร์รัตน์, คุณเฉิม-คุณอิ้น-คุณสมใจ-สุกานดา มุณีเพชร์รัตน์
สามเณรจิรายุ โพธิ์ศรีทอง และครอบครัว
สามเณรโชคชัย คมวิเศษ และสามเณรเตรียมบวช ปี พ.ศ.๒๕๕๗
สามเณรญาณวรุตม์-คุณสุภาพ-คุณนงเยาว์-คุณวรรณิดา กสิวงศ์
สามเณรนิรัชฌาน แก้ววชิราภรณ์
สามเณรพิเชษฐ์ ชินมา และครอบครัว
สามเณรภาสกร-สามเณรธีรภัทร ชาลาธราวัตร์ และครอบครัว
สามเณรวชิรวิทย์ ปัญญาสมบัติ
สามเณรวรวัชร นันติ พร้อมครอบครัวและญาติมิตร
สามเณรวิทวัฒน์ ปัญญาสาร

สามเณรวีระพล หมื่นหาวงค์
สามเณรศราวุธย์, คุณธีรยุทธ สองเมือง และครอบครัวญาติมิตร
สามเณรศุภณัฐ ดวงจันทร์ และญาติมิตร
สามเณรสหรัถ แสงสาร และครอบครัว
สามเณรสุพรเทพ แซ่ลิ้ม พร้อมครอบครัวญาติมิตร
สามเณรสุริยา ฟักอ่ำ
สามเณรอธิวัฎ บุราณรมย์
สามเณรอนุชน วันจงคำ และครอบครัว
สามเณรอภิชา-โกษม-ธนภร-จิดาภา-ภัคภร-ชยุต-กฤตยา-ณัฐชานันท์-ปรีชา-ปิติพัฒน์-ปูชิตา แจ่มจันทร์ชนก
สามเณรเอกดนัย สง่าศรี และญาติมิตร
กลุ่มโชคชัย ๔, พ.ต.ท.หญิงรัตนา รัตนอาภา, คุณวราภรณ์ ยอดดำเนิน
กลุ่มบางเสาธง นำโดยคุณบุญช่วย ทองเจริญทรัพย์
กลุ่มมัชฌิมา ภาคนครหลวง ๔
กลุ่มสัมมาอะระหัง
กองทุนรวยทุกวัน โดย บรมเศรษฐีฉะเชิงเทรา-บุญบันเทิง
กองบุญแก้วสารพัดนึก
กองวิชาการ ๐๑
คณะกัลยาณมิตรชาวไทย วัดพระธรรมกายสิงคโปร์
คณะธรรมสัญจร วัดพระธรรมกายฮ่องกง
ครอบครัวแก้วพิกุล-เบ็ทเค่
ครอบครัวขัตติยากรจรูญ
ครอบครัวชิวหรัตน์ และครอบครัวศรีไทย
ครอบครัวเตชะทวีวัฒน์ และเท็กซัสสุกี้
ครอบครัวทรัพย์รดาพัดชา
ครอบครัวธนชาญวิศิษฐ์
ครอบครัวธนะสมานโชค
ครอบครัวพรหมมินทร์
ครอบครัวพะริพล, Thornsberry

ครอบครัวภูวเศรษฐ
ครอบครัวมธุรสพาที, ครอบครัวตัณไชยศรีนคร
ครอบครัวเลิศกุลทานนท์
ครอบครัวศรีไทย-ครอบครัวชิวหรัตน์
ครอบครัวเหล็กกล้า-ชีทส์
ครอบครัวอัศดาสุข
คุณกงใจ โสแสนน้อย
คุณกชวรรณ-คุณสุชญา สุดชาญชัยกุล, คุณชลิตา ศิริรักษ์ และครอบครัว
คุณกนกทิพย์-คุณสุวรรณา เลิศประเสริฐรัตน์
คุณกนกพร ด่านวิวัฒน์พร, คุณลลิตา เลิศศุภลักษณ์
คุณกมล-คุณอุบล มิ่งเมือง
คุณกมลวรรณ บุญยืน
คุณกมลวรรณ วีนารัมย์-คุณมรกต-คุณเมนทอล-SUTO TADASHI
คุณกฤติยาณี ธรรมมา
คุณกฤษ-คุณขวัญฤดี ศรีอนันตนนท์
คุณกัลยา แซ่แต้
คุณกัลยา แสงอินทร์
คุณกาญจน์สุดา วรุณวงศ์ชัย
คุณกาญจนา ชนสยอง และกลุ่มประการธรรม
คุณกาญจนา-คุณมานพ-คุณมาร์ทิน บุญเสนาะ
คุณกิจณี-คุณสุมาลี ตั้งสัจจานุรักษ์ และครอบครัว
คุณกิตติ-คุณวัลลีย์ บุญซื่อ
คุณกิติพัชร์-คุณปติมา ด่านดี
คุณกิมใช้-คุณกรรณิการ์ ลำใย
คุณกู้เกียรติ-คุณนิลุบล-คุณรติกร เจษฎาภัทรกุล
คุณเกศรา-คุณวิโรจน์-คุณกฤติญา จารุศักดิ์เสถียร
คุณเกษมสันต์ พรพิสุทธิ์ ธนาพงศ์ วรุณวงศ์ชัย
คุณเกษมสันต์-คุณวิไล กรสมิต, คุณจามรี เทียนทองดี
คุณเกษมสุข ภมรสถิตย์ และสมาชิกบ้านมธุระ

คุณเกียรติชัย-คุณเพ็ญจันทร์-คุณชวิน ล้อจักรชัย
คุณไกรฤทธิ์ เกิดกอบเกียรติ, คุณกัญชญา จันทร์หลิน
คุณขาล้วน แซ่ตั้ง และครอบครัวสัจจะกานต์
คุณคมคาย บุญญะการกุล และครอบครัว
คุณคำแพง โสภา
คุณโคตรดี ศรีไสว การะเกตุ
คุณจรรยา, คุณบุญแก้ว, คุณโยชิโอะ, คุณแม่จรี, คุณพ่อพุฒิพันธ์, คุณจิรพา
คุณจรัลรัตน์-คุณสุทธิโรจน์ พงษ์เขมรัชต์
คุณจักรกฤษณ์ ทะรารัมย์
คุณจันทร์-คุณพจนี-คุณวินัย ห่อทองคำ
คุณจันทร์จิรา-คุณฮิโรยูกิ-คุณคุนิโอะ-คุณฮิชาโยะ โนโมโตะ
คุณจารุณี มิเลสชิ
คุณจำนงค์-คุณธีมาพร ปัญญาสมบัติ
คุณจิตตวุฒิ-คุณสุภัททา-คุณศิณิชา-คุณสมัชญา ลิ้มศิริเศรษฐกุล
คุณจิตสิริ ธนภัทร
คุณจินดารัตน์-คุณทาคาอะกิ ซาซากาว่า และครอบครัว
คุณจินตนา หงษ์ขาว
คุณจิรปรียา ชูชาติจีรัฐติกุล และครอบครัว
คุณจิรพร สินส่ง และครอบครัว
คุณจิรภัทร-Leif Pettersson
คุณจิรวรรณ-คุณอภิสิทธิ์-คุณรังสินี-คุณพิมพิกา ครอบครัวกาญจนมณฑล
คุณจิรัญติพร-คุณธนทัต วัฒนะธนากร และครอบครัว
คุณจิราวรรณ จีนาพันธ์
คุณจีระจิตต์ สุบรรณัช
คุณจุฑาทิพย์ นาคสมภพ
คุณแจ่มจันทร์ ตั้งรพีพากร
คุณฉลวย คลินตัน และครอบครัว
คุณฉัตรชัย กุลศิโรรัตน์
คุณฉายา จิตติพันธ์-คุณสมศุข เทียมปฐม

คุณชนะ-คุณธัญพงศ์รัตน์ วงศ์สุภาพ และครอบครัว
คุณชนะ-คุณวาทินี-คุณณัฐวรรธน์-คุณณัฏฐนรา จุลเวช
คุณชนะไชย-คุณลัดดาวัลย์ สัจจะกานต์
คุณช่อ-คุณชวน สิตตะวิบุล
คุณชัชฎา-คุณเรียว-Kenji Yoshimoto
คุณชัชวาลย์ คำนำลาภ, คุณไพรัช วรภัทรกิจกุล
คุณชัยยุทธ-คุณอุบล สันทนานุการ
คุณชัยวัฒน์ รสองุ่น และครอบครัว
คุณชัยวัฒน์-คุณพัชรินทร์ ประเสริฐชัย และครอบครัว
คุณชาญชัย ชวนชโย
คุณชาตรี-คุณมัลลิกา บุญสูง และครอบครัว
คุณชุติกาญจน์ อารีประเสริฐ และครอบครัว
คุณชุมพล-คุณนิรมล เศวตาภรณ์
คุณชูศักดิ์-คุณวิลาวัณย์ พฤกษะวัน
คุณเชาว์-คุณขนิษฐา พูลเพิ่ม และครอบครัว
คุณเชาวลิต จิตสินธุ, หจก.ไมโครเมด เซอร์วิส
คุณเชิด-คุณประพิศ-คุณพัชรา-คุณพจนา เมธางกูร และครอบครัว
คุณโชคชัย วลิตวรางค์กูร
คุณญา-คุณศุลีพร-คุณสุภวดี ศุขจรัส
คุณฐกลพัศ-คุณสรัลพร เจนจิวัฒนกุล และครอบครัว
คุณฐานันต์ แซ่กิม และครอบครัว
คุณฐิติมา เทาศิริ และครอบครัว
คุณณัชกลพัชร์ พงศ์ปณัยกร, คุณเชษฐพล ตันวิระ
คุณณัฏฐภัทร ไพรสุวรรณา
คุณณัฐชมกร วัชรนาวิก
คุณณัฐชยา ทัศพร
คุณณัฐชา-คุณณัฐฐิณี จันทร์วงศ์ และครอบครัว
คุณณัฐพล โยธินพนาเวศ และครอบครัว
คุณณัฐสุดา เอริน่า คะซีอิซะ อะระอิ

คุณดวงแก้ว แซ่หลิม และครอบครัว
คุณดวงฤดี หน่อใหม่
คุณดาเรศ สุเพียร และครอบครัวทีมงานญาติมิตร
คุณเดชะ-คุณวันทนา มิ่งขวัญ
คุณเดโชพล-คุณวิภารัตน์ ณ บางช้าง
คุณตระกูล ปัญญาสมบัติ-คุณพึ่งสุข-คุณผ่องจิต
คุณต้อย ซัมเบลลิ
คุณตั๋ง-ไปล่-จำลอง-ยุวดี-ศิริรัตน์-สิทธิชัย ทับสุวรรณ์, คุณกิมกึง แซ่ลี้, คุณเคียวซ้ง แซ่เฮ้ง
คุณตามานพ-คุณยายอารี สุภาพันธุ์
คุณเต็มใจ สุทธิประภา-คุณสุวรรณา สว่างจันทร์
คุณพ่ออำนวย-คุณแม่บุญลือ-คุณไกรสร-คุณจิดาภา-คุณวงศกานต์-คุณวีรกร อินทพิบูลย์
คุณทยาภร ฐิติภูวัต
คุณทรงชัย-คุณปิ่นนรา ตั้งจรูญวาณิชย์
คุณทรงศรี ทรงมณี
คุณทวี ผลเจริญ และครอบครัว
คุณทวี-คุณปัญญารัตน์ เต็มฤกษ์ขจร-คุณศลิษา มธุรพจนางกูร
คุณทวีชัย-คุณสิริมน-คุณสิริมา-คุณสรวิศ-คุณสุบุษบา ชัยสุวรรณ
คุณทวีลาภ ศรีโกมล
คุณทองคำ เวสสุนทรเทพ
คุณทัศนา เจริญสุทธิโยธิน
คุณทาริณี เกลเลจ
คุณเทิดชาติ ศรีนพรัตน์ และพนักงานมุกตะวัน
คุณธนภร กาญจนัมพระ
คุณธนภัทร สุวรรณวงศ์ และครอบครัว
คุณธรรมนูญ กองสุข-คุณพ่อสุภร ตีรวนิช พร้อมบุตรธิดา
คุณธรรศวัจน์-คุณกิตติ์ชญา-ด.ช.ชนาวรรธน์-คุณนภัสสรณ์ ลือสุขประเสริฐ
คุณธวัชชัย-คุณจินดาวรรณ ฉันทาดิศัย
คุณธวัลหทัย เรือนสอน, คุณเยาวรัตน์ ไมเซนชมิดท์
คุณธัญวลัย-น้องโมนา ภรณ์รัตน์จิรา

คุณธีรวัฒน์-คุณวรนุช พัชรตระกูล
คุณนงนภัส อภิชาวราเมธ และครอบครัว
คุณนพเก้า หลิ่วสุวรรณ
คุณนพภรณ์ จุลเวช
คุณนพภรณ์ วงษ์จริต
คุณนพสรวง, คุณนัฐทพงศ์, คุณสุวรรณี, คุณอริยะ, คุณธนกันย์ และศรายุธ
คุณนราภัทร วงศ์ดาว, คุณสายสุนีย์ พันธุ์แดง, คุณสถาพร ไปนั่น
คุณนลินร์ทิพย์ ปุริมายะตา
คุณนวรัช-คุณมัทนา ศรีถาพร
คุณนวลจันทร์ เพทรี และครอบครัว
คุณนวลจันทร์ โพธิ์ศรี
คุณนวลจันทร์ รักตประจิต
คุณนันทพร-ด.ญ.สิริโสภา เลิศไพบูลย์สิน
คุณนารีรัตน์ กันขัด
คุณนาวิน หิรัญศรี และครอบครัว
คุณนาวี-คุณอรวรรณ-คุณเอกพันธุ์ ศุกร์จันทร์ไมตรี
คุณนิตยา จรุงจิตต์
คุณนิภา คูหารัตนากร
คุณนิรมล ธำรงธัญลักษณ์
คุณนิรันดร์-คุณสุภามาศ ตันฑวิวัฒน์
คุณนิลเนตร อ่อนชาติ และครอบครัว
คุณนิวัฒน์ เลิศลัทธภรณ์
คุณแน่งน้อย เจริญผล
คุณบรรจบ-คุณลัดดา-คุณสันติ-คุณสุขสันต์ เตชาพิสุทธิ์
คุณบรรณารัตน์ พลับสุขขี
คุณบังอร ภูทรัพย์
คุณบัณฑิต-คุณพุฒซ้อน-คุณกุลนาถ-คุณธีรเมธ มีสมเพิ่ม
คุณบุญชัย-คุณจิรพร ถกลสุเวช และครอบครัว
คุณบุญชัย-คุณปานทิพย์ จันทโรกร

คุณบุญพามา รวยสำราญ
คุณบุญมี-คุณฉวีวรรณ วรรณโสภา
คุณบุปผา-คุณสมชาย-คุณภคมน สุรกิตติดำรง
คุณบูรณ์เลิศ-คุณสมศรี อำนาจเกษม
คุณเบญจรงค์ ฉ่ำสมบูรณ์
คุณเบญจวรรณ-คุณประทีป สว่าง, คุณดรุณี สามคำ และญาติมิตร
คุณปนัดดา คำเปียงวงศ์
คุณประกอบ-คุณศรีจันทรา-คุณกัญญา ใต้ธงชัย และครอบครัว
คุณประดิษฐ์-คุณลีณาพร-คุณแพรวดี ชุติรัตน์
คุณประนอม เทพทาราคุณ
คุณประภาศรี หงษ์วัฒนาชัย-คุณตังลิ้ม แซ่คู
คุณประมุกข์-คุณธีรารัตน์ พิมพ์เวิน
คุณประยงค์-คุณทวีพร ตันสงวน
คุณประวาท บุนนาค
คุณประสิทธิ์ เพ็ญรุ่ง-คุณจักรวาล สุทธิพงษ์คูณ
คุณประเสริฐ-คุณรัตนพัฒน์ พีชะพัฒน์
คุณประหยัด วงษ์พิรา
คุณปราณี ติยะพัฒนพูติ
คุณปรีชา บุญยะโอภาส
คุณปรีชา-คุณสุชาดา-คุณอังควิภา-คุณปภาวินท์ ทรัพย์รุ่งเรือง
คุณปิติ-คุณวันทนา-คุณอาทยา-คุณปิยนันท์-คุณชุติมน บุญสูง
คุณปิยมน แซ่ลิ้ม
คุณปิยะ ปิตุเตชะ, คุณมณฑา รอดอำพันธุ์
คุณปาริฉัตร คะมะตะ และครอบครัว
คุณผกามาศ อาจารีย์
คุณพจนีย์-คุณธวัชชัย อมรโกศลพันธ์
คุณพชรนนท์ จันทกูล
คุณพณสร-คุณพัฒน์นรี ธรรมพ้นภัย
คุณพรพิศ-ประกิต ต้นโพธิ์, วิรุท-คณพศ สาระผล, บัณฑิต-อ่อนตา ปัดชาศรี, ลี-บุญมา เพียจันอุป

คุณพรเพ็ญ อู่ทัต
คุณพรภินันท์-นิคม-กิตติพัฒน์-ณัฐพงศ์-พัณณ์ชิตา แสนทวีสุข, พงศ์ธวัช แสนทวีสุขสมบัติ
คุณพรลพัชร นรารัตน์วันชัย และครอบครัว
คุณพรสุมา อัศวโภคี
คุณพลพิพัฒน์ อึ๊งรัตนากร และครอบครัว
คุณพวงเพ็ญ ทิสยากร
คุณพ่อจิ้น-คุณแม่โห่ย อึ๊งรัตนากร และครอบครัวรัตนธรรม
คุณพ่อฉุย-คุณแม่ทองอยู่ แซ่หํ่า, คุณธัชชัย-คุณราวรรณ แก่นมณี
คุณพ่อเชื้อ-คุณแม่เสริม ยอดผะกา
คุณพ่อซุยไช้-คุณแม่วิลาวัลย์-คุณอร่ามศรี ฉัตร์แก้วมรกต และครอบครัว
คุณพ่อฝ่งเวงแฉ่ง, คุณแม่ฉั่นออยเผ่ง, จินนา-วันเพ็ญ-อรุณ-บัณฑิต เสวนะบัณฑิตแพทย์
คุณพ่อยาซึโกโร่-คุณยาซึฮิโร่-คุณอำพร-คุณนัสซึมิ-คุณอากิโกะ อิมาอิ
คุณพ่อลี้หย่วยเอี่ยม-คุณแม่โต๋วซิวฮก-คุณอรุณรัตน์ ลีวิริยะเลิศ
คุณพ่อวานิช-คุณแม่สุวรรณ วานิชสัมพันธ์ และบุตรธิดา
คุณพัชรากร ลาภเจริญกิจ
คุณพัชรินทร์ บุญธรรมจิต และครอบครัว
คุณพัสกร ประเทืองโชติ-คุณดาวรดา จารุพันธ์
คุณพิญาภรณ์ เหมศิริ, คุณอิโตะเดะ เมะกิโละ
คุณพิมพ์นารา เกียรติธนากร
คุณพิศวง-คุณทองอินทร์-คุณสุทิน-คุณสุฑาทิพย์ จันทร์เพ็ญ และครอบครัว
คุณพิศาล-คุณอภิญญา-คุณพิมพ์พิศา วิสูตรธนาวิทย์ และครอบครัว
คุณพีระเดช-คุณแม่วิบูลวรรณ ชมานนท์
คุณพูนทรัพย์ ปัทมดิลก และครอบครัว
คุณไพบูลย์-คุณอรวรรณ วงษ์วันทนีย์ และครอบครัว
คุณไพโรจน์-คุณวาสนา-คุณวาดฝัน ม่วงอ่ำ
คุณภัสสรวรัย ตันวิระ, คุณวรรณธนิต-คุณสมจิตร บุญประเทืองรัตนะ
คุณมณปพัสน์ นิเวศบวรชัย และครอบครัว
คุณมณีรัตน์ นพรัตน์ และครอบครัว
คุณมลิวัลย์-คุณวชิระ-คุณชุลีพร ช่วงรังษี

คุณมัชฌิกาญจณ์ ดุนโคกสูง และครอบครัว
คุณมัณฑนา เชิดวิศวพันธุ์
คุณมาณี คร่ำทอง
คุณมานิตย์-คุณสุดารัตน์ ถกลสุเวช และครอบครัว
คุณมายูมิ-คุณโมริน่า คาตาโอกะ
คุณมาลัย ชาวบางงาม
คุณมาลี เสกสรรค์
คุณแม่นิ่มน้อย มาละวิชัย, คุณธนาพร ธนัธเมทินี
คุณแม่นุ้ย-คุณพ่อมนต์ศักดิ์ พันธุ์วิริยรัตน์, หัวหน้าชั้น-นักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยาทั่วโลก
คุณแม่ยั้ง แซ่โล้ว, คุณธยานี สุภาวิมล
คุณแม่หยี่ แซ่แต้, เตี่ยบุญ แซ่แต้, อาม่าเคว่งกี
คุณโม้วเจ็ง แซ่โค้ว, คุณสมบุญ-คุณนิภาพร ส่งตระกูลศักดิ์ และลูกหลาน
คุณยก-คุณจวน-คุณธมลวรรณ พิริยนนทกุล
คุณยงยุทธ พระธรรมช่วย และครอบครัว
คุณยุพา-คุณสุนันทา แซ่เอง
คุณยู่เฮี้ยะ-คุณลักขณา ตรีศักดิ์ศรีสกุล
คุณรสสวรรณ พิพัฒนพิฑูรย์
คุณรัชนี-คุณสถาพร อารีศรี
คุณรัชนีย์ ตั้งจรูญวาณิชย์
คุณรัตติกา ผดุงวรศาสตร์ และครอบครัว
คุณรัตนา ตันกิม
คุณรุ่งทิวา-คุณอุดม-คุณจิดาภา-คุณชญาภรณ์ คุ้มถิ่นแก้ว
คุณรุ่งนรัตจรัสรวี สังข์นาครัตนะ
คุณรุ่งโรจน์-คุณสุจินตนา ชูชัยศรี และครอบครัว
คุณรุจ-คุณจุฑามาศ เอกะวิภาต
คุณเรียน-คุณวิสัย สายวิเศษ
คุณเรือนคำ-คุณพุฒ-คุณนพาวรรณ์ ใจสุข
คุณฤดีวรรณ-คุณพนมพร ช่างผาสุข
คุณฤทัยรัตน์ หมื่นศักดา

คุณละมัย-คุณนงนุช-คุณมุกตาภา กลางสวัสดิ์
คุณลัดดา อุ่นจิตติกุล
คุณลำดวน อมรสุทธิสัตย์
คุณไล้จู วรุณวงศ์ชัย และครอบครัว
คุณวนิดา-คุณศักดิ์ชัย พีชะพัฒน์
คุณวรทัย วิญญูรัตน์
คุณวรนิษฐ์ วิศาลคณาสิทธิ์
คุณวรปราณี แสงดี และครอบครัว
คุณวรรณภา สุธาธารตระกูล
คุณวรรณา ภัทรนุรักษ์ และญาติมิตร
คุณวรรณี ที่ตั้ง
คุณวรรณี-คุณสุณี ธิติศุภโชติ
คุณวรวุฒ-คุณพีรนุช วรสุบิน
คุณวรวุฒิ-คุณแสงนวล-คุณกายแก้ว-คุณแก้วกานต์ ศรีรัตน์ชัชวาลย์
คุณวรุณ วารัญญานนท์, คุณวรรณศิริ วีระสัมพันธ์
คุณวัชลี นอแบ็ท ฟรานซ์ และครอบครัว
คุณวัฒนา-คุณอารุณี คร่ำทอง
คุณวันชัย-คุณทิพวรรณ-คุณสุพัชรา สุภีกิตย์
คุณวันเพ็ญ หมื่นหาวงค์
คุณวันเพ็ญ-คุณพรเทพ-คุณบุญเสริม เรืองนภาพร
คุณวารี สติคราม และครอบครัว
คุณวารุณี-คุณบวรนันท์-คุณกันกลักษณ์ ทองกัลยา
คุณวาสนา-คุณวุฒิตา-คุณวรางคณา-คุณขนิษฐา พันธุรัตน์
คุณวิจิตรา เต็งสุวรรณ์
คุณวิชญ์ภาส-คุณวิชญ์พล พรฉัตรรัตน์, คุณพัชรีย์ มีล้น
คุณวิชญา-คุณณภัทรา-คุณวิทวัส จาติกวณิช
คุณวิชัย-คุณพูลสุข-คุณสุธางศุ์รัตน์-คุณจิณณวัตร เติมเศรษฐเจริญ
คุณวิชัย-คุณไส้กิม-คุณอำไพ-คุณมณีรัตน์-คุณกัลยา-คุณปุณมนัส แสงอินทร์
คุณวิชาญ คิดเมตตากุล

คุณวิฑูร-คุณพัชมณฑ์ พานทอง และครอบครัว
คุณวิฑูรย์-คุณจันทร์เพ็ญ-คุณจิรกิตติ์-คุณเบญญาภา-คุณสิรภพ เมธานวนนท์
คุณวิทยา บุญเลิศเกิดไกร
คุณวิพิศพรรณ อนันต์ศิริประภา
คุณวิภาพร-คุณพิจิตร คุณานุปถัมภ์
คุณวิมลมาส รัตนวราห
คุณวิรงรอง เคล้าเซ่น และครอบครัว
คุณวิรัตน์-คุณปราณี เจนสิริผลเลิศ
คุณวิลาสินี-คุณกำจัด สร้อยสุวรรณ
คุณวิไล-คุณโคจิ จินโดะ และครอบครัว
คุณวิวัฒน์-คุณกัลยา-คุณทิพย์วรรณ อัคราวานิช และครอบครัว
คุณวิศรุต วงษ์ใหญ่
คุณวีนัส-คุณพรรณี พงษ์คำ พร้อมครอบครัว
คุณวีระชัย ตัณฑพฤกษ์ผล และผู้มีจิตศรัทธา
คุณเวชยันต์-คุณประกายมาศ เฮงสุวนิช
คุณศศิธร โชคประสิทธิ์
คุณศศิธร-คุณยาซีโอะ โอย่า, คุณอนงลักษณ์ คัฒทะจันทร์ และครอบครัว
คุณศศินทร์ นิศากรนารา
คุณศิริลักษณ์ เกชวิล์ม และครอบครัว
คุณศิริศักดิ์-คุณสมพร พรรณเชษฐ์
คุณศุภกิจ-คุณพิตติภรณ์-คุณพิชาวีร์-คุณพงศ์ธัช พัชราภรณ์ และครอบครัว
คุณสงัด-คุณละออง-คุณพิมพ์หทัย ไตลังคะ
คุณสมชัย-คุณกนิฐา-คุณรธิป-คุณปวันรัตน์ ธนสารศิลป์
คุณสมชัย-คุณนวลรัตน์ ศรีฐิติวงศ์
คุณสมชาย-คุณขวัญใจ จงวัฒน์ผล และครอบครัว
คุณสมนึก-คุณมาริษา สมิทธิพงศ์พานิช
คุณสมพงษ์ เหล่าศรีไพบูลย์ และครอบครัว
คุณสมพณ-คุณดวงชีวัน-คุณพีท ตั้งทวีกูล
คุณสมพร นิลวรรณ, คุณสุจิตรา นัดสูงวงษ์

คุณสมโภชน์-คุณเยาวลักษณ์-คุณสุธัญญ่า ศรีสว่างอรุณรุ่ง
คุณสมยศ-คุณสมใจ วัฒนผลิน
คุณสมศรี เกิทเซอร์-คุณสวรรค์ เทลิลเลอร์
คุณสมศรี บวรรัตน และครอบครัว
คุณสมศักดิ์-คุณสุพร วงศ์ศิริกุล
คุณสมสรี อิ่มสะนา
คุณสมหวัง-คุณอรอนงค์-คุณสุธิมา-สุชาครีย์ ศานติ์สุทธิกุล
คุณสาคร-คุณศรีจันทร์ อิทธิพงศ์เมธี และครอบครัว
คุณสายชล อวยพรกชกร และครอบครัว
คุณสาริน ตันติรัตน์ สรณะ สริต เสริมสิทธิพร และหมู่คณะ
คุณสำเนียง มั่นนุช และสาธุชนรถปากเกร็ด
คุณสีทอง-คุณพูนศักดิ์-คุณสุดารัตน์ ฝูงทองเจริญ
คุณสีไพร กับกระโทก
คุณสีมา-คุณหลง-คุณกัณหา อรรณพเพ็ชร
คุณสุกัญญา-คุณสาโรช สกุลวัฒนะ
คุณสุกัญญา-คุณอากิระ-คุณอะกิโตะ ยามากุจิ และครอบครัว
คุณสุกัลยา ชื่นชีพ และครอบครัว
คุณสุขุม-คุณฉัฐมาพร-คุณเกตุกานต์ โตการัญยเศรษฐ์
คุณสุจารี รักตประจิต
คุณสุจินดา ศรีศุภอักษร
คุณสุชาดา จิราธิวัฒน์ และครอบครัว
คุณสุชาดา ชาวบางพลี
คุณสุชาติ-คุณเสาวลักษณ์ ตั้งบรรเจิดวณิช
คุณสุดใจ ไชยจักร์
คุณสุทธาทิพย์ ธาราภูมิ และครอบครัว
คุณสุทธิโรจน์ นิเวศบวรชัย และครอบครัว
คุณสุเทพ-คุณเกษร ยืนยง และครอบครัว
คุณสุธน-คุณสุพร อภินันทเวช และครอบครัว
คุณสุนีย์ ประพนพจน์ และครอบครัว

คุณสุพรรณี บุญเรือง
คุณสุพรรษา ทองมามุณี
คุณสุพัตรา เสนีวงศ์ ณ อยุธยา และครอบครัว
คุณสุพัตรา หิรัญยะวะสิต-คุณเจียมจิต กุลวานิช
คุณสุภาพ ศรีนอก, คุณพัทธดนย์ บุญยะเลขา
คุณสุภาพร ศรีระวงศ์ษา และครอบครัว
คุณสุภาภรณ์-คุณสุเมธี ชัยสถาวรวงศ์
คุณสุมิตรา วิฑูรชาตรี และครอบครัว
คุณสุรชัย-คุณนุวดี-คุณนันท์นภัส-คุณชัยบูรณ์ พลาดิสัย
คุณสุรพล-คุณพิศาล-คุณจำเริญ-คุณจันทรา ศรัทธาสิทธิโชค และครอบครัว
คุณสุรัตน์-คุณอรทัย แสงสุระธรรม
คุณสุรางค์ ชัยรุ่งเรือง
คุณสุวรรณ-คุณสมพอ-คุณพุทธิวัต-คุณวรพล แตงโสภา
คุณสุวรรณา จิตสินธุ, คุณชลลดา วิวัฒนพน
คุณเสนาะ-คุณเบญจมาศ-คุณเอกธรรม ธรรมบุตร
คุณเสมา-คุณสมพร ฤกษ์ดาวชัย
คุณเสาวณีย์-คุณรัชนี ยถาภูธานนท์
คุณโสภิต คูสุวรรณ
คุณหยาดอรุณ ชัยศรีสุขอำพร
คุณอนุชัย ปรีดาพิพัฒน์พงศ์
คุณอภิชญา ตั้งจักรกระชัย
คุณอภิชาญ ปานขำ, คุณจรรจารัสมิ์-คุณวรรณภาลักษณ์-คุณพิมพ์รัชฎา-คุณอจลา บุญสกุลเจริญ
คุณอภิญญา ชนสยอง, คุณวิรัฐญา-คุณอาสาฬ ชาญอุตสาห์
คุณอภิศักดิ์ ปัทมะลางคุล
คุณอรรณพ-คุณราณี สุรวิทยาพร และครอบครัว
คุณอรุณี ฉลองจิตต์ชัย
คุณอรุณี ฟูรูคาวา และครอบครัว
คุณอรุณี ศรีธรรม
คุณอัญชลี โพธิ และครอบครัว

คุณอาภาภรณ์-คุณนิรันทร์-คุณกนกพร วงค์วิลาวัณย์
คุณอายะดา ลิ้มสกุล
คุณอำนวย มาทา พร้อมหมู่คณะ
คุณอำไพพร-คุณอิสรีย์-คุณอิสรางค์ สว่างดี
คุณอุดม-คุณฉวี-คุณวีรนุช สองเมือง และครอบครัว
คุณอุทัย-คุณเทวิกา-คุณอานนท์-คุณอนุรุทธ-คุณอัญญา ทวีโชติ
คุณอุมา ชมภูแดง, คุณปนัดดา โชคดี
คุณอุไร-คุณทากุจิ-คุณมิกะ อิชิดะ พร้อมครอบครัวและญาติมิตร
คุณอุไร-คุณเพียงเพ็ญ เพาะบุญ พร้อมครอบครัว
คุณเอมรส สุขอภิชาติกุล
คุณเฮ้งลิ้ม-คุณสุวรรณา แซ่ตั้ง, คุณสุพัตรา แซ่เอี๊ยบ-ครอบครัวตันตินิรามัย-ฐิติวราภรณ์
โครงการบัณฑิตแก้ว
โครงการอาสาพันธุ์ตะวัน
จุดออกรถสนามหลวง-กลุ่มรัตนโชติ
ชมรมครูแก้ว (ครุรตนํ)
ด.ช.ปุญธาดา เวสสุวรรณ
ด.ช.รติพล ปัทมดิลก
ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ และครอบครัว
ดร.ภาวศุทธิ ยศธร พร้อมญาติมิตร
ท.พ.ญ.สุภร-คุณพรอารีย์ ตันตินิรามัย
ท.พ.มงคล-คุณฮี้เซ้ง-คุณเซี่ยมกี และครอบครัวแซ่ฉั่ว-เพชรมาลัยกุล
ทีมงานอนุบาลทางเรียบ
น.พ.มุจลินท์-คุณภาพร เฉลิมพรพงศ์ และครอบครัว
น.พ.สูงชัย อังธารารักษ์ และครอบครัว
น.สพ.สัญชัย-คุณมาลีวรรณ ลีโทชวลิต
น.อ.(พิเศษ)พ.ญ.สุพัตรา สิทธิราชา
บจก.ควีน โปรดักส์
บจก.เจคเชียร์ เทคโนโลยี
บริษัท เอส.เค.เอส. บิลดิ้ง แอนด์ เมนเทนแนนท์ จำกัด

บริษัทคริสตอล ซอฟท์ จำกัด (มหาชน)
บริษัทเจนเทรด วิศวกรรม จำกัด
บริษัทระบบบัญชี (สำเร็จรูป) ออโต้ไฟล์ท จำกัด
บุคลากร รุ่น ๑๑ ชุ่มบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๓ ทะเลบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๔ กลั่นบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๕ ฟ้าฉ่ำบุญ
คุณประมวลศิลป์ โฮคแลนด์, คุณประเทือง ทักกี้
ผศ.ขนิษฐา พูลผลกุล
ผศ.ดร.ธงชัย พงศ์สิทธิกาญจนา
ผศ.ดร.พัชนี สุวรรณศรี
ผศ.ทพญ.ดร.นภา-คุณสำรวย สุขใจ
ผศ.ศรีธร สุวรรณ, คุณจริยา-คุณมัชฌธรรม สันติธรรม
ผอ.ฉัตร์-คุณไพรวัลย์-คุณพิชญ์ธาดา-คุณภานุวัตร์ เคหาบาล
ผอ.เอกมล แสงหิรัญ และครอบครัว
พญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์
พญ.นฤมล-ด.ญ.อชิตะ จินตพัฒนากิจ, คุณธีรเมธ เทพวิชัยศิลปกุล
พญ.ลักษณา-คุณสะไกร สามเสน
พล.ต.ต.เกรียงไกร และคุณสุกัญญา กรรณสูต
พล.อ.ท.นพพงษ์เดช-คุณสุวพีร์-คุณนพพิษณุ พงษ์สุวรรณ
พ.อ.(พิเศษ) ไพฑูรย์-คุณสมนึก อรรควัฒน์
ร.ต.ท.หญิง พัชรี ยอดสุรพันธ์
ร.ต.บุญส่ง-คุณสุพร พันธุ์โกศล-ทพญ.บงกช สุวรรณปัทม
ร.ต.อ.หญิงวัชรีย์ รอดทอง
รศ.ช.ณิฎฐ์ศิริ-คุณปรีชา-คุณศรัณย์ช.-คุณศิระช. สุยสุวรรณ
ลูกพระธัมฯอิตาลี
ศ.ดร.วาสนา วงษ์ใหญ่
ศูนย์กัลยาณมิตร จ.ยะลา
สมาชิกอาศรมอุบาสก

สมาชิกอาศรมอุบาสิกา
สโมสรต้อนรับระดับโลก กองปฏิสันถาร
สำนักงานประสานงานสาขาภายในประเทศ
อาจารย์ฉัตรชัย แสงหิรัญ และครอบครัว
อาจารย์เผ่าพงษ์สันต์ แสงหิรัญ และครอบครัว
อาจารย์พิศมัย แสงหิรัญ
อาจารย์ศรินทิพย์ ทิพย์สมพรดี และครอบครัว
อุบาสิกายุวดี พลราษฎร์
คุณอัปสร สิงคาลวณิช
คุณดุลยวัต เรืองแสง และครอบครัว
คุณปภัสสร แดงรัศมี และครอบครัว
Ad Meas
Add-Sengchan Charousapha
Chayada & Walter Kusay
Chomsy-Paul-Michelle Philavong
Cindy-Julina Kanhalikham
Cindy-Tony Charernnam
Crystalsoftware Group
Eric-Natchanok-Reggie Ingram
Halim H.Widjaja, คุณสรวิชญ์-คุณสุญาณี มานะไชยรักษ์ ฮาลิม
Inner Peace Club,Leong-Ng-Kongman Family
Manivanh-Viroot-Julie-Regis Pongsavath
Panoat Chuchaisri
Phragnaphui-nangphragna Phengdy-Kindalasit Bilavarn & Family
Thawanrat Owen
Vasana-Thongnhot Khamvongsa
Yannick Lecornu
Yon Kim Mah

กราบขอบพระคุณและอนุโมทนาทุกท่าน ผู้มีส่วนช่วยให้หนังสือ “ผ้าสีสุดท้าย” เสร็จสมบูรณ์

พระสกล นนฺทรตโน

พระเพิ่มพงษ์ ฉนฺทวฑฺโฒ

ปรีชา อุ่นรัศมีวงศ์

ระพีพรรณ ใจภักดี

สมภาค อินทรภักดิ์

สริยา ลือฤทธิกุล

อมรรัตน์ สมาธิทรัพย์ดี

กัลยกร มะยมหิน

กองรับบริจาค

หัวหน้าชั้น ทีมงานพิธีกร

ทีมงาน DMC GUIDE

ผู้ประสานงานภาค สำนักกัลยาณมิตรสากล

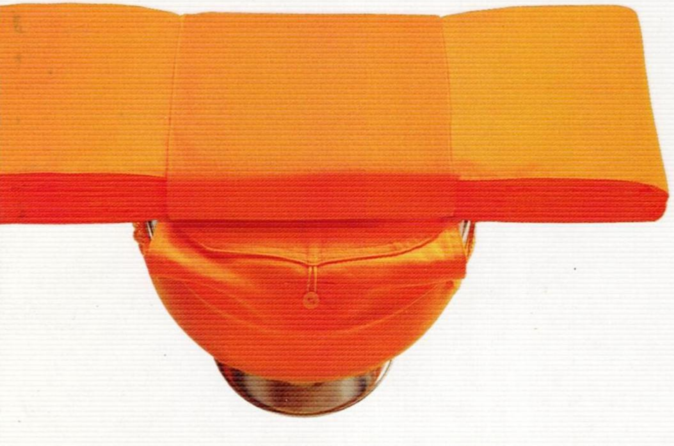
เจ้าหน้าที่ภาคนครหลวงและเจ้าหน้าที่แก้วภูธรทุกภาค

นักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยาทั่วโลก

และกัลยาณมิตรทุกท่าน

"...ชีวิตฆราวาสคับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี
บรรพชาเป็นทางปลอดโปร่ง
การที่บุคคลผู้ครองเรือน
จะประพฤติพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์
โดยส่วนเดียวดุจสังข์ขัดนั้น ไม่ใช่ทำได้ง่าย
อย่ากระนั้นเลย เราพึงปลงผมและหนวด
นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต..."

ม.ม.(บาลี) ๑๓/๗๓๘/๖๖๙

ISBN 978-616720060-6

มูลนิธิธรรมกาย
DHAMMAKĀYA FOUNDATION